VLAAMS
ENERGIEAGENTSCHAP

ONDERNEMINGSPLAN 2015-2019

VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

ACTUALISATIE 2019

JAARRAPPORT 2018

Inhoud

1 HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP ALS ORGANISATIE 3

1.1 Missie en opdrachten van het VEA zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering 3
1.2 Langetermijnvisie van het VEA 4
1.3 Waarden van het VEA 4
1.4 Strategische organisatiedoelstellingen van het VEA 5
1.5 Kerntaken van het VEA 5

2 INVULLING VAN DE STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN VAN HET ENERGIEBELEID DOOR HET VEA 6

2.1 Langetermijndoelstellingen en -transities (2030-2050) 7

2.1.1 Traject 'Stroomversnelling': Uitwerken van een energievisie en een energiepact ten einde te zorgen voor een energietransitie. 7
2.1.2 Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren. 10

2.2 Strategische doelstellingen middellange termijn (2020) 13
2.3 Operationele doelstellingen 2015-2019 14

2.3.1 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen. 14
2.3.2 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw. 28
2.3.3 Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen. 34
2.3.4 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie 40
2.3.5 Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport. 51
2.3.6 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten. 52
2.3.7 Het versterken van een sociaal energiebeleid. 55
2.3.8 Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie 57

3 DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR DE VLAAMSE REGERING 67

3.1 Verder uitbouwen en versterken van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing. 67
3.2 Verstrekken van input voor het tijdig kunnen beantwoorden van parlementaire vragen. 69
3.3 Voorbereiden van rapporteringen in kader van Europese richtlijnen. 69

3.3.1 Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (EED) 69
3.3.2 Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestaties van gebouwen (EPBD) 70
3.3.3 Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen 71

3.4 implementatie van kerntakenplan 71

4 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT WELZIJN 72

4.1 Risicoanalyse 72
4.2 Preventiemaatregelen 72

5 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN 78

Bijlage 1: Personeelsplan 80
Bijlage 2: Beschrijving kerntaken VEA 82
Bijlage 3: Link operationele doelstellingen beleidsnota Energie en kerntaken VEA 115
Bijlage 4: Voorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen 117
Bijlage 5: Energiebegroting onder beheer van het VEA (2018 - 2019) 123

1 HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP ALS ORGANISATIE

1.1 MISSIE EN OPDRACHTEN VAN HET VEA ZOALS VASTGELEGD DOOR DE VLAAMSE REGERING

Het besluit tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap, het Vlaams Energieagentschap, werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 april 2004.

Het Vlaams Energieagentschap heeft formeel zijn werking opgestart vanaf 1 april 2006.

De Vlaamse Regering heeft de missie (bestaansreden of hoofdopdracht) van het VEA als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.):

Het Vlaams Energieagentschap heeft als missie de uitvoering van een op duurzaamheid gericht energiebeleid door de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier in te zetten.

De Vlaamse Regering heeft bovengaande hoofdopdracht doorvertaald in artikel 2.1.3. van het Energiebesluit in volgende opdrachten voor het Vlaams Energieagentschap:

1° het bevorderen van de milieuvriendelijke energieproductie en het beheer van de daarvoor bestemde middelen en fondsen, inbegrepen de voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de steunverlening aan groenestroom-, warmte-kracht- en groenewarmte-installaties;

2° het bevorderen van het rationeel energiegebruik en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;

3° de toepassing van de regelgeving in verband met het beheer en de uitbouw van de distributienetten van elektriciteit, gas en warmte, en van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;

4° het voeren van eigen sensibiliserings- en communicatieacties over milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik en het coördineren van sensibiliserings- en communicatieacties over milieuvriendelijke energieproductie die aan derden worden uitbesteed;

5° het uitvoeren, of laten uitvoeren, van analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering inzake het duurzame energiebeleid;

6° het verwerken van de uit de beleidsuitvoering verworven informatie om beleidsgerichte input aan het departement te leveren;

7° het bijdragen tot de uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan;

8° alle andere beleidsuitvoerende taken betreffende het energiebeleid die bij decreet of door de Vlaamse Regering aan het agentschap worden toevertrouwd.

Aansluitend op punt 8° zijn via het Energiedecreet en Energiebesluit nog verschillende andere specifieke taken toegekend aan het Vlaams Energieagentschap o.a.:

- Voorbereiding, uitvoering, monitoring en handhaving van de EPC- en EPB-regelgeving.
- Kwaliteitsborging van energiedeskundigen, EPB-verslaggevers en sommige installateurs en aannemers, alsook van de betreffende opleidingen.
- Voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de investeringssteun voor:
  - kleine en middelgrote windturbines;
  - micro-WKK;
- Voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de vergoedingen aan:
  - elektriciteitsdistributienetbeheerders voor hun REG- en sociale openbaredienstverplichtingen;
  - elektriciteitsdistributienetbeheerders voor de aanpak van het historisch certificatenoverschot;
  - energiehuizen in het kader van hun ondersteuning voor de energieleningen;
- Voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de regeling inzake het toekennen van energieleningen.
- Voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de supercapregeling.
- Uitvoering, monitoring en controle van de subsidieregeling voor zero-emissievoertuigen.
- Uitvoering van de handhavingsregeling inzake energiefraude.

1.2 LANGETERMIJNVISIE VAN HET VEA

De directieraad van het agentschap heeft, vertrekkende van de missie en opdrachten van het agentschap zoals vastgelegd in het Energiebesluit en van de beleidsopties in de Beleidsnota Energie 2014-2019, een visie op de werking van het agentschap geformuleerd die als volgt wordt samengevat:

Dankzij het stimuleren van doorgedreven energiebesparingen in verschillende sectoren en het bevorderen van innovatie en de inzet van nieuwe technologieën, vervult het VEA een leidende rol in de transitie naar een duurzaam energiesysteem dat meer en meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen, de bevoorradingszekerheid garandeert en betaalbaar is voor gezinnen en bedrijven. Door een zo efficiënt mogelijk energiegebruik en een transitie naar een duurzame energievoorziening te bevorderen, zal het VEA bijdragen aan een groeiende welvaart in Vlaanderen.

1.3 WAARDEN VAN HET VEA

Het VEA heeft de ambitie om een geloofwaardige, efficiënt functionerende en slagkrachtige organisatie te zijn die steunt op samenwerking en een goede werksfeer. Om dat te realiseren, passen we in ons denken en handelen de waarden vertrouwen, daadkracht, wendbaarheid, openheid en teamgeest toe.

1.4 STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLINGEN VAN HET VEA

De missie en visie werden verder doorvertaald naar de strategische organisatiedoelstellingen van het Vlaams Energieagentschap:

1. ***Het VEA ontwikkelt en implementeert als eerste prioriteit de Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen om een lager eindenergieverbruik te realiseren.***
2. ***Het VEA ontwikkelt en implementeert de Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen voor de bevordering van de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en draagt zo bij tot de transitie naar een duurzaam energiesysteem.***
3. ***Het VEA ontwikkelt en implementeert de beleidsmaatregelen die voor elk huishouden de basisbehoefte aan energie waarborgen.***
4. ***Het VEA bouwt het draagvlak en de organisatienetwerken op die nodig zijn om de transitie naar een duurzaam energiesysteem mogelijk te maken.***

1.5 KERNTAKEN VAN HET VEA

Een beknopte beschrijving van de kerntaken van het VEA is opgenomen als bijlage 2. Een samenvattend overzicht van de personeelsinzet wordt hieronder weergegeven.

Management en (beleids)ondersteunende diensten

A. Algemene leiding, organisatiesturing, algemene informatieverstrekking en secretariaat 4,8 VTE (2018: 4,9 VTE)

B. Verlenen van managementondersteuning binnen het agentschap 4,7 VTE (2018: 4,95 VTE)

C. Algemene beleidsondersteuning door het verstrekken van beleidsgerichte input 10,2 VTE (2018: 9,1 VTE)

Operationele kerntaken

1. Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen 2,3 VTE (2018: 2,4 VTE)
2. Doelgroepenoverleg en het uitwerken van hefboomacties in het kader van het Renovatiepact 7,1 VTE (2018: 3,85 VTE)
3. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving 2,6 VTE (2018: 3,4 VTE)
4. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving 3,8 VTE (2018: 3,9 VTE)
5. Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen 1,2 VTE (2018: 0,9 VTE)
6. Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers en handhaving permanente vorming 0,9 VTE (2018: 0,9 VTE)
7. Handhaving van de EPC-regelgeving 1,55 VTE (2018: 2,65 VTE)
8. Handhaving van de energieprestatieregelgeving 9,4 VTE (2018: 7,7 VTE)
9. Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen 0,8 VTE (2018: 0,8 VTE)
10. Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank 2,3 VTE (2018: 2,2 VTE)

11. Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen 0,6 VTE (2018: 0,6 VTE)
12. Monitoring verplichte energieaudit, beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in kader van het besluit Energieplanning en monitoring van de verplichting inzake de verplichte energieaudit 0,3 VTE (2018: 0,3 VTE)
13. Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie en de mini-EBO's 1,0 VTE (2018: 0,8 VTE)
14. Dossierbehandeling (premie zero-emissie voertuig en sloopppremie) 1,0 VTE (2018: 0,6 VTE)
15. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen 5,9 VTE (2018: 5,0 VTE)
16. Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen 1,8 VTE (2018: 2,8 VTE)
17. Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen 3,3 VTE (2018: 3,2 VTE)
18. Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-kracht-certificatenregelingen 6,0 VTE (2018: 6,3 VTE)
19. Uitvoering acties in kader van bevordering van investeringen in WKK en externe warmtelevering 2,2 VTE (2018: 2,2 VTE)
20. Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep en kernteam Fast Lane 1,0 VTE (2018: 1,0 VTE)
21. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijk energieproductie 2,0 VTE (2018: 2,2 VTE)

2 INVULLING VAN DE STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN VAN HET ENERGIEBELEID DOOR HET VEA

Link beleidsdoelstellingen – organisatiedoelstellingen – kerntaken:

- De concrete invulling door het VEA aangaande de strategische beleidsdoelstellingen opgenomen in de beleidsnota/beleidsbrief Energie wordt besproken onder de hoofdstukken 2.1 (lange termijn) en 2.2 (middellange termijn). De strategische organisatiedoelstellingen van het VEA opgenomen onder hoofdstuk 1.4 sporen daarmee samen.
- De operationele organisatiedoelstellingen van het VEA opgenomen onder hoofdstuk 2.3 sporen maximaal samen met de operationele beleidsdoelstellingen opgenomen in de beleidsnota/beleidsbrief Energie.
- Voor elke operationele (organisatie)doelstelling wordt een koppeling gelegd met de kerntaken van het VEA (bijlage 2). Het samenvattend overzicht van deze koppelingen is toegevoegd als bijlage 3.

Jaarrapportering 2018:

Zie beknopte stand van zaken per doelstelling. Voor de operationele organisatiedoelstellingen wordt de jaarrapportering 2018 opgesplitst in enerzijds een beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA en anderzijds een rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018. Voor de invulling van de strategische doelstellingen wordt dit onderscheid niet expliciet gemaakt.

Budgettaire raming en overige input van middelen (personeel):

Zie bijlagen 1 en 5.

2.1 LANGETERMIJNDOELSTELLINGEN EN -TRANSITIES (2030-2050)

2.1.1 Traject 'Stroomversnelling': Uitwerken van een energievisie en een energiepact ten einde te zorgen voor een energietransitie.

Acties 2015-2019: Meewerken aan het traject 'Stroomversnelling' en de uitwerking van een energievisie en Energiepact.

Inleiding

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op alle ogenblikken gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden.

Voor Vlaanderen is deze omslag niet eenvoudig, gezien het economisch belang van de energie-intensieve industrie, de huidige staat van onze gebouwen en de bestaande ruimtelijke ordening (met o.a. een hoge bevolkingsdichtheid, ruimtelijke versnippering en Vlaanderen als belangrijke logistieke draaischijf). De energietransitie vergt investeringen, slimme oplossingen en voldoende samenwerking evenals voldoende draagvlak bij alle betrokkenen.

Op Vlaams beleidsniveau werden in deze legislatuur door de Vlaamse Regering een aantal basisprincipes en beleidsprioriteiten voor de uitbouw van ons toekomstige energiesysteem vastgelegd.[1] Voor verschillende sectoren werden langetermijndoorbraken geformuleerd. Zo werd o.a. de doelstelling vastgelegd om alle (bestaande) woongebouwen tegen 2050 minstens even energiezuinig te maken als de huidige energetisch performante nieuwbouw. Niet-woongebouwen moeten uiterlijk 2050 klimaatneutraal zijn. Het aandeel groene stroom moet zijn toegenomen tot 40% van de elektriciteitsproductie tegen 2030 en tot 100% tegen 2050 (op Belgisch niveau). De relatieve energie-efficiëntie in de industrie moet verhogen met 10% tegen 2030 (t.o.v. baseline 2020). Al deze doorbraken moeten verder worden geconcretiseerd en geïmplementeerd (zie hieronder).

Het VEA werkt in de periode 2015-2019 actief mee aan de uitwerking van de langetermijnstrategie voor ons energiesysteem en de daaraan verbonden deeltrajecten en maatregelen.

Stand van zaken - beknopte jaarrapportering 2018

Op 19 mei 2017 werd de Energievisie 2030-2050 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze visie was het resultaat van overleg met meer dan 40 stakeholders uit de industrie, de academische wereld, sociale partners, verscheidene sectorfederaties en de burgers en maakt deel uit van het traject Stroomversnelling. Bij de visietekst horen 53 concrete actiepunten.

[1] Zie onder andere: Vlaamse Energievisie 2030-2050 (VR, 19 mei 2017), Startnota Energietransitie (VR, 30 juni 2017), Interfederaal Energiepact (verwelkomd door de VR op 30 maart 2018), Energieplan 2021-2030 (VR, 20 juli 2018), Klimaatbeleidsplan (VR, 20 juli 2018).

De Vlaamse Energievisie 2030-2050 werd als input gebruikt bij de onderhandelingen tussen de vier energieministers om te komen tot een Interfederaal Energiepact. De Vlaamse Regering heeft op 30 maart 2017 het Energiepact als een belangrijke ambitienota voor de verdere implementatie van de noodzakelijke energietransitie verwelkomd. De Vlaamse Regering engageert zich om werk te maken van de transitie naar een haalbare, betaalbare, aanvaardbare, veilige en koolstofarme energievoorziening die de bevoorradingszekerheid garandeert en de klimaatdoelstellingen helpt realiseren.

De Vlaamse Regering heeft op 20 juli 2018 een ontwerp van Vlaams Energieplan 2021-2030 alsook een ontwerp van Vlaams Klimaatbeleidsplan goedgekeurd. Op basis van de gewestelijke en federale energie- en klimaatbeleidsplannen wordt een gecompileerd Belgisch Nationaal Energie- en Klimaatplan uitgewerkt. Een interfederale ambtelijke werkgroep heeft vanaf september 2018 een eerste ontwerp van geïntegreerd Belgisch plan voorbereid, dat werd voorgelegd aan ENOVER en de Nationale Klimaatcommissie. Een goedgekeurde ontwerpversie werd eind 2018 voorgelegd aan de Europese Commissie.

Het ontwerp van Vlaams Energieplan zet niet alleen het kader uit voor het langetermijnenergiebeleid, maar bevat ook tal van concrete acties en initiatieven waarmee we het energieverbruik omlaag halen, het aandeel hernieuwbare energie doen toenemen en onze energie-infrastructuur slimmer en flexibeler maken. Binnen de Vlaamse bevoegdheden wordt o.a. werk gemaakt van een kostenefficiënte energetische renovatie van Vlaamse gebouwen, sociale woningen, residentiële en tertiaire gebouwen en een ambitieuze verduurzaming van het voertuigenpark.

Burgers hebben een belangrijke rol in het realiseren van de energietransitie. Na een eerste burgertraject in 2016, dat zich vooral richtte op het geven van ideeën (zowel online als offline) om de energievisie mee vorm te geven, heeft het VEA in 2018 een breder burgertraject opgezet. In dit tweede traject daagde de Vlaamse overheid burgers en lokale besturen uit om ambassadeurs en trekkers voor de energietransitie te worden door in een soort “een voor allen, allen voor een”-campagne te focussen op concrete acties. Het traject 2018 viel uiteen in twee uitdagingen, beiden ondersteund door een online participatieplatform en mediacampagne.

In een eerste uitdaging “Overal zonnepanelen” werden burgers opgeroepen om zelf grote daken van niet-woongebouwen te nomineren waarvan zij vinden dat er pv-panelen op moeten komen. De genomineerde daken konden door andere burgers worden ondersteund. In totaal 812 gebouwen werden genomineerd. In het natraject worden de populairste daken aangemoedigd om tot een zonneproject te komen, dit in samenwerking met verschillende partners (VEB, Eandis en Infrax, Agion, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Rescoop Vlaanderen …).

Tijdens de tweede uitdaging “Overal stroomversnellers” konden gemeentebesturen lokale investeringsprojecten naar voor schuiven die zij willen realiseren. Vervolgens werden alle Vlamingen gedurende zes weken opgeroepen om te kiezen voor een energieproject in hun gemeente. Zodra een gemeente voldoende online stemmen verzamelde, kreeg ze in ruil een startkapitaal van maximaal 1 euro per inwoner om één of meerdere projecten te realiseren. 167 steden en gemeenten namen deel aan de uitdaging en schoven 406 lokale energieprojecten naar voren. In totaal brachten maar liefst 40.229 Vlamingen hun stem uit, waardoor 149 gemeenten hun doel bereikten. Goed voor een gezamenlijk startkapitaal van maximaal 3,5 miljoen euro.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten 2019

Rekening houdend met de aanbevelingen van de adviesraden, de buurlanden en de Europese Commissie op het ontwerp van Belgisch Energie- en Klimaatplan, evenals met de bepalingen uit de herziene richtlijn energie-efficiëntie, wordt tegen eind 2019 een definitief plan opgemaakt.

De wijzigingen aan de richtlijn energie-efficiëntie bevatten onder andere een indicatieve Europese 2030 energie-efficiëntiedoelstelling van 32,5% en een verlenging van het systeem van nationale energiebesparingsverplichtingen (art. 7) met betrekking in de periode 2021-2030 waardoor in die periode jaarlijkse cumulatieve energiebesparingen moeten gerealiseerd worden die minstens 0,8% bedragen van het finale energieverbruik. Eind 2018 werd door de Europese Commissie een draft-richtlijnennota ter beschikking gesteld met verdere interpretatie van het nieuwe artikel 7 en zijn bijlage V. In de loop van 2019 wordt onderzocht op welke manier het Vlaamse Gewest invulling kan geven aan artikel 7. Er zal ook input worden gevraagd aan diverse andere beleidsdomeinen (mobiliteit, economie, landbouw, overheidsgebouwen, onderwijs, wonen, welzijn, enz.). Via indicatieve berekeningen wordt de haalbaarheid nagegaan van de nieuwe doelstellingen in de richtlijn.

Daarnaast wordt in 2019 werk gemaakt van een verdere concretisering van de maatregelen en acties die werden opgenomen binnen de langetermijn-beleidsagenda (Energievisie 2030-2050, Vlaams Energieplan 2021-2030, Visie2050). Er wordt een operationeel plan opgemaakt om onder andere het Interfederaal Energiepact om te zetten. De acties worden verder uitgewerkt en vertaald in mijlpalen en indicatoren. Per actie wordt een trekker aangeduid en de betrokkenen opgelijst.

Het stakeholderoverleg wordt gevoerd binnen het traject Stroomversnelling en zijn vijf Stroomgroepen. De Stroomgroepen zullen in principe opnieuw worden samengeroepen. Het VEA geeft ondersteuning aan de werkzaamheden van de Stroomgroepen energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en governance.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Coördineren van het plan van aanpak voor de implementatie van de herziene energie-efficiëntierichtlijn met specifieke aandacht voor de invulling van artikel 7	Beschikbaarheid opvolgingsnota	Uiterlijk 31 oktober 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Inhoudelijke ondersteuning van de verdere concretisering van de acties toegewezen aan de Stroomgroepen energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en governance van de Stroomversnelling	Beschikbaarheid opvolgingsrapport van de Stroomgroepen	Uiterlijk 30 september 2019

Een visienota over prestatiebegroting werd in 2016 goedgekeurd door het Voorzitterscollege en nadien ook op politiek niveau onderschreven. Het is de bedoeling dat vanaf legislatuur 2019-2024 de inhoudelijke structuurelementen van de begroting ook een plaats zullen krijgen in de beleidsdocumenten zodat een duidelijke koppeling tussen beleid en begroting gemaakt kan worden. Het is tevens de ambitie van de huidige Vlaamse Regering om begin 2020, vanaf de begrotingsaanpassing 2020, beleidsindicatoren op te nemen in de begrotingsdocumenten. De beleidsnota Energie 2019-2024 zal moeten worden afgestemd

op de eventuele instructies terzake waaronder deze van omzendbrief VR 2017/11 (samenwerking met het Vlaams Parlement) waarvoor zich een wijziging aandient.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Meewerken aan de beleidsnota Energie 2019-2024	Beschikbaarheid ontwerp	Uiterlijk 31 oktober 2019

Budget 2019

Budgetbehoeftes worden bepaald op basis van de concrete acties die volgen uit de Vlaamse Energievisie, het Energiepact en het geïntegreerd energie- en klimaatplan.

De ondersteuning van de burgeruitdagingen wordt aangerekend op het Energiefonds via een dotatie uit het Klimaatfonds.

2.1.2 Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren.

Acties 2015-2019: Uitwerken en implementeren van een Renovatiepact.

Inleiding

De uitdagingen om tot een gebouwenbestand te komen met veel betere energieprestaties, zijn groot. De overheid kan deze transformatie faciliteren en ondersteunen, maar ook andere belanghebbenden, zoals de bouwsector, zullen hier mee hun schouders moeten onderzetten. We moeten er samen naar streven via een wervend Renovatiepact een mobilisatie op gang te brengen waardoor investeren in een verbeterde energieprestatie van ons woningenbestand als een vanzelfsprekendheid wordt beschouwd. Dit vereist een gepast ondersteuningskader maar vooral ook een breed gedragen positieve boodschap over het maatschappelijk belang van deze transformatie van ons woningenbestand.

Het Renovatiepact beoogt in co-creatie vast te leggen welke doelstellingen en engagementen overheid en sector aangaan om bij te dragen tot een sterke verhoging van de renovatiegraad van het Vlaamse woningenbestand.

Teneinde deze strategische langetermijndoelstelling te kunnen realiseren, is een transversale aanpak nodig. In ieder geval is een nauwe betrokkenheid vereist van volgende beleidsvelden:

- Wonen (renovatiepremie, verbeterings- en aanpassingspremie, woonbonus, bijkomende minimale kwaliteitsnormen via de Vlaamse Wooncode, renovatie sociale woningen, aanpassingen aan de huurwetgeving, …).
- Omgeving (gemeentelijke voorschriften buitenisolatiewerken, melding van niet-vergunningsplichtige renovatiewerken, Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen,…).
- Financiën (fiscale voordelen – registratierechten, successierechten, onroerende voorheffing).

Het opzetten van een breed partnerschap tussen overheid en maatschappelijk belanghebbenden verhoogt ook de kans op het bekomen van bijkomende financiële middelen, onder meer vanuit de EU-subsidiebronnen, die de implementatie van een langetermijnaanpak kunnen faciliteren.

Stand van zaken - beknopte jaarrapportering 2018

Op 17 juli 2015 heeft de Vlaamse Regering de bouwstenen en 10 prioritaire werven voor het Renovatiepact vastgelegd, die aansluitend via een co-creatieproces met de belanghebbenden concretere invulling kregen. Op 8 december 2017 valideerde de Vlaamse Regering via kennisname de stand van zaken van het Renovatiepact en een traject voor de verdere uitwerking ervan.

De verdere uitwerking van het Renovatiepact wordt maximaal ingebed in de uitvoering van de Vlaamse Energievisie. Tevens wordt de link verzekerd naar de transitietrajecten Visie 2050 en Klimaatvisie 2050. In nauw overleg met de stakeholders wordt door het VEA verder gewerkt aan de woningpas, het EPC+, de uitwerking van innovatieve ondersteuningsvormen voor renovatie, communicatie en de integratie van verschillende relevante beleidsthema's. Een aantal acties die werden opgestart in het kader van de uitwerking van het Renovatiepact, lopen verder door buiten de werkgroepenwerking: het uitwerken van een opvolgingsindicator, het verder implementeren van het in maart 2016 goedgekeurde energiearmoedeprogramma, de uitwerking van het actieplan "wegwerken ruimtelijke knelpunten" en het opzetten van een rollend renovatiefonds.

Op 21 december 2018 werd een nieuwe monitoringnota stand van zaken Renovatiepact meegedeeld op de Vlaamse Regering.

Het ontwerp van Vlaams Energieplan 2021-2030 (juli 2018) vermeldt voor de residentiële gebouwen onder meer: het invoeren vanaf 2019 van een tijdelijke premie voor een warmtepompboiler, het uitwerken van een aanpak voor de versnelling van de vernieuwingsgraad van verwarmingsinstallaties, het invoeren van een verbod op stookolieketels (nieuwbouw en IER) vanaf 2021, het niet langer aansluiten op aardgas van woningen in nieuwe verkavelingen vanaf 2021, het stimuleren van vernieuwbouw na sloop, de opstart van een rollend fonds voor de energetische renovatie van noodkoopwoningen, de geleidelijke verstrenging van de E-peil eis voor IER van E90 tot E70 in 2020 en naar E60 2025 en de invoering van een verplichting tot uitvoering van minstens drie energetische renovatiewerken binnen 5 jaar na aankoop van een bestaande woning.

In het kader van de gefaseerde ontwikkeling van de woningpas is een eerste lightversie eind 2018 gelanceerd. De invoering van het EPC+ op 1 januari 2019 werd grondig voorbereid.

In het kader van de concretisering van de Vlaamse Energievisie is ook een langetermijnaanpak voor de grondige renovatie van niet-residentiële gebouwen in voorbereiding.

Beknopte beschrijving van specifieke actie/project 2019

Het VEA zal met de beschikbare middelen maximaal ondersteuning geven aan de uitwerking en implementatie van dit Renovatiepact. Zie verder 2.3.1.1. 'De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken'.

Het VEA zal in het voorjaar 2019 voor een aantal cruciale componenten van de langetermijnstrategie hernieuwde inspraaktrajecten voor de partners opstarten vergelijkbaar met de werven die liepen in 2015-2016.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Monitoringrapport met stand van zaken aangaande het Renovatiepact	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 november 2019

Budget 2019

Zie vooral 2.3.1.1. ‘De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken’.

Specifiek voor warmtepompboilers, zie 2.3.4.3. ‘Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groenewarmteproductie’.

Bijkomende budgetbehoefte zal pas duidelijk worden van zodra de volledige inhoud van het Renovatiepact gekend is.

2.2 STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN MIDDELLANGE TERMIJN (2020)

Er zijn **drie strategische doelstellingen** voor de **middellange termijn** gedefinieerd, zie hieronder. Voor concrete invulling, jaarrapportering 2017 en actualisatie 2018 wordt verwezen naar de **doorvertaling** in **operationele doelstellingen** in het volgende hoofdstuk 2.3.

1. Het eindenergieverbruik efficiënter maken

Een belangrijke basisvoorwaarde voor een succesvolle transitie naar een nieuw energiesysteem is een sterke vermindering van de energievraag. Deze strategische middellangetermijndoelstelling wordt door het VEA mee ingevuld via de realisatie van volgende operationele organisatiedoelstellingen:

- Het versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen.
- Het versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw.
- Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen.

2. De energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en groene warmte bevorderen

Voor de omschakeling naar een koolstofvrij energiesysteem wordt het aandeel hernieuwbare energie zo snel mogelijk en zo veel als haalbaar verhoogd. Deze strategische middellangetermijndoelstelling wordt door het VEA mee ingevuld via de realisatie van volgende operationele organisatiedoelstellingen:

- Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie.
- Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport (overgenomen als één afzonderlijke operationele organisatiedoelstelling).
- Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten.

3. Het energieverbruik in de woningen van kwetsbare gezinnen verminderen via sociale energie-efficiëntie maatregelen die tegelijk het risico op energiearmoede verlagen.

Energie moet betaalbaar blijven voor de burger. Deze strategische middellangetermijndoelstelling wordt door het VEA opgenomen en ingevuld via één operationele organisatiedoelstelling ('Het versterken van een sociaal energiebeleid').

2.3 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN 2015-2019

2.3.1 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen.

2.3.1.1 De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 1 en 2.

Zie ook 2.2.2. *'Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren'*.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Rationeel energiegebruik (REG) bij huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers wordt o.a. gestimuleerd via de openbaredienstverplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit. De openbaredienstverplichtingen werden ingevoerd vanaf 2003 en werden in de loop der jaren een aantal keren bijgestuurd. Op dit ogenblik worden aan de netbeheerders een aantal actieverplichtingen opgelegd met als doel hun eindafnemers aan te sporen tot energiebesparing. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen. Het VEA is de centrale actor bij de implementatie en monitoring van de regelgeving inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (REG-ODV). Jaarlijks wordt een monitoringrapport opgemaakt.

UITBETAALDE PREMIES 2018	woongebouwen	niet-woongebouwen
Dakisolatie	26 061	366
Spouwmuurisolatie	5 036	15
Buitenmuurisolatie	8 623	109
Binnenmuurisolatie	92	1
Combipremie	410	
Glas	22 479	290
Vloer/kelderisolatie	5 534	65
Zonneboiler	1 595	33
Warmtepomp	932	23
Epeil	4 131	
Condensatieketel	592	
Ventilatie (enkel aanmelding ihkv totaalrenovatiebonus)	83	
Totaalrenovatiebonus na 3 investeringen	1 787	
Totaalrenovatiebonus na 4 investeringen	661	
Totaalrenovatiebonus na 5 investeringen	76	
Totaalrenovatiebonus na 6 investeringen	23	
Totaalrenovatiebonus na 7 investeringen	0	
Scans	25 046	
Sociale dakisolatieprojecten	620	
Sociale spouwmuurisolatieprojecten	27	

Sociale glasprojecten	232	
Burenpremie	295	
Relighting		161
REG steun na audit/studie		16
Investeringssteun		17

Tabel 1: REG-premies 2018

Ter (gedeeltelijke) compensatie van de uitbetaalde energiepremies voor woningen, werden in 2018 vanuit de begroting Energie voor 55,11 miljoen euro vergoedingen uitbetaald aan de netbeheerders.

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

De verdere implementatie van de renovatiestrategie is een concreet actiepunt van het ontwerp van Energieplan 2021-2030 dat op 20 juli 2018 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

- **EPC+ en woningpas**

In 2018 werd door het VEA de ontwikkeling afgerond van de opwaardering van het EPC tot het EPC+ dat begin 2019 wordt gelanceerd. In het najaar 2018 werd de communicatie richting professionelen opgestart en de communicatiecampagne richting de burger voorbereid.

Om het traject naar de realisatie van de langetermijndoelstelling voor elke woning te visualiseren, ontwikkelde het VEA vanaf eind 2016 in samenwerking met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het departement Omgeving, Wonen-Vlaanderen en Informatie-Vlaanderen een woningpas. De woningpas is opgevat als een uniek integraal digitaal dossier van iedere woning, raadpleegbaar door de woningeigenaar (lightversie) en de door hem gemachtigden (Medium-versie). Het is een instrument om de gebruiker inzicht te bieden in alle relevante gebouwaspecten van zijn woning, waaronder energetische aspecten (isolatie & installatie), de bodem, de vergunde werken, de woningkwaliteit en de evolutie naar de langetermijndoelstelling. Eind 2018 werd een eerste release van de woningpas light gerealiseerd. In januari 2019 en verder in 2019 wordt de woningpas stapsgewijs aangevuld met bijkomende functionaliteiten of thema's. Zie ook 2.3.8.1. *'Data ontsluiten'*.

- **BE-REEL!**

Het BE-REEL!-project ("BElgium Renovates for Energy-Efficiënt Living") startte begin 2018 onder coördinatie van het VEA. De basis werd gelegd via een subsidie uit het Europese LIFE-programma. Een partnerschap bestaande uit onder meer het Waalse en het Vlaamse Gewest, verschillende steden en het WTCB wil met dit project, waarvoor de EU ruim 8 miljoen euro subsidie toekende, van 2018 tot 2024 de goedgekeurde gewestelijke renovatiestrategieën versneld implementeren door het opzetten van ambitieuze demonstratieprojecten (renovatie van ruim 8.500 woningen), het uitwerken en verspreiden van innovatieve businessmodellen, het opzetten van lerende netwerken en de uitbouw van een kennisplatform. Het project legt daarbij het accent op de verdere opbouw van technische en kwantitatieve capaciteit in de bouwsector die noodzakelijk is om een structurele en langdurige verhoging van de renovatiegraad te realiseren. Binnen het VEA werd een team van vijf bijkomende medewerkers aangesteld.

- **Nieuwe EPBD-richtlijn**

De herziene richtlijn betreffende energieprestaties van gebouwen (EPBD) werd op 20 juni 2018 in het Publicatieblad van de EU gepubliceerd en trad 20 kalenderdagen later in werking.

Lidstaten worden verplicht een langetermijnstrategie op te stellen met als doel het koolstofvrij maken van het gebouwenpark. In deze strategie moeten (niet-bindende) doelstellingen voor 2030 en 2050 worden vastgelegd. Nieuw is o.a. dat financiële maatregelen voor energie-efficiënte renovatiemaatregelen moeten worden gelinkt aan de verbetering van de energieprestatie die door de renovatie wordt bereikt. Ook worden eisen gesteld voor wat betreft elektromobiliteit. Gebouwen met meer dan 10 parkeerplaatsen moeten laadpalen en bekabeling voorzien voor elektrische voertuigen. Verder worden aanpassingen aangebracht aan de artikelen die inspectie van verwarmings- en airco-installaties verplichten. Tot slot zal de Europese Commissie een smartness indicator uitwerken voor de waardering van de mate waarin gebouwen gereed zijn voor slimme toepassingen. Lidstaten kunnen deze indicator toepassen indien ze dit wensen.

- **Premies en fiscale uitgaven**

Ter ondersteuning van de financiering van gewone renovaties en grondige energetische renovaties zijn de energiepremies hervormd en werden verschillende nieuwe ondersteuningsmaatregelen uitgewerkt, o.a. de totaalrenovatiebonus en de burenpremie. De cijfers voor de eerste 10 maanden van 2018 zijn opgenomen in Tabel 1, zowel voor woon- als niet-woongebouwen.

Voor de meeste maatregelen daalde het aantal uitbetaalde premies voor woongebouwen in 2017 en nog meer in 2018. Na een sterk eerste kwartaal, daalde het aantal uitbetaalde premies zeer aanzienlijk met 25-30%. Vooral voor dakisolatie, spouwmuurisolatie en zonneboiler is de trend opvallend negatief maar ook andere maatregelen gaan beperkt achteruit. Uitzondering is de muurisolatie langs de buitenzijde en langs de binnenzijde. De totaalrenovatiebonus, ter ondersteuning van grondige energetische renovaties, kent wel enig succes. In het tweede kwartaal van 2018 werden de eerste bonussen uitbetaald voor zes uitgevoerde maatregelen. Na een lange aanloopperiode voor de collectieve renovatieprojecten (burenpremie) omwille van de administratieve opstart alsook de erkenning van voldoende benovatiecoaches, zien we een gestage toename van het aantal collectieve renovatieprojecten. Deze kennen relatief veel meer succes bij appartementsgebouwen dan de premies voor individuele maatregelen zonder begeleiding, wat bevestigt dat een specifieke aanpak voor appartementsgebouwen omwille van de vaak complexe situatie (zowel bouwtechnisch als m.b.t. mede-eigendom). Ook voor niet-woongebouwen is de trend negatief.

Voor bouwaanvragen voor een renovatie, werd naast een korting op de onroerende voorheffing ook een vermindering van de schenkingsrechten en registratierechten ingevoerd. Een ingrijpende energetische renovatie omvat de volledige vervanging van de technische installaties (verwarming, koeling, ventilatie …), alsook de (na)isolatie van minstens 75% van de bestaande en nieuwe buitenschil.

In 32 Belgische steden en gemeenten – waarvan 13 Vlaamse – kan de afbraak en heropbouw van een woning tegen een verlaagd BTW-tarief van 6%. Elders moet altijd het BTW-tarief van 21% worden betaald. De Vlaamse Regering ijvert er voor dat dat het verlaagd BTW-tarief wordt uitgebreid tot alle Vlaamse stads- en dorpskernen, maar dat is een bevoegdheid van de federale regering. In het kader van de begrotingsopmaak 2019 heeft de Vlaamse Regering beslist een forfaitaire sloop- en heropbouwpremie in

te voeren van voor wie buiten die 13 Vlaamse steden sloopt en heropbouwt. De forfaitaire premie zal 7500 euro bedragen en kan worden toegekend aan particulieren die een woning afbreken en heropbouwen. Het toepassingsgebied wordt beperkt tot woonprojecten waarvoor de omgevingsvergunning werd aangevraagd vanaf 1 oktober 2018 tot en met 31 oktober 2019.

- **Vlaamse energieleningen**

Sedert 1 januari 2015 voorziet het Vlaamse Gewest, via de energiehuizen, in energieleningen. Het VEA heeft de rol van het ingevolge de zesde staatshervorming vereffende FRGE overgenomen. Deze energieleningen financieren energiebesparende investeringen in woningen. Op 19 mei 2017 besliste de Vlaamse Regering het beleidsinstrument te hervormen en te optimaliseren. Het toepassingsgebied wordt vanaf 1 januari 2019 beperkt tot de (uitgebreide) sociale doelgroep. Tegelijkertijd werd beslist om vanaf die datum nieuwe taken aan de energiehuizen te geven. In de loop van 2018 is het nieuwe regelgevend kader voor de opdrachten van de energiehuizen verder afgewerkt. Het betreffende besluit van de Vlaamse Regering werd op 14 december 2018 definitief goedgekeurd.

- **Energiearmoedeprogramma**

Aangezien de energiearmoede niet structureel blijkt te dalen, werd op vraag van de minister het op 4 maart 2016 door de Vlaamse Regering goedgekeurde Energiearmoedeprogramma in overleg met de stakeholders grondig geëvalueerd. De resultaten van een schriftelijke bevraging in het voorjaar werden op 1 juni met de stakeholders besproken en in de zomer verder uitgewerkt. Eind september bezorgde het VEA het kabinet een uitgebreide synthesenota met ruim 150 aanbevelingen. De conceptnota met geactualiseerd energiearmoedeprogramma zal begin 2019 worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Zie ook 2.3.7. *'Het versterken van een sociaal energiebeleid'*.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2019

Het VEA zal in het kader van de verdere uitwerking van het Renovatiepact een belangrijke coördinerende en sturende rol opnemen. Daarnaast zal het VEA ook het voortouw nemen wat betreft de inhoudelijke invulling van een aantal werven, zijnde:
- De invulling van de woningpas Medium verder concreet uitwerken (zie ook 2.3.8.1).
- De implementatie van het Energiearmoedeprogramma (zie ook 2.3.7).

- **EPC+ en woningpas**

Begin januari 2019 is het EPC+ gelanceerd. Met een communicatiecampagne 'Ga jij ook voor een topscore?' zal het label van A+ tot F in de markt worden gezet en zal de burger (ook diegene die niet meteen wenst te kopen of huren) worden geïnformeerd over het advies dat het EPC+ biedt. Om het bewustzijn rond het label en de kennis rond de energieprestatie van het woningenpark te vergroten, zal een webapplicatie 'Benchmarktool EPC' worden ontwikkeld. Met deze tool zal een burger de energieprestatie van zijn woning kunnen benchmarken met die van het Vlaamse woningenpark. Bijkomend kan hij in deze webapplicatie, op basis van een beperkt aantal parameters, een indicatie krijgen van het label van zijn woning. In 2019 zal het renovatieadvies uit het EPC+ ook opvolgbaar zijn in de woningpas. In volgende versies dat jaar wordt de woningpas gelinkt met 'mijn burgerprofiel' en worden de thema's woningkwaliteit, bodeminformatie en vergunningen verder uitgewerkt. Er wordt een

koppeling gemaakt de benchmark-tool voor EPC. Daarnaast wordt gewerkt aan het delen van de woningpas, het uitwerken van de woningpas als digitale kluis en het integreren van data over reële energieverbruiken en uitgevoerde renovatiewerken waarvoor reeds een premie werd aangevraagd in samenwerking met de distributienetbeheerders.

- **BE-REEL!**

De extra Europese middelen uit het BE-REEL! project zullen in de periode 2018-2024 een belangrijke boost betekenen in de verdere concretisering van het Renovatiepact. In samenwerking met onder meer de steden Antwerpen, Gent en Mechelen worden demonstratieprojecten opgezet voor de grondige energetische renovatie van ruim 8500 woningen van diverse types. Dit met het oog op het ontwikkelen van de meest performante aanpak, het aantonen van de technische en financiële haalbaarheid en het verspreiden van de best practices teneinde zodoende een multiplicator- en opschaaleffect te realiseren. In pilootprojecten zal vanuit de praktijk worden gezocht naar optimale business cases voor het aanbieden van renovatieadvies, collectieve renovatie en innovatieve financieringsvormen. Een kennis- en leerplatform zal op basis van de opgebouwde expertise architecten en aannemers bijscholen zodat de bouwsector voldoende capaciteit ontwikkelt om de beoogde groei in diepgaande renovaties te realiseren. Lokale besturen, bouwpartners en burgers zullen via communicatie en marketing worden gestimuleerd om op basis van de ontwikkelde goede praktijken de stap naar de planning en uitvoering van grondige renovaties te zetten.

- **Nieuwe EPBD-richtlijn**

De EPBD-richtlijn moet binnen de 18 maanden na publicatie worden vertaald naar nationale regelgeving. Dat betekent dat lidstaten vóór 10 maart 2020 de richtlijn moeten hebben omgezet. Voor het onderdeel renovatiestrategie impliceert dit het opzetten van een stakeholderconsultatie.

- **Financiële ondersteuning**

De nieuwe sloop- en heropbouwpremie wordt in 2019 door het VEA geoperationaliseerd.

Voor de premie voor warmtepompboilers, zie 2.3.4.3 *'Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groenewarmteproductie'*.

- **De hervormde energiehuizen**

De energiehuizen zullen vanaf 1 januari 2019 op een meer uniforme wijze als een uniek loket functioneren en hun activiteiten worden meer geconcentreerd rond begeleiding en ontzorging. Elk energiehuis zal een basispakket aan taken uitvoeren, dat in elke gemeente moet aangeboden worden en dat voor de gebruiker kosteloos is. Dit pakket zal bestaan uit:

- Inwoners informeren, adviseren en begeleiden door een laagdrempelig energieloket aan te bieden waar inwoners terecht kunnen met hun energievragen.
- Het aanbieden van gestructureerde basisinformatie over energie-gerelateerde onderwerpen.
- Het aanbieden van ondersteuning en begeleiding bij het aanvragen van premies, bij het uitvoeren van een leveranciersvergelijking, het aanvragen en vergelijken van offertes voor energetische renovatie, bij de interpretatie van thermografische info, de zonnekaart, de resultaten van een energiescan, het EPC, enz.
- Het verstrekken en beheren van de sociale energieleningen.

- Het coördineren van lokale uitvoerende diensten en desgevallend, correcte doorverwijzing.

Daarnaast zullen zij ook een aanvullend en vernieuwend dienstenpakket kunnen aanbieden, doch deze beiden zijn facultatief.

- **REG-enquête**

In het voorjaar van 2019 zal het VEA opnieuw haar tweejaarlijkse REG-enquête bij 1000 Vlaamse huishoudens laten uitvoeren. Dit onderzoek, dat al wordt uitgevoerd sinds 1998, heeft als doel te peilen naar het energiebewustzijn en het energiezuinig gedrag van de Vlaming en de acties die hij onderneemt om zijn energieverbruik te verminderen. De enquêteresultaten zijn een belangrijke informatiebron, niet enkel voor het lopende en toekomstige energiebeleid, maar eveneens voor de opmaak van de Vlaamse energiebalans. Resultaten uit de enquête worden onder meer gebruikt om de vorderingen van het Energierenovatieprogramma 2020/Renovatiepact op te volgen en geven daarnaast ook beter inzicht in de kennis van de Vlaming aangaande financiële ondersteuningsvormen en andere beleidsinstrumenten. Een groot deel van de vragenlijst wordt gewijd aan het bevragen van de toekomstplannen van de Vlaming op het vlak van energetische investeringen. Daarnaast worden ook de drempels en hefbomen in kaart gebracht. Deze informatie helpt om het gevoerde beleid te evalueren en om verbeteracties te formuleren. Voor wat de Vlaams energiebalans betreft vormen de enquêteresultaten inzake energieverbruiken een insteek vooral voor de niet-netgebonden brandstoffen.

- **Energiearmoedeprogramma**

Op basis van de evaluatie in 2018 wordt begin 2019 een herwerkt energiearmoedeprogramma voorgelegd aan de Vlaamse Regering met het oog op de optimalisatie van de sociale bescherming van de energieverbruiker en het voorzien van maatregelen die een grotere impact hebben op de structurele verbetering van de energieprestatie van de woningen van kwetsbare financieel achtergestelde gezinnen.

- **Nieuwe maatregelen ontwerp van Energieplan 2021-2030**

Op 20 juli 2018 keurde de Vlaamse Regering een ontwerp van energieplan 2021-2030 goed waarin werd opgenomen dat vanaf 2021 bij notariële overdracht in volle eigendom van een residentiële woning en van een tertiair gebouw uiterlijk na vijf jaar drie van onderstaande zes maatregelen aanwezig moeten zijn:

✓ Dakisolatie (Umax= 0,24 W/m^2 .K)

✓ Muurisolatie (Umax= 0,24 W/m^2 .K)

✓ Vensters (profielen en beglazing) (Umax= 1,7 W/m2 .K en Uglas= 1,1 W/m^2 .K)

✓ Vloerisolatie (Umax= 0,24 W/m^2 .K)

✓ Condensatieketel niet ouder dan 15 jaar of warmtepomp

✓ Hernieuwbare energieboiler: warmtepompboiler of zonneboiler

In de verdere uitwerking van deze maatregel zal prioritair uitvoering worden gegeven aan twee gebouwschilmaatregelen zodat men bijvoorbeeld geen overgedimensioneerde ketel moet plaatsen. De lijst van in aanmerking komende maatregelen zal op regelmatige basis worden geëvalueerd zodat

////////////

voldoende kansen gegeven worden aan nieuwe technologieën. De handhaving van deze maatregel zal gebeuren via de gebouwenpas.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Operationaliseren tijdelijke Vlaamse sloopprem ie	Beschikbaarheid werkwijze en webapplicatie voor aanvraag premie	Uiterlijk 31 maart 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
REG-enquête 2019	Beschikbaarheid definitieve rapporten	Uiterlijk 30 augustus 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Concrete uitwerking verplichting renovatiewerken	Beschikbaarheid plan van aanpak	Uiterlijk 31 oktober 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Monitoringrapport BE-REEL!	Beschikbaarheid monitoringrapport van de BE REEL! stuurgroep	Uiterlijk 31 december 2019

Budget 2019

Energieleningen: 55.000.000 euro.

Ondersteuning energieleningen: 4.467.000 euro, waarvan 4.117.000 euro frontoffice energiehuizen (constant beleid 4.876.000 brutovergoedingen minus de verwachte renteontvangsten) en 350.000 euro backoffice Participatiefonds Vlaanderen.

Vlaamse sloop- en heropbouwkorting (premie): 15.000.000 euro.

Energiescans: 1.240.000 euro.

Sociale energie-efficiëntieprojecten (SEEP's): 350.000 euro.

BE-REEL!-project: Eigen cofinanciering voor werkingsuitgaven (40%) zijn met de begrotingsopmaak initieel geraamd geworden op 360.000 euro via het Energiefonds. Subsidiabele kosten voor lonen en werking zijn geraamd op 340.000 euro.

2.3.1.2 <u>De EPC-regelgeving vervolmaken.</u>

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaak van het VEA: 3.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

////////////

De Vlaamse energieprestatiecertificatieregelgeving geeft uitvoering aan de Europese EPBD-richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen. Het VEA staat momenteel in voor de implementatie van het EPC voor publieke gebouwen en het EPC bij de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen.

In kader van de implementatie van de EPC-regelgeving voert het VEA verschillende taken uit:

- Ontwikkelen van de rekenmethodiek en ter beschikking stellen van berekeningssoftware.
- Opstellen en up-to-date houden van een inspectieprotocol.
- Erkennen van basisopleidingen, permanente vormingen en energiedeskundigen.
- Erkennen van exameninstellingen.
- Uitbouwen van de energieprestatiedatabank.
- Communicatie naar de energiedeskundigen.
- Controleren en handhaven van de kwaliteit van het EPC, de (tijdige) aanwezigheid van het EPC en de advertentieplicht.

In 2018 heeft het VEA actief de besprekingen gevolgd over de herziening van de EPBD-richtlijn.

In overleg met de belanghebbenden wordt de implementatie van de energieprestatiecertificatieregelgeving regelmatig geëvalueerd. De volgende evaluatienota is in 2019 gepland. De inhoud zal zich toespitsen op de impact op het Vlaamse beleidskader van de nieuwe EPBD-richtlijn en de beslissingen inzake het beleidskader voor EPB/EPC 2.0 (zie 2.3.2.2).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Evaluatie energieprestatiecertificatieregelgeving	Beschikbaarheid ontwerp van evaluatierapport	Uiterlijk 30 april 2019

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Energiedeskundigen type A moeten, net zoals verslaggevers, permanente vorming volgen om hun erkenning te kunnen behouden.

De rekenmethodiek en het inspectieprotocol voor het EPC+ werden in 2018 gefinaliseerd. Midden 2018 was de software voor het EPC+ beschikbaar voor een opleiding van de lesgevers. Energiedeskundigen kunnen zich vanaf de tweede helft van 2018 bijscholen over het EPC+. Vanaf 1 januari 2019 kan het EPC+ worden opgemaakt voor de verkoop of verhuur van een woning.

De standaardaanbevelingen uit het huidige EPC worden in het EPC+ vervangen door een maatregelenpakket meer op maat van de specifieke woning. Het maatregelenpakket beschrijft de werken en voor eengezinswoningen de bijhorende kosten die nodig zijn om de woning te renoveren conform de langetermijndoelstelling voor 2050. Via het maatregelenpakket worden potentiële kopers en huurders geïnformeerd over de grote lijnen van het renovatiepad van een woning richting de langetermijndoelstelling. De vorm en de inhoud van het EPC+ werden samen met gebruikers via een servicedesingtraject vastgelegd.

Om beter rekening te kunnen houden met de problematiek van mede-eigendom werd in 2018 voor appartementen een specifieke aanpak ontwikkeld. Het huidige EPC wordt immers opgemaakt per wooneenheid, terwijl heel wat maatregelen, zoals werken aan de gebouwschil, niet door een individuele eigenaar kunnen worden uitgevoerd, maar enkel door de vereniging van mede-eigenaars. Het EPC+ van

een individueel appartement wordt daarom aangevuld met een EPC van de gemene delen. Dit EPC geeft inzicht in het renovatiepad van de gemene delen en dient tegelijk als input voor de opmaak van een EPC van een individueel appartement. De opleidingsversie van dit EPC gemene delen is begin 2019 klaar. De officiële lancering zal begin 2020 plaatsvinden.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2019

Vanaf 1 januari 2019 is het EPC+ gelanceerd. Daarnaast zullen in het vroege voorjaar van 2019 het inspectieprotocol en de software voor het EPC gemeenschappelijke delen beschikbaar zijn voor een opleiding van de lesgevers. De energiedeskundigen type A zullen zich vanaf het voorjaar 2019 kunnen bijscholen. Volgens de huidige planning zal het EPC gemeenschappelijke delen vanaf 1 januari 2020 kunnen worden opgemaakt. Ieder appartementsgebouw dat onder de verplichting valt, zal uiterlijk tegen 1 januari 2022 over een EPC gemeenschappelijke delen moeten beschikken. In de loop van 2019 zal de communicatie worden opgestart om eigenaars, huurders, kopers en syndici hierover te informeren.

In overleg met de andere gewesten zal een stappenplan worden vastgelegd voor de toekomstige EPB/EPC2.0-methodiek. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de optimale integratie tussen de methodiek voor nieuwbouw en bestaande bouw, zodat de levensloop van een gebouw beter kan worden opgevolgd.

De impact van de herziening van de richtlijn zal het VEA mee verwerken in de volgende evaluatienota van de EPB- en EPC-regelgeving, die in 2019 wordt afgerond.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Train-de-trainersessies voor energiedeskundigen type A voor opmaak EPC gemene delen	Train-de-trainersessies zijn gegeven en leeromgeving en opleidingsmateriaal is klaar	Uiterlijk 30 april 2019

Budget 2019

Optimalisering EPC-methodiek: 100.000 euro.

2.3.1.3 <u>De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren.</u>

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 4, 5 en 11.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Een lage kwaliteit van de EPC's brengt de geloofwaardigheid van het EPC als slagkrachtig beleidsinstrument in het gedrang. Het is daarom belangrijk dat in het volledige traject van de start van de erkenning van de energiedeskundige tot en met de opmaak van het certificaat voldoende kwaliteitsgaranties omtrent de (vak)kennis van de energiedeskundigen worden ingebouwd.

Artikel 27 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten de regels moeten vaststellen inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de regelgeving en dat zij alle nodige maatregelen moeten treffen opdat zij worden toegepast. De sancties

////////////

moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De sancties wegens overtreding of het niet naleven van de verplichtingen inzake het EPC, werden via het Energiedecreet vastgelegd in Vlaamse regelgeving. Het VEA is belast met het uitvoeren van de controles en het opleggen van de sancties.

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd, rekening houdend met het beschikbare personeel en de beschikbare middelen.

- **Controle op de aanwezigheid van het EPC en op de advertentieplicht inzake het EPC**

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immo-makelaars, notarisblaadjes, ... worden woningen gezocht die te koop of te huur worden aangeboden. Via de energieprestatiedatabank en controles ter plaatse, wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC. Het merendeel van de woningen die te koop of te huur worden aangeboden, beschikken over een EPC. In 2009 beschikte bij een eerste controle slechts 50% van eigenaars die een woning te koop of te huur aanboden over een energieprestatiecertificaat. In 2018 was dit percentage opgelopen tot 97%. In 2018 voldeed 91% van de advertenties aan de EPC-advertentieplicht.

- **Controle op de correctheid van het certificaat**

De controle op de waarheidsgetrouwe opmaak van het EPC door de energiedeskundige is een van de belangrijke schakels voor kwaliteitsverbetering en –beheersing. Ook de Europese Commissie erkent het belang van de kwaliteitscontroles. Artikel 18 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten kwaliteitscontroles moeten uitvoeren op een statistisch significant percentage van de EPC's van bestaande gebouwen. Het VEA voert steekproefsgewijze controles uit om na te gaan of het EPC waarheidsgetrouw werd opgesteld. Daarnaast behandelt het VEA ook klachten met betrekking tot de kwaliteit van de EPC's.

Om kwaliteitsvolle EPC's op te maken, werd in de regelgeving opgenomen dat de energieprestatiecertificaten door erkende energiedeskundigen moeten worden uitgevoerd. De kandidaat-energiedeskundigen type A, B en C moeten een erkende opleiding volgen. In de periode 2012-2017 moesten kandidaat-energiedeskundigen type A en C, voordat ze erkend konden worden, ook slagen voor een centraal examen, dat door het VEA werd georganiseerd. Eind 2016 werd beslist dat de organisatie van het centraal examen niet langer een kerntaak van het VEA is en de organisatie van het examen moet gebeuren door de opleidingsinstellingen. In 2017 werd het regelgevend kader voor de reorganisatie van het centraal examen uitgewerkt. Vanaf 1 januari 2018 wordt het examen georganiseerd door erkende exameninstellingen.

Het VEA organiseert zelf geen opleidingen tot energiedeskundige maar behandelt de erkenningsaanvragen voor de organisatie van een opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift tot energiedeskundige. Momenteel zijn er 14 opleidingsinstellingen erkend om het getuigschrift tot energiedeskundige type A af te leveren en 3 om het getuigschrift tot type C af te leveren. Vanaf 1 januari 2017 moeten energiedeskundigen type A jaarlijks een aantal uren permanente vorming volgen om hun

erkenning te kunnen behouden. Deze vormingen worden gegeven door erkende vormingsinstellingen. Vanaf 2018 evalueert het VEA in het begin van elk jaar welke energiedeskundigen de vereiste uren permanente vorming niet volgden. Op het einde van ieder jaar legt de minister op voorstel van het VEA het pakket verplichte permanente vorming voor het volgende jaar vast. In 2018 moesten de energiedeskundigen zes uur vorming met verplichte inhoud over het EPC+ en de veelgemaakte fouten volgen.

Het VEA zal de komende jaren met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding)en examens bewaken:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen overleg plegen met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Opstellen van een jaarlijks evaluatierapport met beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, permanente vormingen en examens.

Voor de handhavingsprocessen stelt het VEA zich tot doel om de doorlooptijd voor de dossiers te beperken.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak handhavingsplan 2020 - deel EPC	Handhavingsplan 2020 is beschikbaar	Uiterlijk 30 november 2019
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Steekproefsgewijs kwaliteitscontroles uitvoeren op energieprestatiecertificaten via deskaudit en via controle ter plaatse	Aantal gecontroleerde energieprestatiecertificaten	200 gecontroleerde energieprestatiecertificaten
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Controles uitvoeren inzake aanwezigheid bij het te koop en te huur aanbieden van een wooneenheid en (correcte) vermelding kengetal EPC voor residentiële gebouwen op de commerciële publiciteit	Aantal controles op aanwezigheid correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit	2000 controles op aanwezigheid en op correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd voor de controle- en handhavingsdossiers beperken	% van de controles inzake aanwezigheid en advertentieplicht waarvoor een hoorzitting moet worden opgestart en waarvan de hoorzitting binnen 3 maand na de controle plaatsvindt	90%
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60	90%

////////////

(voor opleidingen) en vormingsinstituten (voor permanente vorming) beperken	dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Uitwerken jaarlijks evaluatierapport met de beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, examens en permanente vormingen	Beschikbaarheid evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2019
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Evaluatie van de energiedeskundigen type A die niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen	Evaluatiebeslissing verstuurd en correcte status invoeren voor energiedeskundigen die niet voldoen aan voorwaarde permanente vorming 2018	Uiterlijk 30 juni 2019 voor energiedeskundigen
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Vastleggen aantal uren verplichte vorming (inclusief inhoud) en vrij in te vullen vorming 2020	Ontwerp van MB beschikbaar	Uiterlijk 1 oktober 2019

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

In de eerste helft van 2018 heeft het VEA een evaluatie uitgevoerd van de verplichting tot het volgen van 6 uur verplichte permanente vorming in 2017. Eind 2017 waren 5349 personen erkend als energiedeskundige. Na de evaluatie bleven nog 2277 personen erkend. Meer dan 91% (2995 personen) van de energiedeskundigen die geen permanente vorming volgden, waren niet langer actief in 2017. Bijkomend gaven 117 personen aan dat ze hun activiteiten als energiedeskundigen niet langer wensten verder te zetten.

Uit deze cijfers kan besloten worden dat de verplichte vorming tot het volgen van permanente vorming goed werd nageleefd: bijna 90% van de actieve energiedeskundigen heeft tijdig voldoende permanente gevolgd. In 2018 moesten de erkende energiedeskundigen opnieuw 6 uur verplichte vorming volgen over de vorm en de inhoud van het EPC+, het aangepaste inspectieprotocol en de software. Ook de veelgemaakte fouten werden in de verplichte vorming geïntegreerd.

Eind 2018 waren er 14 instellingen erkend voor het geven van permanente vorming. Er werden 149 erkende vormingen voor energiedeskundigen type A waarvan 113 vormingen met verplichte inhoud en 36 vormingen met vrije inhoud ingericht in 2018. Energiedeskundigen type A kunnen ook sinds mei 2017 de gevolgde uren permanente vorming opvolgen via het luik 'erkenning' van de energieprestatiedatabank. Met het ministerieel besluit van 28 december 2018 werd de duur en de inhoud van de permanente vorming 2019 vastgelegd op 6 uren verplichte vorming over het EPC gemeenschappelijke delen en het EPC kleine niet-residentiële gebouwen.

De kwaliteitscontroles werden in 2018 verdergezet. Er werden in totaal steekproefsgewijs 222 EPC's gecontroleerd via deskaudit. Er werden ook 29 gerichte controles uitgevoerd. 13 van deze gerichte controles waren het gevolg van een klacht.

In 2018 werd het organiseren van het examen opnieuw een taak van de opleidingsinstellingen. Eind 2018 waren er 10 exameninstellingen voor het examen tot energiedeskundige type A en 3 exameninstellingen voor het examen tot energiedeskundige type C erkend.

Het tweede kwaliteitsrapport inzake de opleidingen, de permanente vorming en de examens werd opgemaakt.

In 2015 is het VEA gestart met de systematische monitoring van de doorlooptijd van de handhavingsdossiers. Zowel voor de dossiers inzake aanwezigheid en advertentieplicht als voor de dossiers inzake kwaliteit werden de vooropgestelde doorlooptijden in 2018 grotendeels gehaald. Voor een aantal controles inzake aanwezigheid van het EPC en advertentieplicht kon de doelstelling om binnen de 3 maanden na een controle een hoorzitting te halen, niet worden gerealiseerd. De voornaamste reden hiervoor is dat omwille van de GDPR een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is vereist met het kadaster voor de uitwisseling van eigenaarsgegevens. 95% van de aanvragen tot erkenning voor opleidings-vormingsinstellingen en exameninstellingen, werd in 2018 binnen de 2 maand behandeld.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2019

De kwaliteitscontroles worden in 2019 verder gezet. In het voorjaar van 2019 zal het VEA een evaluatie uitvoeren van de verplichting tot het volgen van permanente vorming.

2.3.1.4 Het EPC niet-residentiële gebouwen implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaak van het VEA: 3

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De implementatie van het EPC voor niet-residentiële gebouwen wordt sinds 2008 in samenwerking met de twee andere gewesten voorbereid.

Parallel werd door het VEA in 2018 een traject opgestart om een vereenvoudigde rekenmethode en een inspectieprotocol op te stellen voor kleine bestaande niet-residentiële gebouwen. Een aanzienlijk deel van de niet-residentiële gebouwen bestaat immers uit kleinere gebouwen (bv. kleine handelszaken, dokterspraktijk,…), die vaak verweven zijn met residentiële gebouwen en die dezelfde bouwfysische eigenschappen vertonen als residentiële gebouwen.

Het VEA onderzoekt daarnaast de piste om voor grote niet-residentiële gebouwen te werken op basis van gemeten verbruik en te richten op een energieaudit en daaraan gekoppeld een masterplan voor het gebouw om de langetermijndoelstelling 2050 te halen.

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten 2018

De vereenvoudigde methode voor kleine niet-residentiële gebouwen werd uitgewerkt als een uitbreiding op het EPC voor residentiële gebouwen. Op basis van de vorm en inhoud van het EPC+ werden de vorm en de inhoud van het certificaat, in overleg met gebruikers, vastgelegd. De rekenmethodiek werd uitgewerkt in de eerste helft van 2018 en in het najaar werd gestart met de ontwikkeling van de software en de uitwerking van het inspectieprotocol.

////////////

De basisprincipes van een alternatieve aanpak van het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen op basis van gemeten energieverbruik werd uitgewerkt en besproken met het Brussels Hoofdstedelijke Gewest en het Waals Gewest. De webapplicatie van de audit grote ondernemingen werd onderzocht als basis voor een aparte webapplicatie voor het EPC grote niet-residentiële gebouwen.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

Begin 2019 zal door het VEA voor het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen de train-de-trainersessie worden georganiseerd. Energiedeskundigen type A zullen zich dan in de loop van 2019 moeten bijscholen. Volgens de huidige planning zal het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen worden ingevoerd bij de verkoop en de verhuur van kleine niet-woongebouwen vanaf januari 2020. In de loop van 2019 zal door het VEA dan de communicatie worden opgestart om eigenaars, huurders, kopers en verkopers hierover te informeren.

Vanaf eind 2018 vervallen de eerste certificaten voor publieke gebouwen en moet het energieprestatiecertificaat voor deze publieke gebouwen worden vernieuwd. Voor een aantal gebouwtypes (zorginstellingen, scholen) werden recent ook energieaudits of potentieelscans opgemaakt. Bedoeling is om deze documenten, die minstens evenveel informatie als het energieprestatiecertificaat publieke gebouwen bevatten, te hergebruiken en te aanvaarden om te voldoen aan de EPC-verplichting voor publieke gebouwen. Daarom wordt er door het VEA in samenwerking met het VEB een alternatieve procedure uitgewerkt die gebruik zal maken van de informatie die beschikbaar is in de TERRA-databank.

In 2019 zal het VEA een projectplan opmaken om de methode voor de opmaak van het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen uit te werken en op basis daarvan een bijhorende webapplicatie te ontwikkelen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Train-de-trainersessies voor opmaak EPC kleine niet-residentiële gebouwen	Train-de-trainersessies zijn gegeven en leeromgeving en opleidingsmateriaal is klaar	Uiterlijk 30 april 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak projectplan voor uitwerken van de methode en webapplicatie van het EPC grote niet-residentiële gebouwen	Projectplan beschikbaar	Uiterlijk 30 april 2019

2.3.2 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw.

2.3.2.1 De betaalbaarheid van BEN-nieuwbouw opvolgen.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met de volgende operationele kerntaken van het VEA: 4, 6, en 8.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2010/31/EU) legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energieneutraal (BEN) moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast. Voor EPN-gebouwen legde de Vlaamse Regering het aanscherpingspad in 2016 vast. Het aanscherpingspad voor kantoren en scholen werd daarbij herzien. De evolutie naar het BEN-niveau moet betaalbaar zijn zodat het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector behouden blijft. Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast.

De maatschappelijke aanvaarding, de haalbaarheid en de effectiviteit van de EPB-regelgeving wordt door het VEA tevens permanent opgevolgd via de monitoring van het handhavingskader. In de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU) wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving. In annex II legt de richtlijn op dat een onafhankelijke kwaliteitscontrole gebeurt van een representatieve ad random steekproef van de ingediende EPB-aangiften. Het Energiedecreet gelast het VEA de energieprestatieregelgeving te handhaven. Het effectief toepassen van het duidelijke handhavingskader voorzien in de Vlaamse energieregelgeving, zorgde voor de snelle inburgering en het goed naleven van de EPB-eisen sinds 2006. Het toezien op het naleven van de EPB-eisen en de bijhorende procedures zorgt bovendien voor een eerlijke concurrentiepositie tussen verschillende bouwbedrijven in de markt.

Met de geplande graduele aanscherping van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021, is het cruciaal om blijvend in te zetten op handhaving. Het VEA handhaaft overeenkomstig de procedures voorzien in het Energiedecreet, volgende zaken:

- Het naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte).
- Het naleven van de EPB-eisen.
- De waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte (= kwaliteitscontrole en fraudedetectie).

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel.

Voor het handhavingsproces 'naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte)' stelt het VEA zich tot doel om enerzijds een minimum aantal handhavingsdossiers op te starten en anderzijds daarbij ook de doorlooptijd van die lopende procedures onder controle te houden.

Regelmatig ontvangt het VEA via de helpdesk klachten van verslaggevers die melden dat hun aangifteplichtige niet meewerkt om de EPB-aangifte in te dienen. In vele gevallen is het bouwproject al een tijdje in gebruik. Voor die klachten start het VEA de handhavingsprocedure op: er wordt gecheckt of

de vergunning van het dossier ouder is dan 5 jaar, er een vaststelling van einde van de werken is gemeld door de gemeente of dat er vaststelling kan gebeuren van ingebruikname, enerzijds via een deskaudit, of anderzijds via een controle ter plaatse. Op basis van die vaststelling wordt een aanmaning verstuurd.

Voor het handhavingsproces 'naleven van de EPB-eisen' zijn in 2018 ongeveer 1.850 dossiers ingepland voor een hoorzitting voor het niet-voldoen aan de EPB-eisen (2017: 2.100 ; 2016: 1600). Eind 2018 bedroeg de stock EPB-aangiften die niet voldoen aan één of meerdere van de EPB-eisen 1.253 dossiers (eind 2017: 1.321 dossiers ; eind 2016: 1700 dossiers). Het VEA plant in 2019 opnieuw een reeks dossiers in voor schriftelijke hoorzitting en blijft ook in 2019 inzetten op het beperken van de doorlooptermijn voor dat type dossiers. Het VEA stelt zich als doel dat minstens 90% van de openstaande hoorzittingsdossiers 'niet-naleving EPB-eisen met tegenargumenten' tegen eind 2018 jonger is dan 6 maand.

Voor het handhavingsproces 'waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte' wordt vooral ingezet op fraudedetectie en klachtenbehandeling. Na ontvangst van de klacht of het vermoeden van fraude wordt het dossier geregistreerd in het klachtenregister en beoordeeld naar ontvankelijkheid. Als de klacht of het vermoeden van fraude ontvankelijk wordt bevonden, plant het VEA altijd een controle ter plaatse in. Het baseert de verdere behandeling van het dossier op de vaststellingen ter plaatse en de vaststellingen tijdens de deskcontrole.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak handhavingsplan 2020 – deel EPB	Beschikbaarheid handhavingsplan 2020	Uiterlijk 30 november 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd voor de handhavingsdossiers beperken	% van de openstaande hoorzittingsdossiers niet-naleving EPB-eisen met tegenargumenten eind 2019 jonger dan 6 maand	90%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd aanmaningen n.a.v. meldingen niet indienen EPB-aangifte van nieuwbouw	% aanmaningen voor niet-indienen EPB-aangifte dat binnen 2 maand na melding is verstuurd	100%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Voor de herziening van de EPBD-richtlijn werd in de loop van 2018 onder de coördinatie van het VEA standpuntbepalingen voor Vlaanderen en België opgemaakt. Onder punt 3.3.2 wordt de stand van zaken van deze herziening samengevat.

In 2017 werd opnieuw voor de residentiële gebouwen nagegaan in welke mate het BEN-niveau van E30 haalbaar is en blijft. Anders dan in 2012 en 2015 werd geen volledig nieuwe studie naar kostenoptimalisatie uitgevoerd, maar werd specifiek gekozen om de maatregelen uit vorige studies toe

te passen op een ruimere set van 50 gebouwen, ongeveer gelijkmatig verdeeld tussen eengezinswoningen en appartementen. Het betrof controleberekeningen op werkelijke woninggeometrieën, afkomstig uit de energieprestatiedatabank, waarbij werd geverifieerd of met de verwachte pakketten E30 behaald kan worden. Indien dat niet het geval was, werden bijkomende pakketten gezocht, waarvoor tegelijk ook de impact op de kostprijs werd geverifieerd.

Voor de niet-residentiële gebouwen werd in 2017 een analoge studie uitgevoerd als de kostenoptimale studie in 2015. Er werd specifiek gekozen om andere referentiegebouwen te selecteren, omdat niet-residentiële gebouwen zeer verscheiden zijn. Het is daarom zeer moeilijk om een representatieve set aan gebouwen te bekomen. De resultaten van deze studie zijn een set van kostenoptimale niveaus voor de verschillende voorkomende functionele delen.

De resultaten van deze studies zullen worden verwerkt in de EPB-evaluatie 2018-2019.

Om het pad richting BEN-gebouwen verder te effenen, moet er ook worden gezorgd voor een snellere integratie van innovatieve technieken en concepten in de EPB-regelgeving. In het voorjaar van 2018 werden door het VEA een aantal acties uit het actieplan 'Innovatie en EPB' concreet verder uitgewerkt. Er werd een beleidsondersteunend onderzoek uitgevoerd en parallel werd een nieuwe procedure voor innovatie systemen uitgetest aan de hand van één concrete testcase. In het najaar van 2018 werd deze testfase geëvalueerd en werd, in samenspraak met de belangrijkste stakeholders, een globale synthese gemaakt van de bekomen resultaten uit de uitgevoerde acties.

Eind maart 2018 werden de resultaten van het beleidsondersteunend onderzoek voor een stappenplan voor EPB 2.0 opgeleverd. Mee op basis van de resultaten van deze studie en verder stakeholderoverleg heeft het VEA eind september een voorstel van krachtlijnen voor EPB/EPC 2.0 aan de minister voorgelegd. Vanaf november werd met het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het politiek overleg over de krachtlijnen voor de toekomstige EPB-methodiek opgestart.

In 2018 werden 25.955 startverklaringen (2017: 26.030 ; 2016: 26.197) en 36.720 EPB-aangiften (2017: 38.365 ; 2016: 38.170) ingediend.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

Op basis van de krachtlijnen van en het stappenplan naar een toekomstige EPB/EPC 2.0-methode zal in 2019 door het VEA worden gestart met de verder concrete uitwerking (voorbereiding regelgevende aanpassingen, aanpassingen aan berekeningsmethodieken, aanpassingen aan het handhavingskader, …).

In 2019 zal een nieuw evaluatieverslag aangaande de EPB-regelgeving worden afgewerkt. De evaluatie zal zich toespitsen op de evaluatie van de eisenniveaus op basis van de resultaten van de kostenoptimale studies, de aanpassingen die in het kader van de herziening van de EPBD-richtlijn nodig zijn en de implicaties van de gemaakte beleidskeuzes voor EPB 2.0.

////////////

2.3.2.2 De EPB-regelgeving vervolmaken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgend operationeel kernproces van het VEA: 4, 6 en 8.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Met oog op de evolutie op korte termijn naar BEN-gebouwen, is er nood aan een volgehouden inspanning om de implementatie van de EPB-regelgeving te verbeteren en af te stemmen, zowel met de bouwsector en de bouwers om het draagvlak te behouden, als met het Europese beleidsniveau. Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving worden elke 4 jaar geëvalueerd.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet mogelijk voor een specifiek project om aan de EPB-eisen te voldoen. Het Energiebesluit voorziet dat een vrijstelling of een afwijking kan worden aangevraagd wanneer de EPB-eisen technisch, functioneel of economisch niet haalbaar zijn. Het VEA beoordeelt de aanvragen en stelt een advies en een voorstel van beslissing (ontwerp MB) op. 100% van de aanvragen voor uitzonderingen en afwijkingen werd in 2018 binnen de 3 maand behandeld (2017: 99% ; 2016: 96%).

Sinds midden 2014 kan via gelijkwaardigheid de energieprestatie van gebouwen gekoppeld aan projecten die gebruik maken van een externe warmtelevering (bijvoorbeeld stadsverwarming) worden gevaloriseerd. Dat gebeurt op basis van een rekenmethode ter beschikking gesteld door het VEA in een goedkeuringsleidraad. Vanaf 25 november 2016 verloopt een aanvraag via de procedure van een afwijking van de algemene rekenmethode en niet langer via de procedure van gelijkwaardigheid. In 2018 werden 24 aanvragen ingediend (2017: 18 ; 2016: 18). Alle aanvragen voor gelijkwaardigheid van externe warmtelevering werden binnen de wettelijke termijn van 120 dagen behandeld.

Uit de kwaliteitscontroles van het VEA blijkt dat een groot deel van verslaggevers professioneel met hun werk bezig zijn en kwalitatieve EPB-aangiften opmaken. Bij ¼ van de gecontroleerde EPB-aangiften blijkt de kwaliteit van de EPB-aangifte en de kennis van de verslaggever echter onvoldoende. Om de kennis van de verslaggevers en de kwaliteit van de EPB-aangifte (met inbegrip van het EPC Bouw) te verhogen, is vanaf 2015 de erkenningsregeling voor verslaggevers gewijzigd. De diplomavoorwaarde werd verruimd. Voor de opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift voor EPB-verslaggevers, wordt gewerkt met een erkenning van de opleidingsinstelling. Kandidaat-verslaggevers moeten bovendien slagen in een examen alvorens als verslaggever erkend te kunnen worden. In het najaar van 2017 werd het besluit goedgekeurd dat de organisatie van het examen voor energiedeskundigen als taak niet langer toewijst aan het VEA maar aan de opleidingsinstellingen. De ontwikkelingen in het domein van 'het beroep van de EPB-verslaggever' evolueren zo snel dat ook een permanente vorming noodzakelijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen en de kennis van de EPB-verslaggevers te versterken. Voor de permanente vorming wordt eveneens gewerkt met een erkenning van de vormingsinstellingen. 100% van de aanvragen tot erkenning voor opleidings- en vormingsinstellingen, werd in 2018 binnen de 2 maand behandeld.

Het VEA analyseert in het begin van elk jaar welke verslaggevers de vereiste permanente vorming niet volgden. Dit gebeurde in 2018 voor de derde keer.

Op het einde van ieder jaar legt de minister op voorstel van het VEA het pakket verplichte permanente vorming voor het volgende jaar vast. Verslaggevers zullen in 2019 6 uur vrije vorming moeten volgen.

////////////

Het VEA zal de komende jaren met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding) bewaken:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen overleg plegen met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Opstellen van een jaarlijks evaluatierapport met beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, permanente vormingen en examens.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beperken doorlooptijd behandeling uitzonderings- of afwijkingsaanvragen	% dossiers waarvoor het ontwerp MB binnen de 3 maand aan het kabinet is bezorgd	90%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd afwijkingsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering respecteren	% dossiers dat binnen de wettelijke termijn (120 dagen) is behandeld	100%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen (voor opleidingen), vormingsinstituten (voor permanente vorming) en exameninstellingen beperken	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60 dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	90%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken jaarlijks evaluatierapport beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, permanente vormingen en examens	Beschikbaarheid evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Jaarlijkse evaluatie van de verslaggevers die niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen	Evaluatiebeslissing verstuurd en correcte status invoeren voor verslaggevers die niet voldoen aan voorwaarde permanente vorming 2018	Uiterlijk 30 juni 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Pakket verplichte permanente vorming is jaarlijks vastgelegd in een ministerieel besluit	Beschikbaarheid ontwerp ministerieel besluit	Uiterlijk 1 oktober 2019

////////////

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Voor dossiers met vergunningsaanvraag vanaf 1 januari 2018 werden enkele methodewijzigingen voor nieuwbouw doorgevoerd zoals het inrekenen van gedetailleerde productinformatie van zonneboilers en het inrekenen van Ecodesigngegevens voor ruimteverwarming. Op 30 november 2018 werden een aantal wijzigingen aan de EPB-regelgeving definitief goedgekeurd: een extra aantal methodewijzigingen, zoals het opmaken van een methode voor het inrekenen van combilussen in EPN-eenheden en een herziening van het transmissiereferentiedocument, een wijziging van de uiterste indiendatum van dossiers en een verstrenging van het aandeel hernieuwbare energie bij niet-residentiële gebouwen.

Op 16 november 2018 werd een wijziging aan de indientermijn voor EPB-aangiftes definitief goedgekeurd. De indientermijn voor nieuwbouw wordt verlengd tot 12 maanden na de ingebruikname of het einde der werken. Voor renovaties blijft enkel de uiterste indientermijn van vijf jaar na het verlenen van de vergunning behouden. Op die manier kunnen bouwheren hun investeringen iets meer spreiden en kunnen renovaties in fases worden uitgevoerd.

Het VEA werkte, in overleg met de stakeholders, een voorstel uit om het huidige handhavingskader bij niet-correcte rapportering door verslaggevers bij te sturen.

Eind 2018 waren er 15 opleidingsinstellingen (2016 en 2017: 13) erkend voor het geven van de basisopleiding tot verslaggever. 1 dossier is lopend. Eind 2018 waren er 24 instellingen (eind 2017: 23) erkend voor het geven van permanente vorming. Er werden 394 erkende vormingen voor verslaggevers ingericht in 2018 (2017: 339). Verslaggevers kunnen sinds november 2015 de gevolgde permanente vorming opvolgen via het luik 'erkenning' van de energieprestatiedatabank.

Sinds 2018 staan de opleidingsinstellingen opnieuw in voor de organisatie van het examen. Eind 2018 waren er 8 exameninstellingen erkend.

Eind 2018 werd het tweede rapport inzake de beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen en permanente vormingen door het VEA opgemaakt.

Met het wijzigingsbesluit van 30 november 2018 werd het minimumaandeel hernieuwbare energie voor niet-residentiële gebouwen (excl. industriële gebouwen) voor aanvragen vanaf 1 januari 2019 opgetrokken tot 20 kWh/m²/jaar. De ventilatie-eis voor sportclubs wordt verstrengd vanaf 1 januari 2019. Anderzijds worden vanaf 1 juli 2019 enkele ventilatie-eisen vereenvoudigd, door enkel de meest soepele eis voor dezelfde types ruimtes onder verschillende categorieën te behouden.

Naast de al voorziene aanscherping voor nieuwbouwwoningen tot E35 in 2020, werd ook de E-peileis voor de ingrijpende energetische renovaties in dit wijzigingsbesluit verstrengd. In overeenstemming met het ontwerp van Energieplan wordt het maximale E-peil E70 voor vergunningsaanvragen na 1 januari 2020.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

De bouwpraktijk is de voorbije 10 jaar ingrijpend gewijzigd. Vóór de invoering van de EPB-regelgeving was er bij de brede bouwsector quasi geen aandacht voor het aspect energieprestatie. Op dit moment wordt in België zeer energiezuinig gebouwd. De energieprestatie-eisen zijn de voorbije jaren ook sterk aangescherpt. Enkele jaren geleden kon men de EPB-eisen nog met standaardinvesteringen behalen; vandaag is dat heel wat moeilijker.

////////////

Naarmate gebouwen meer richting het BEN(bijna-energieneutraal)-niveau evolueren, stijgt het gebruik van nieuwe, meer energiezuinige technieken en bouwoplossingen. Echter niet alle innovatieve bouwconcepten of technologieën kunnen worden beoordeeld met de huidige rekenmethodes. De manier waarop producten en technieken in EPB worden gevaloriseerd, is vaak doorslaggevend voor hun positie in de markt. Hoe meer de EPB-eisen worden aangescherpt, hoe belangrijker dat wordt. Ook worden bouwers en verbouwers die innovatieve technieken of concepten willen toepassen uit overtuiging in zekere mate afgestraft, of zeker niet beloond, omdat deze extra inspanning niet wordt weerspiegeld in het E-peil. Binnen de bouwsector groeit al enige tijd het gevoel dat de huidige EPB-berekeningsmethodieken onvoldoende rekening houden met de toegenomen complexiteit in de bouwpraktijk, omdat de technologische evolutie zich alsmaar sneller doorzet. De EPB-methodieken moeten daarom mee evolueren. Anderzijds is er ook de wens vanuit de bouwsector om de technologische evolutie op een niet te complexe manier in te rekenen. De bestaande rekenmethode voor EPB botst dus op haar limieten. Het VEA stelt dan ook voor om deze methodiek grondig te herwerken en toekomstbestendig te maken. Dat houdt ook in dat de bestaande rekenmethodieken voor nieuwbouw en bestaande bouw maximaal worden geïntegreerd.

Als basis wensen we uit te gaan van een grondige opschoning en vereenvoudiging van de huidige methodieken en een volledige integratie van de EPB- en EPC- rekenmethode. Hierbij wordt gestreefd naar een groter gebruiksgemak voor bouwprofessionelen en een groter begrip en betrokkenheid bij de burgers. Voor projecten met (zeer) innovatieve technieken of concepten, die niet gevaloriseerd kunnen worden in deze vereenvoudigde aanpak, wordt een alternatieve piste voorzien. Deze piste laat bij het ontwerp veel vrijheid, in ruil voor een toetsing van de werkelijk gerealiseerde prestaties na de ingebruikname.

In 2019 zal het VEA de eerste stappen zetten richting deze nieuwe methode. Bijzondere aandacht zal hierbij gaan naar een afstemming met de andere gewesten, zodat de methode (alvast voor nieuwbouw) zo uniform mogelijk blijft in de 3 gewesten.

Budget 2019

Integratie EPB-EPC: 100.000 euro.

2.3.3 Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen.

2.3.3.1 De energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaak van het VEA: 7.

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

De energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) zijn inwerking getreden op 1 januari 2015, aansluitend op het aflopen van het benchmarking- en auditconvenant. Op 17 november 2017 besliste de Vlaamse Regering de looptijd van de EBO's met twee jaar te verlengen tot 31 december 2022. De opvolging van de verplichtingen die de bedrijven in het kader van de ondertekende EBO aangaan, is als referentietaak toegewezen aan VITO. VITO heeft deze opdracht ondergebracht in het Verificatiebureau. Het VEA

vertegenwoordigt de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in het bestuursorgaan voor de EBO's, de zogenaamde Commissie EBO. Deze Commissie EBO komt maandelijks samen. Regelmatig worden er ook werkgroepen opgericht waaraan dan een vertegenwoordiger van het VEA deelneemt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapporten implementatie energiebeleidsovereenkomsten	Beschikbaarheid monitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni en 31 december 2019

Bedrijven die energiebesparende investeringen uitvoeren, kunnen hun belastbare winst verminderen met een verhoogde investeringsaftrek. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2018 (inkomsten 2017) verbonden is, bedraagt de verhoogde aftrek 13,5%. Deze fiscale wetgeving is een volledig federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid. Het VEA levert het attest af dat bij de belastingaangifte moet worden gevoegd. In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd :

- Begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers.
- Technische evaluatie van de ingediende dossiers.
- Opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling.
- Beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, …).
- Overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen. Mede dankzij deze automatisering is de gemiddelde behandelingstermijn sterk gedaald van 47 werkdagen in 2010 tot 8 dagen in 2018 (2016: 11 dagen).

In 2018 werden door het VEA 1264 (2017: 1192 ; 2016: 1156 ; 2015: 1084) attesten voor verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen afgeleverd voor een totaal aanvaard investeringsbedrag van 570 miljoen euro (2017: 518 miljoen euro ; 2016: 535 miljoen euro ; 2015: 332 miljoen euro).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd dossiers verhoogde investeringsaftrek beperken	Gemiddelde behandelingstermijn van een volledig dossier	Gemiddelde behandelingstermijn bedraagt maximaal 20 werkdagen

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Het jaarverslag 2017 over de EBO's van de Commissie EBO werd eind 2018 aan het kabinet bezorgd voor mededeling aan de Vlaamse Regering.

////////////

De werkzaamheden voor de tweede (verlengde) ronde van de EBO's (2019-2022) werden in 2018 opgestart. De meeste bedrijven die de verlenging hebben onderschreven, hebben in 2018 bij het Verificatiebureau een actieplan voor die tweede ronde ingediend.

Eind 2018 waren 341 vestigingen tot de energiebeleidsovereenkomsten toegetreden (eind 2017: 335 ; eind 2016: 338). Dit zorgt voor een zeer hoog toetredingspercentage van 84%. Uitgedrukt in energieaandeel, is 97,7% van het industrieel primair energieverbruik van de energie-intensieve bedrijven inclusief raffinaderijen gevat in de EBO's. In het totaal primair energieverbruik van de industrie inclusief raffinaderijen hebben de EBO-bedrijven een aandeel van 77,6%.

De totale geplande primaire energiebesparing in 2018 door het uitvoeren van de 2.451 zekere maatregelen uit de energieplannen van de eerste ronde (2015-2018) bedraagt 17,4 PJp. Dit is een geplande besparing van 3,6% t.o.v het totale primair energieverbruik in het referentiejaar 2014. Ongeveer 70% hiervan omvat besparingen in brandstoffen/warmte. Het overige deel zijn besparingen in elektriciteit.

Uit de monitoring van 2015 en 2016 blijkt dat wat betreft de besparingen als gevolg van uitgevoerde maatregelen, de toegetreden bedrijven de opgemaakte energieplannen volgen. De door alle bedrijven gerealiseerde primaire energiebesparing in 2015 bedraagt 3.484 TJp en in 2016 9.864 TJp, inclusief de uitvoering van een aantal extra maatregelen die niet opgenomen waren in de energieplannen (voor 2016 645 TJp). Het reële primair energieverbruik neemt toe van 480,81 PJp in 2014 naar 495,31 PJp in 2016. Dit is een stijging van 3% t.o.v. 2014. De globale EPI daalt in 2015 tot 98,98. In 2016 is deze nog iets verder gedaald tot 98,91. Dit betekent dat de energie-efficiëntie in 2016 – globaal gezien over alle bedrijven heen – ongeveer 1,1% beter is dan in het referentiejaar 2014.

Op 23 februari 2018 besliste de Vlaamse Regering om de mogelijkheid te voorzien voor bedrijven van elektro-intensieve sectoren om het op ondernemingsniveau verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie ontstane kosten, te beperken tot 4% dan wel 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming. De regeling, beter bekend als de supercap-regeling, heeft tot doel de concurrentiepositie van de meest elektro-intensieve bedrijven te bewaken, doordat de impact van het quotum op die elektro-intensieve verbruikers wordt beperkt en dit binnen de contouren van de Europese staatssteunregels. Indien een onderneming of vestigingseenheid beroep doet op de supercapregeling, wordt bij de berekening van het aantal in te leveren groenestroomcertificaten de totale hoeveelheid elektriciteit dat afgenomen werd in het jaar n-1 gereduceerd met 100%. Hiervoor moet de aanvragende onderneming of vestigingseenheid voldoen aan alle opgelegde voorwaarden, en 4% dan wel 0,5% (bij elektriciteitsintensiteit >20%) van haar bruto toegevoegde waarde, storten in het Energiefonds. Voor het aanvraagjaar 2018, met betrekking op de inleveringsronde van 31 maart 2019, werden er door 20 ondernemingen 21 dossiers bij het VEA ingediend.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2019

Door de verlenging van de looptijd van de EBO's tot eind 2022, is de opstart van besprekingen over een mogelijk vervolg op de EBO's deze legislatuur niet meer aan de orde.

In 2019 zullen de toegetreden bedrijven hun actieplan (uitwerking aanpak energieaudit) en daarbij horend energieplan voor de tweede ronde uitwerken en indienen.

////////////

Budget 2019

Budget van het Verificatiebureau zit vervat in de dotatie van VITO (2.260.000 euro).

2.3.3.2 Verplichte energieaudits voor grote ondernemingen en de supercapregeling implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 8

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Het Energiebesluit legt in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag aan ondernemingen een aantal verplichtingen op. Bij een omgevingsvergunningsaanvraag voor een nieuwe inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ of voor een verandering aan een inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ, moet een energiestudie worden gevoegd. De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure. Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de omgevingsvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een omgevingsvergunningsprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de vier jaar worden geactualiseerd. De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA. Het VEA heeft in 2018 voor alle energiestudies en energieplannen de maximale doorlooptijd voor de dossierbehandeling gerespecteerd.

Artikel 8 van de Europese richtlijn betreffende energie-efficiëntie verplicht de lidstaten om grote ondernemingen tegen uiterlijk 1 december 2015 een verplichte energieaudit te laten opmaken en deze om de vier jaar te actualiseren. De webapplicatie die toelaat om de resultaten van de energieaudits op gestructureerde manier te verzamelen, werd gelanceerd op 13 juli 2015. Eind 2018 hadden 322 vestigingen de gegevens van hun energieaudit in de webapplicatie ingediend (eind 2017: 299 ; eind 2016: 259), hadden 43 vestigingen een energieaudit in bewerking (eind 2017: 45 ; eind 2016: 45) en waren 488 vestigingen geregistreerd in de webapplicatie (eind 2017: 474 ; eind 2016: 419).

Op 23 februari 2018 keurde de Vlaamse Regering de supercapregeling goed. De regeling kadert binnen de inspanningen die de Vlaamse Regering levert om de competitiviteit van de energie-intensievere ondernemingen in Vlaanderen te beschermen. In Vlaanderen worden de leveranciers van grote elektriciteitsverbruikers een verplichte groenestroombijdrage opgelegd op basis van de afgenomen hoeveelheid elektriciteit. Aangezien deze kost deels of volledig wordt doorgerekend, leidt deze quotumverplichting tot een verhoging van de elektriciteitskosten voor ondernemingen. Hoewel de Vlaamse overheid reeds procentuele vrijstellingen op de quotumverplichting toekent, kunnen de bijkomende kosten bij elektro-intensieve ondernemingen dermate hoog oplopen dat er een concurrentieel nadeel ontstaat ten opzichte van de buurlanden. Door de supercapregeling kunnen de meest elektro-intensieve bedrijven er voortaan voor kiezen om ten belope van hun afname hun leverancier vrij te stellen van de groenestroombijdrage wanneer de onderneming 4 procent of 0,5 procent

////////////

(afhankelijk van NACE-code en elektriciteitsintensiteit) van de bruto toegevoegde waarde van het bedrijf stort in het Energiefonds. Dit geheel binnen de krijtlijnen van de Europese staatssteunregels.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd behandeling energiestudies en energieplannen in kader van het Energiebesluit respecteren	Advisering en conformverklaring gebeuren binnen de wettelijk vastgelegde termijnen	100%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Uit het analyserapport van 2018 (eind november 2018, o.b.v. data webapplicatie 24 oktober 2018) blijkt dat 322 vestigingen via de webapplicatie een energieaudit hebben ingediend. Deze 322 vestigingen verbruiken samen 104,7 PJ per jaar. 79% van deze vestigingen is niet energie-intensief (energiegebruik < 0,1PJ). De ingediende energieaudits zijn samen goed voor 2.210 maatregelen (gemiddeld 7 per vestiging). Circa 3/4 van de energiebesparende maatregelen vallen onder de categorieën verwarming (21%), verlichting (21%), andere (19%) en procesmatige maatregelen (12%). 52% van de maatregelen heeft een investeringskost kleiner dan 5.000 euro. De overeenstemmende energiebesparing is echter ook beperkt (35 GJ – mediaan). Meer dan de helft van de investeringen is rendabel (IRR > 15%). Ook bij de rendabele maatregelen is de overeenstemmende energiebesparing aan de lage kant (151 GJ – mediaan). Bij realisatie van de rendabele maatregelen kan een energiebesparing worden gerealiseerd van 757 TJ per jaar. Ten opzichte van het totaal energiegebruik van de 322 vestigingen is dit een besparingspotentieel van 0,72%.

In het kader van de nieuwe supercapregeling werden voor het aanvraagjaar 2018, met betrekking op de inleveringsronde van 31 maart 2019, door 20 ondernemingen 21 dossiers ingediend.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2019

Tegen het einde van 2019 (periode voor 1 december) zullen de meeste vestigingen hun energieaudit moeten actualiseren. Het VEA zal in het derde en vierde kwartaal van 2019 de nodige ondersteuning leveren voor de actualisatie van de energieaudits.

Het VEA zal in de loop van 2019 opnieuw een analyse uitvoeren op de gegevens zoals ingevoerd door de grote ondernemingen in de webapplicatie energieaudit grote ondernemingen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak analyserapport met gegevens aangaande de verplichte energieaudit	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 31 december 2019

Budget 2019

In bedrijf houden van webapplicatie energieaudit grote ondernemingen: 60.000 euro.

////////////

2.3.3.3 Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO's en mini-EBO's.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 11.

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Het VEA heeft een belangrijke taak op het vlak van het sensibiliseren en informeren van KMO's aangaande de mogelijkheden om hun energie-efficiëntie te verbeteren. Het VEA verstrekt aan deze doelgroep vooral algemene eerstelijnsinformatie, hoofdzakelijk via e-mail, telefoon en website.

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Met een projectsubsidie van de Vlaamse overheid werd door het Neutraal Syndicaat van Zelfstandigen (NSZ) een benchmarktool ontwikkeld. Deze benchmarktool is halfweg 2016 gelanceerd. Halfweg 2018 werd het project opnieuw tussentijds geëvalueerd: de KMO-energiewijzer heeft niet het gewenste bereik en impact. Hoewel de tool technisch goed gebouwd is, en de benchmark en bijhorende rekentools werken, is de zichtbaarheid en het gebruik van de tool ondermaats. Een van de voornaamste beperkingen van de tool is dat er vereist wordt dat de energiegebruiksgegevens gekend zijn en zelf ingevuld worden door de ondernemers. Dit blijkt een drempel te zijn die ervoor zorgt dat veel ondernemers uiteindelijk toch geen gebruik maken van de tool. Daarom zou het veel interessanter zijn om een benchmarktool te ontwikkelen die gekoppeld is aan de verbruiksgegevens, waardoor deze voor de ondernemer automatisch worden weergegeven. Hiervoor werd overleg gepleegd met VLAIO om te bekijken of er geen benchmarktool kan worden opgenomen in het e-loket voor ondernemers. Het VLAIO heeft hiervoor al met ondersteuning vanuit het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal, de website www.vlaanderenonderneemt.be gelanceerd. Ook energiegerelateerde informatie en gegevens zullen in de toekomst aan dit portaal gekoppeld kunnen worden. De opstart van dit e-loket voor ondernemingen biedt een opportuniteit om ook een KMO-benchmark te koppelen aan het portaal.

Energiebesparende maatregelen kunnen ook bij KMO's rendabel zijn. De problematiek bij het uitvoeren van deze maatregelen situeert zich in het feit dat energie geen corebusiness is voor de KMO, dat de bedrijfsleider meerdere rollen te vervullen heeft en dat de kennis van energie vaak ontbreekt en/of dat de nodige tijd hiervoor niet kan worden vrijgemaakt. De energiekost wordt daardoor gezien als een vaststaand feit binnen de totale productiekost. Om KMO's aan te zetten tot investeringen in energiebesparende maatregelen moeten bovenstaande drempels worden overwonnen. Mini-EBO's via de sectororganisaties kunnen deze knelpunten wegwerken. Via deze benadering kan er gebruik worden gemaakt van de vertrouwensrelaties die reeds bestaan tussen KMO's en hun sectorfederaties. Deze partij moet verder optreden als coach en ontzorger van de KMO's bij het vaststellen en de uitvoering van energiebesparende maatregelen. Het VEA heeft eind 2018 5 proefprojecten voor mini-EBO's lopende, met Horeca Vlaanderen, Fevia, Agoria, Comeos en Boerenbond.

Beknopte beschrijving acties/projecten 2019

Het VEA zal in 2019 verder overleggen met VLAIO om in het e-loket voor ondernemers eventueel een benchmarktool op te nemen. Momenteel lijkt de meest aangewezen aanpak een koppeling met de databanken van de netbeheerders.

////////////

In functie van het succes van de pilootprojecten, zal het VEA evalueren of de opstart van mini-EBO's in meer sectoren mogelijk is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapport proefprojecten mini-EBO's	Beschikbaarheid rapport	Uiterlijk 30 september 2019

2.3.4 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie

2.3.4.1 Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 17, 21 en 22.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Opmaak voortgangsrapport subdoelstellingen hernieuwbare energieproductie

In uitvoering van de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 (2009/28/EU) hebben de lidstaten een actieplan hernieuwbare energiebronnen opgesteld en moeten zij jaarlijks over de voortgang rapporteren. In deze (voortgangs)plannen moet aangetoond worden hoe de opgelegde bindende doelstellingen zullen worden gerealiseerd (o.m.: voor België bedraagt de doelstelling tegen 2020 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik) en hoe de andere bepalingen uit de richtlijn zijn omgezet en worden uitgevoerd. Daarnaast zijn in de richtlijn ook tussentijdse indicatieve doelstellingen vastgelegd. Indien deze tussentijdse doelstellingen niet worden bereikt, moet een aangepast actieplan worden voorgelegd waarin de lidstaat bijkomende maatregelen voorstelt om alsnog de verdere (tussentijdse) doelstellingen te bereiken. Het VEA monitort voor het Vlaamse Gewest de uitvoering van het actieplan en maakt de vereiste voortgangsrapporten op. Zoals voorzien in het Energiedecreet evalueert het VEA ook jaarlijks de productiedoelstellingen per technologie zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering en stelt het bij een tekort bijsturingen en/of remediërende maatregelen voor. In 2016 werd het samenwerkingsakkoord gefinaliseerd dat de Belgische hernieuwbare energie-doelstelling als onderdeel van het klimaatakkoord verdeelt over de verschillende gewesten en de federale staat. Vlaanderen moet tegen 2020 25.074 GWh hernieuwbare energie produceren, of 10,33% van het verwachte totale Vlaamse finaal energieverbruik.

Het Energieplan 2020 met subdoelstellingen werd op 6 oktober 2017 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In 2020 streeft Vlaanderen naar een productie hernieuwbare energie van 25.074 GWh. 10.519 GWh voor groene stroom, 9.197 GWh voor groene warmte en 3.940 GWh voor biobrandstoffen (afhankelijk van federaal beleid). 1.418 GWh blijft voorlopig onbestemd. Voor elektriciteit uit zonne-energie moet de capaciteit van 2.246 GWh (eind 2016) naar 3.544 GWh eind 2020. Voor wind van 1.683 GWh naar 3.030 GWh.

Uit het recentste monitoringrapport voor België , blijkt dat het aandeel hernieuwbare energie in België 7,53% bedroeg in 2013, 7,98% in 2014, 7,94% in 2015, 8,65% in 2016. Hiermee werd aan de indicatieve tussentijdse doelstellingen voor 2013-2014 (5,44% voor België) en voor 2015-2016 (7,06% voor België)

van de Europese richtlijn voldaan. De Belgische indicatieve doelstelling stijgt naar 9,22% voor 2017-2018. Uit voorlopige cijfers blijkt dat in België het aandeel hernieuwbare energie in 2017 9,06% bedroeg.

Voor het Vlaamse Gewest bedroeg het aandeel hernieuwbare energie 5,7% in 2013, 5,8% in 2014, 6% in 2015, 6,4% in 2016 en 6,7% in 2017.

Op 20 juli 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het ontwerp van Energieplan met subdoelstellingen voor de periode 2021-2030 (zie verder).

Het VEA voert daarnaast verschillende andere maatregelen uit die opgelegd zijn door de Europese regelgeving en het Energiebesluit en een belangrijke impact hebben op het Vlaamse hernieuwbare energiebeleid, o.a.:

- De implementatie van het minimumaandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving.
- De implementatie van een certificatieregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energietechnieken.
- Duurzaamheidscriteria voor vloeibare, gasvormige en vaste biomassa. Enkel voor vloeibare biomassa zijn bindende criteria vastgelegd in de richtlijn. Voor vaste en gasvormige biomassa heeft de Commissie aanbevelingen uitgevaardigd. De Vlaamse Regering heeft in 2017 een besluit met duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa goedgekeurd.

Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenestroomproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. herziening Europese energierichtlijnen, wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt, distributienettarieven …).

Het VEA speelt een coördinerende rol bij het uitwerken van een kader voor de inplanting van grootschalige, middelgrote en kleine windturbines (Fast Lane, Windkracht 2020).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak voortgangsrapport subdoelstellingen hernieuwbare energieproductie	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 31 januari een voorlopig monitoringrapport en uiterlijk 30 september 2019 een definitief monitoringrapport

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2018

Zonneplan 2020

Het VEA heeft een ontwerp van Zonneplan opgemaakt dat op 24 juni 2016 als conceptnota werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Dit plan omvat maatregelen om de ontwikkeling van fotovoltaïsche zonne-energie te versnellen, zowel voor burgers, bedrijven als overheden. In uitvoering van dit plan werd bijvoorbeeld de zonnekaart ontwikkeld en werd het minimumaandeel hernieuwbare energie in nieuwbouw verhoogd. Er werd tevens een minimumaandeel hernieuwbare energie ingevoerd voor vergunningsplichtige ingrijpende energetische renovaties.

In het kader van de burgeruitdagingen (zie 1.1) werd eind januari 2018 een eerste uitdaging “Overal zonnepanelen” gelanceerd, waarbij burgers werden opgeroepen om grote daken van niet-woongebouwen te nomineren die geschikt zijn voor PV-panelen. De genomineerde daken konden door andere burgers worden ondersteund via een online platform. De actie liep tot midden maart 2018. Bedoeling van deze uitdaging was om enerzijds het beschikbare zonnepotentieel op grote niet-woongebouwen beter zichtbaar te maken en anderzijds om van onderuit de eigenaars/gebouwbeheerders van deze gebouwen te enthousiasmeren om een investering in zonnepanelen te overwegen. Tegelijkertijd worden richting burgers de mogelijkheden om te investeren in energiecoöperaties extra in de verf gezet. In totaal werden 812 gebouwen genomineerd. In het natraject worden de populairste daken aangemoedigd om tot een zonneproject te komen, dit in samenwerking met verschillende partners (VEB, Eandis en Infrax, Agion, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Rescoop Vlaanderen, …).

Begin 2018 werd de Zonnegids gelanceerd. De Zonnegids is een praktische leidraad voor initiatiefnemers van grote zonnepanelenprojecten die een stappenplan geeft, samen met een overzicht van de meest gebruikte opties voor financiële participatie. Daarnaast zijn er ook tal van inspirerende voorbeelden en antwoorden op veel voorkomende bekommernissen in te vinden.

Het VEA heeft in het voorjaar van 2018 een modelbestek verspreid dat openbare besturen kunnen gebruiken om hun daken ter beschikking te stellen voor PV. Dit modelbestek is een hulpmiddel voor openbare besturen om hun daken aan anderen ter beschikking te stellen.

In opdracht van het VEA werd in 2018 een leidraad uitgewerkt voor bedrijven die met participatie van hun werknemers een zonneproject willen realiseren op hun bedrijfsdak. Deze leidraad werd op een studiedag in september voorgesteld aan de betrokken sectoren.

Om de bekendheid van de zonnekaart verder te verhogen, voerde het VEA een online- en social media-campagne. Aan de gemeentebesturen werden digitale campagnedragers, posters en postkaartjes bezorgd. Sinds de zomer draait de zonnekaart in de ‘cloud’. Dit laat ook toe om de zonnekaart in andere toepassingen (o.a. woningpas, toepassingen netbeheerder, privépartners,…) te integreren, waardoor het aantal gebruikers nog verder kan groeien.

Er werden in 2018 zeven pilootprojecten voor grootschalige parken met drijvende zonnepanelen ondersteund, en een grootschalig project voor zonnepanelen op een geluidsscherm naast de snelweg.

Midden 2018 werd de definitieve bandingfactor goedgekeurd voor een zonnepark van 100 MW te Lommel, dat inmiddels in aanbouw is.

De uitvoering van de conceptnota Zonneplan 2020 wordt door het VEA opgevolgd via een halfjaarlijks monitoringrapport.

Fast Lane Wind – Windkracht 2020

Op 20 maart 2015 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de conceptnota Fast Lane. In de periode 2015-2017 werd onder de coördinatie van een kernteam, bestaande uit vertegenwoordigers van het VEA, het (ex-)departement LNE en (ex-)Ruimte Vlaanderen, het technisch en maatschappelijk aanvaardbaar potentieel voor windenergie in Vlaanderen verder in kaart gebracht. Voor verschillende ambitieniveaus voor het inplanten van windturbines op land werden de consequenties op diverse vlakken

////////////

onderzocht. Twee transversale werkgroepen binnen de Vlaamse overheid werkten het concept van de Fast Lane verder uit: een planningswerkgroep en een juridische werkgroep. De planningswerkgroep onderzocht voor diverse ambitieniveaus op welke locaties hiervoor bijkomende windturbines kunnen worden ingeplant en in welke mate bepaalde randvoorwaarden dan nog worden gerespecteerd. De juridische werkgroep onderzocht hoe de plaatsing van windturbines juridisch gefaciliteerd kan worden. Eind 2017 heeft de kerngroep haar eindrapport aangaande de Fast Lane aan de betrokken kabinetten bezorgd.

Op 16 december 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota Windkracht 2020 goed. Met Windkracht 2020 wil de Vlaamse Regering er voor zorgen dat er tegen 2020 minstens 280 extra windmolens bijkomen om onze klimaat- en energiedoelstellingen te halen. De Vlaamse Regering wil daartoe de ruimte beter benutten, de vergunningsprocedure versnellen en het draagvlak bij de burgers vergroten.

Dit actieplan zet vooral in op een samenwerkingsverband met de provincies om provinciale winddoelstellingen op te stellen en te realiseren, en legt de focus op bijkomende windturbines in havengebieden en industriegebieden. Begin 2017 werd het overleg met de provincies opgestart. Eind 2017 heeft het Kernteam Windenergie een analyse van de provinciale ambities en een voorstel van provinciale doelstellingen aan de betrokken kabinetten bezorgd. In 2018 werd hierover het politiek overleg gevoerd.

In uitvoering van de conceptnota werd in 2017 een subsidie toegezegd van 3 miljoen euro aan Belgocontrol, om volgende jaren de radarinstallaties en de werkingsprocedures aan te passen zodat in de (ruime) omgeving van luchthavens bijkomende windturbines kunnen worden geplaatst.

In uitvoering van de conceptnota Windkracht 2020 werd begin 2018 een windgids gepubliceerd die lokale besturen en andere betrokken partners voorbeelden aanreikt en procedures toelicht om windprojecten te ontwikkelen, waarbij maximaal wordt ingezet op de opbouw van een breed draagvlak via participatie met de omwonenden.

Eind 2018 wordt de eerste call voor investeringssteun voor kleinschalige windturbines van 10 tot 300 kW gelanceerd. In de loop van 2018 werd daartoe een besluit van de Vlaamse Regering en een ministerieel besluit uitgewerkt en goedgekeurd.

Stroomvoorspeller

Om burgers, partners en beleidsmakers te stimuleren en bij te staan in de transitie naar een duurzame energievoorziening gaat het VEA zo veel mogelijk informatie over energieverbruik, energiebesparing en de productie van groene energie in Vlaanderen centraliseren op http://www.energiesparen.be. De lokale productie van groene energie (uit onder andere zon en wind) zal sterk toenemen de volgende jaren. Met de Stroomvoorspeller, een nieuw webinstrument dat op 29 november 2018 werd gelanceerd, wil het VEA daar zo transparant, actueel en correct mogelijk inzicht in geven. Deze Stroomvoorspeller toont op elk moment van de dag de actuele en verwachte groenestroomproductie door zonnepanelen en onshore windturbines in Vlaanderen en per gemeente**.** De Stroomvoorspeller koppelt gegevens van zonnepanelen en onshore windmolens aan weersinformatie. Zo schat hij in hoeveel stroom de zon en wind voor ons produceren en hoeveel we in de nabije toekomst kunnen verwachten. Ook de dynamiek en de onderlinge verhouding tussen het aanbod van stroom uit wind en zon wordt gevisualiseerd. Dit beeld kan in de loop

van de dag erg variëren, omdat het niet alleen afhankelijk is van hoeveel installaties er staan, maar ook van het weer. De Stroomvoorspeller geeft de volgende informatie weer:

a) Voor de dag zelf: de werkelijke productie (in realtime) aangevuld met een voorspelling van de opbrengst tijdens de verdere loop van de dag. De betrouwbaarheid van de voorspelling neemt verder toe in de loop van de dag omdat elk kwartier een herinschatting gebeurt met nieuwe meetgegevens.
b) Een voorspelling voor de volgende dag.
c) Een inschatting op basis van de metingen van de dag voordien (en de afgelopen kalenderdagen).

Op het niveau Vlaanderen toont de applicatie voor de elektriciteitsproductie uit zon en wind het dagelijkse totaal, de verdeling doorheen de dag en de hoeveelheid per uur. De tool informeert ook over:

- Het aandeel van de zonnepanelen en onshore windturbines in het totale elektriciteitsverbruik.
- Hoeveel gezinnen voorzien worden met die groene stroom.
- Hoeveel CO_2 wordt bespaard.
- Wanneer de zonnepanelen en windturbines hun piekproductie bereiken.

Duurzame Biomassa

Het besluit van de Vlaamse Regering inzake duurzaamheidscriteria voor biomassa werd op 12 mei 2017 definitief goedgekeurd. Deze duurzaamheidscriteria zijn noodzakelijk om ongewenste effecten van het gebruik van biomassa te vermijden en het draagvlak te behouden. Er werd in overleg met de stakeholders ook een uitvoeringsbesluit uitgewerkt dat concreet bepaalt op welke manier moet worden aangetoond dat exploitanten aan deze duurzaamheidscriteria voldoen. Na de definitieve goedkeuring van het verzamelbesluit Energie op 30 november 2018 kan het ministerieel nu worden gefinaliseerd.

Ontwerp van Vlaams Energieplan 2021-2030

Op 20 juli 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het ontwerp van Energieplan 2021-2030. Dit plan stelt als doelstelling tegen 2030 een geïnstalleerd vermogen voorop van 2 GW wind op land (4169 GWh) en 6,7 GW aan zonnepanelen (6244 GWh). Samen met de productie uit biomassa (490 GWh), biogas (1044 GWh) en waterkracht (9 GWh) kan zo in totaal 11.956 GWh groene stroom worden geproduceerd.

De vooropgestelde productie van groene warmte bedraagt 9.687 GWh, waarvan 7.351 GWh uit biomassa, 1.300 GWh via warmtepompen, 594 GWh uit geothermie en 442 GWh via zonneboilers.

Tot slot wordt nog een bijdrage van 6.270 GWh uit biobrandstoffen in transport vooropgesteld.

Nieuwe richtlijn hernieuwbare energie

De herziene Europese richtlijn hernieuwbare energiebronnen werd in 2018 gefinaliseerd. Deze richtlijn voorziet onder meer in een Europese bindende doelstelling van 32% hernieuwbare energie tegen 2030, de invoering van garanties van oorsprong voor biogas, biomethaan en waterstof, en kent een belangrijke rol toe aan hernieuwbare zelfproducenten en hernieuwbare energiegemeenschappen. De lidstaten moeten een ondersteunend kader uitwerken dat hernieuwbare zelfproductie en energiegemeenschappen promoot en faciliteert.

////////////

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

Het VEA zal verder uitvoering geven aan de acties die in de conceptnota Zonneplan en de conceptnota Windkracht 2020 zijn opgenomen.

Het VEA zal meewerken aan het onderzoek om via een gecoördineerde aanpak, o.a. met de relevante stakeholders inzake burger- en militaire luchtvaartactiviteiten, het potentieel aan grootschalige windenergie langsheen autosnelwegen en lijninfrastructuren te ontsluiten. Het VEA zal tevens meewerken aan het gecoördineerd en planmatig ontwikkelen van het technisch potentieel aan grootschalige windenergie in de Vlaamse havengebieden.

De nieuwe steunregeling voor kleinschalige windturbines wordt in de loop van 2019 verder uitgevoerd, waarbij ook bijkomende calls worden gelanceerd.

Aan het autonoom overheidsbedrijf Belgocontrol (thans Skeyes) werd een projectsubsidie toegekend voor het onderzoek naar en uitvoeren van aanpassingen aan of vernieuwingen van radarinstallaties om bijkomend potentieel aan windturbines mogelijk te maken. In het kader van dit project wordt een uitgebreide studie evenals de opmaak van een 'surveillance roadmap' voorzien die de basis zal leggen voor het implementeren van technische aanpassingen of vernieuwingen aan de radarinstallaties, specifiek voor de locatie luchthaven Oostende om zo het potentieel voor windturbines in de zone die gevormd wordt door onder meer de E40 autosnelweg, verder te kunnen ontsluiten. In 2019 wordt ingeschat welk bijkomend potentieel aan bijkomend windvermogen hierdoor in Vlaanderen haalbaar is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak voortgangsrapporten uitwerking conceptnota Windkracht 2020	Beschikbaarheid monitoringrapporten met stand van zaken	Uiterlijk 28 februari, 30 september en 31 december 2019
Opvolgingsrapport installatie radarapparatuur – aangepaste werkingsprocedures – bijkomend potentieel windturbines	Beschikbaarheid opvolgingsrapport	Uiterlijk 31 december 2019

Budget 2019

Werkingssubsidies Biogas-e en ODE: 84.000 euro en 81.000 euro.

Investeringssubsidies kleinschalige wind: 4.200.000 euro.

2.3.4.2 De certificatensystemen bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 18 en 19.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Toekenning van certificaten

Het probleem van de certificatenoverschotten in het Vlaamse Gewest wordt aangepakt. De overschotten worden afgebouwd via verhoogde quota en het uit de markt halen van certificaten. Daarenboven worden toekomstige overschotten vermeden door een continue aanpassing van de steunhoogte naar de meest kosten-efficiënte installaties.

Het VEA moet het ganse ondersteuningssysteem permanent evalueren en de steunhoogte regelmatig afstemmen op de reële nood. Het Energiebesluit legt ook de volgende taken van het VEA vast:

- Jaarlijks worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.
- Voor strategisch belangrijke (grote) groenestroom- of WKK-projecten worden projectspecifieke onrendabele toppen berekend.
- Voor groenestroomprojecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 worden de steunverlengingsaanvragen binnen zo kort mogelijke termijn afgewerkt teneinde de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen.

Er werden door het VEA in 2018 in totaal 22 dossiers voor een verlenging van de steunperiode behandeld (2017: 13 ; 2016: 8). Van deze dossiers betroffen er 7 een verlengingsaanvraag op basis van vollasturen en 15 een verlengingsaanvraag op basis van een specifieke bandingfactor, waarvan 12 verlengingsdossiers betrekking hadden op een nieuwe aanvraag en 3 dossiers een herziening inhielden van een genomen verlengingsbeslissing op basis van specifieke bandingfactor. Meer dan 86% van de verlengingsdossiers (19 dossiers op 22) werd binnen de maand afgehandeld, 72% (16 dossiers) binnen de 10 kalenderdagen na volledigheid.

Het VEA beheert eind 2018 1237 expertisedossiers inzake toekenning van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten (eind 2017: 1101 ; eind 2016: 947), waarvan 577 (eind 2017: 531 ; eind 2016: 431) installaties die groenestroomcertificaten ontvangen en 660 (eind 2017: 570 ; eind 2016: 516) die warmte-krachtcertificaten ontvangen. In 2018 werden er 256 (2017: 207 ; 2016: 161) nieuwe aanvragen ontvangen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak onrendabele toppen- en marktmonitoringrapporten	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van verlengingsaanvragen respecteren	% volledige aanvragen behandeld binnen wettelijke termijn, of binnen 1 maand voor verlengingen met specifieke bandingfactor	100%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van certificatendossiers respecteren	% nieuwe aanvragen behandeld binnen 2 maand	100%

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2018

De certificatenoverschotten werden afgebouwd via verhoogde quota en het uit de markt halen van certificaten. Daarenboven worden toekomstige overschotten vermeden door een continue aanpassing of afschaffing van onnodige certificatensteun.

Het VEA publiceerde begin 2018 een rapport met de berekeningen van de onrendabele toppen voor aangepaste categorieën met een startdatum vanaf 1 april 2018, en midden 2018 een nieuw rapport met de berekeningen van de onrendabele toppen voor nieuwe projecten met een startdatum vanaf 1 januari 2019 en met geactualiseerde onrendabele toppen voor lopende projecten.

Er werd tevens een nieuw rapport opgemaakt aangaande de evaluatie van het quotumpad, de marktanalyse en de subdoelstellingen.

Het certificatensysteem werd oorspronkelijk door de Europese Commissie niet beschouwd als staatssteun. Het systeem werd opnieuw genotificeerd aan de Europese Commissie om uit te maken of het systeem op basis van de inmiddels gewijzigde regelgeving (zowel een wijziging van de Europese staatssteunrichtsnoeren als van de Vlaamse certificatenregelgeving) al dan niet zou gekwalificeerd worden als staatssteun. Na het beantwoorden van bijkomende vragen oordeelde de Commissie op 16 februari 2018 definitief dat het de Vlaamse steuncertifcaten voor hernieuwbare stroom en kwalitatieve WKK in het licht van de huidige regelgeving toegelaten staatssteun betreft.

Met de opbrengst van de energieheffing is sinds 2016 een substantieel deel van het overschot uit de markt gehaald:

- In 2016 werden er via de netbeheerders 1,8 miljoen GSC van de markt gehaald voor 164,3 miljoen euro en in 2017 3,0 miljoen GSC voor 263,4 miljoen euro. In 2018 werden er 1,0 miljoen certificaten van de markt gehaald voor 91,2 miljoen euro;
- In 2017 werden 11,1 miljoen WKC uit de markt gehaald voor 226,6 miljoen euro en in 2018 1,9 miljoen certificaten voor 38,8 miljoen euro.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

Het VEA zal in 2019 nieuwe berekeningen voor de (geactualiseerde) onrendabele toppen uitvoeren, zowel voor nieuwe als voor lopende projecten, gekoppeld aan een evaluatie van het quotumpad en de

////////////

subdoelstellingen. In 2019 zullen de onrendabele toppen bijkomend geactualiseerd worden in functie van de gewijzigde vennootschapsbelasting, zowel voor alle lopende dossiers als voor verlengingsdossiers.

De mogelijkheden voor tendering van steun voor hernieuwbare energiebronnen worden onderzocht, en besproken met de stakeholders. De weerhouden opties zullen daarna verder worden uitgewerkt. Het VEA zal starten met de voorbereiding van een voorstel voor eventuele invoering van steuntendering. Dit voorbereidend werk moet leiden tot een overzicht van mogelijke tenderingsmechanismen waarna later zal worden bekeken of tendering, en bij uitbreiding in welke vorm, opportuun wordt geacht voor de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen in Vlaanderen na 2020.

Als beheerder van het Energiefonds zal het VEA in 2019 middelen ter beschikking houden, mocht blijken dat er zich een certificatenoverschot aandient dat moet worden afgebouwd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Actualisatie nota mogelijke tenderingsmechanismen	Beschikbaarheid geactualiseerde nota	Uiterlijk 30 september 2019

Budget 2019

Bij de begrotingsopmaak 2019 werd geraamd dat er voor gans 2019 100,5 miljoen euro uit de energieheffing zou kunnen worden ter beschikking gesteld mocht er zich een certificatenoverschot aandienen dat moet worden afgebouwd via het uit de markt halen van certificaten via de netbeheerders (uitbetaling van vergoedingen na certificateninlevering bij de VREG).

2.3.4.3 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groenewarmteproductie.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan de volgende operationele kerntaken van het VEA: 17 en 20.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Op 2 juni 2017 keurde de Vlaamse Regering het Warmteplan 2020 goed. Hierin worden bijkomende maatregelen naar voor geschoven om de productie van groene warmte verder te ontwikkelen conform de subdoelstelling van 9.197 GWh uit het Energieplan 2020. Conform het Energieplan 2021-2030 moet de productie van groene warmte daarna verder toenemen tot 9.687 GWh in 2030.

Sinds 2013 is door de Vlaamse Regering een ondersteuningsmechanisme geoperationaliseerd voor grote installaties voor groenewarmteproductie, voor recuperatie van restwarmte, diepe geothermie en voor injectie van biomethaan. Het VEA stelt voor de jaarlijkse calls een ontwerp van ministerieel besluit op inzake de budgettaire verdeling en de technische randvoorwaarden en behandelt de ingediende projecten. Het regeerakkoord vermeldt dat de middelen voor deze groenewarmtetender versterkt zullen worden. De eerste vijf oproepengroene warmte/restwarmte/diepe geothermie/biomethaan (calls toegewezen tot eind 2017) resulteerden in 39 goedgekeurde projecten, die in uitvoering zijn en die samen kunnen rekenen op een totaal van 19,8 miljoen euro overheidssteun. Deze projecten zijn samen goed voor bijna 255 GWh extra groenewarmteproductie per jaar en zorgen ervoor dat meer dan 177 GWh restwarmte per jaar een nuttige toepassing zal krijgen.

////////////

Het VEA volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, …).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd behandeling steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan beperken	% volledige aanvragen behandeld binnen 2 maand	90%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Zesde call 2018

De zesde call groene warmte/restwarmte/diepe geothermie/biomethaan van 2018 resulteerde in 10 goedgekeurde projecten. Met deze projecten zal er in Vlaanderen jaarlijks ruim 294 GWh extra groene warmte geproduceerd worden en bijna 84 GWh restwarmte een nuttige toepassing krijgen.

Conform het Warmteplan werden de calls groene warmte, restwarmte en biomethaan geëvalueerd en werden aanpassingen opgenomen in het verzamelbesluit Energie. Op 30 november 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan dit verzamelbesluit. In dit besluit van de Vlaamse Regering is onder andere een uitbreiding naar biomassa-installaties met een vermogen van 300-1000 kW opgenomen, en werd het toepassingsgebied uitgebreid naar energie-efficiënte stadsverwarming en -koeling, en naar toe te voegen andere groene warmtetechnieken die per call kunnen worden gespecifieerd.

Diepe geothermie

Op 20 april 2018 werd het uitvoeringsbesluit bij het decreet over de diepe ondergrond definitief gewijzigd met de waarborgregeling voor het opsporen en winnen van aardwarmte in de diepe ondergrond.

Het Vlaamse Gewest nam deel aan het “Geothermica – ERA NET Cofund Geothermal” van het Horizon 2020-programma. Het project heeft als doel om de kennis en financiële bijdragen van 14 verschillende Europese landen samen te brengen om de ontwikkeling van diepe geothermie te versnellen. Er werd opgeroepen om projecten in te dienen vanuit de behoeften van de industrie om geothermische energie beter en goedkoper in te passen in het energiesysteem. In 2018 werden twee projecten met in totaal 4 Vlaamse partners goedgekeurd. De projecten worden uitgevoerd in de periode 2018-2021.

Groene warmte uit zonlicht

Op 30 maart 2018 kende de Vlaamse Regering steun toe aan 3 proefinstallaties voor de productie van groene warmte uit geconcentreerd zonlicht voor industriële (proces)toepassingen.

Steun voor grootschalige warmtenetten

Op 20 juli 2018 kende de Vlaamse Regering een subsidie toe om een ruggengraatleiding te leggen voor het transport van de restwarmte van de afvalverbrandingsinstallatie van ISVAG naar de stad Antwerpen.

////////////

Ook voor het toekomstbestendig aanleggen van het warmtenet in Turnhout werd een investeringssteun voorzien.

De Vlaamse Regering heeft ook nog extra impulsmiddelen geïnitieerd voor de realisatie van volgende twee warmtenetten. Voor de aanleg van een warmtenet in de Antwerpse wijken Rozemaai en Luchtbal wordt een projectsubsidie van maximaal 15,7 miljoen euro voorzien via een dotatie uit het Klimaatfonds. Het warmtenet zal de restwarmte van het bedrijf Indaver naar 3000 gezinnen in de sociale woningblokken leiden. Ook zeven scholen en enkele openbare gebouwen worden aangesloten op dit warmtenet. Voor de uitbreiding van het warmtenet in Oostende wordt in 2019 op het Energiefonds maximaal 11,1 miljoen euro voorzien (eveneens via een dotatie uit het Klimaatfonds). Het warmtenet vertrekt vanuit de industriezone Plassendale en krijgt vertakkingen naar bijna het volledige grondgebied van de stad.

Warmteplan 2020

In het najaar van 2018 werd een studie voor de uitwerking van het concept warmtetoets gestart door VITO. De studie loopt tot maart 2019.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

Vanaf 1 januari 2019 wordt voor de installatie van een warmtepompboiler voor sanitair warm water een premie van 400 euro toegekend. Een warmtepompboiler is tot 70% zuiniger in verbruik dan een klassieke elektrische boiler. De premie loopt de komende vijf jaar en dooft langzaam uit. Met de premie die elk jaar zal afnemen, worden particulieren en bedrijven aangezet zo snel mogelijk voor hernieuwbare energie te kiezen om hun water te verwarmen.

In 2019 worden nieuwe, aangepaste calls groene warmte, restwarmte en biomethaan georganiseerd. Voor de call 2019 komen ook volgende bijkomende technieken in aanmerking: boorgat-energie-opslag, koude-warmte-opslag, grootschalige warmtepompen, grootschalige zonneboilers en concentrated solar thermal. Aan publieke organisaties zal ook steun worden toegekend voor een studie om het warmtenet toekomstbestendig te maken.

Het VEA werkt actief mee aan de opvolging van de uitvoering van de projecten met Vlaamse partners binnen "*Geothermica – ERA NET Cofund Geothermal*".

Er zal verder uitvoering en concretisering worden gegeven aan de maatregelen in de conceptnota Warmteplan.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapport Warmteplan 2020	Beschikbaarheid monitoringrapport met stand van zaken	Uiterlijk 31 december 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak evaluatienota calls en verwerking daaruit resulterende wijzigingen in ontwerp van ministerieel besluit voor volgende call	Ontwerp van ministerieel besluit voor call 2019 is beschikbaar	Uiterlijk 31 december 2019

////////////

Budget 2019

Call ondersteuningsregeling groene warmte: 10,5 miljoen euro.

Warmtenet Oostende (dotatie aan Energiefonds uit Klimaatfonds): 11,1 miljoen euro.

2.3.5 Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationele kerntaak van het VEA: 10.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Vlaamse Regering keurde op 18 december 2015 het Vlaams actieplan Clean Power for Transport (elektriciteit, CNG, LNG en waterstof) goed dat uitvoering geeft aan de Europese richtlijn 2014/94/EU. Het Vlaams actieplan is, samen met dat van de andere gewesten en het begeleidende beleid vanwege de federale overheid ingebracht in een nationaal Belgisch actieplan dat, zoals de Europese richtlijn voorziet, in het najaar van 2016 aan de Europese Commissie werd bezorgd.

Beknopte rapportering over specifieke actie/project van 2018

De premie voor elektrische voertuigen werd vanaf 15 april 2018 uitgebreid naar elektrische bromfietsen klasse B, elektrische motorfietsen, autodeelbedrijven en vzw's.

Het VEA behandelt de premieaanvragen.

De premieaanvragen voor elektrische wagens bij natuurlijke personen stijgen in 2018 in beperkte mate ten opzichte van 2017. De trage introductie van nieuwe veelbelovende modellen blijft een belangrijke bottleneck voor een snelle groei van elektrische wagens. Tot eind 2018 werden in totaal 407 premies voor een elektrische wagen goedgekeurd en uitbetaald voor een budget van 1.403.000 euro. Vanaf 15 april 2018 kan ook een premie worden aangevraagd voor een elektrische bromfiets/motorfiets. Tot eind 2018 werden in totaal 468 premies toegekend voor een bedrag van 309.683 euro. Sinds begin 2018 kunnen ook vzw's en autodeelbedrijven een premie voor een elektrische wagen/bromfiets/motorfiets aanvragen. In totaal werden er tot eind 2018 215 van dergelijke premies toegekend voor een bedrag van 321.750 euro.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2019

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Monitoring implementatie premie zero-emissie-voertuigen	Maandelijkse opvolgingsindicator inzake aantal aanvragen, aantal goedkeuringen/afkeuringen, behandelingstermijn	90% van de dossiers worden behandeld binnen de 2 maand na premie-aanvraag

Budget 2019

Budget premie zero-emissie-voertuigen: 4.756.000 euro (+ overgedragen budget via ruiter – totaal beschikbaar 11.226.571 euro).

2.3.6 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten.

2.3.6.1 Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 19 en 20

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Warmte-krachtkoppeling is ondertussen een mature technologie en het Vlaamse potentieel is voor een groot deel ingevuld. De afgelopen jaren steeg het WKK-vermogen en de geproduceerde energie nog licht. Het investeringsklimaat wordt voor WKK-installaties vooral bepaald door de verhoudingen op de elektriciteits- en brandstofmarkten. Hoge groothandelsprijzen voor elektriciteit gepaard gaande met lage aardgasprijzen zijn het meest gunstig voor WKK-investeringen.

De energiebeleidsovereenkomsten moedigen WKK-investeringen bij bedrijven aan waar mogelijk.

In opdracht van het VEA werkte VITO een warmtekaart uit, waarop via een GIS-toepassing het warmte-aanbod en de warmtevraag binnen een fijn raster voor heel Vlaanderen wordt aangegeven. Het warmteaanbod omvat bijvoorbeeld restwarmte die vrijkomt bij elektriciteitsproductie, afvalverbranding of andere industriële processen. Op basis van deze gegevens werd een algemene kosten-batenanalyse uitgevoerd. Op die manier werden in heel Vlaanderen de zones aangeduid waar het minder of meer rendabel is om een warmtenet aan te leggen en/of (micro-)WKK-installaties te bouwen. Initiatiefnemers zoals onder meer projectontwikkelaars, studiebureaus, lokale besturen of intercommunales (vb. netbeheerders voor elektriciteit of gas) zullen zich daardoor gemakkelijker kunnen focussen op de verdere ontwikkeling van gebieden met de grootste kans op haalbare projecten.

Tezamen met het groenestroomcertificatensysteem (cfr. 2.3.4.2.) werd het warmte-krachtcertificatensysteem in 2012 grondig hervormd. Jaarlijks worden door het VEA de onrendabele toppen en bijhorende bandingfactoren berekend, en wordt de markt voor WKK-certificaten opgevolgd.

In het kader van de monitoring van het certificatensysteem voor WKK-installaties, volgt het agentschap ook de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van WKK in het Vlaamse Gewest (o.a. VLAREM, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak jaarlijks onrendabele toppen- en marktmonitoringrapport	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapport	Uiterlijk 30 juni

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van certificatendossiers respecteren	% nieuwe aanvragen behandeld binnen 2 maand	100%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Certificatensysteem

Voor stabilisering van het systeem via wegwerken van de overschotten, zie 2.3.4.2 'De certificatensystemen bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken'.

Advies afleveren over individuele kosten-batenanalyses

Voor projecten voor elektriciteitsproductie of warmteproductie > 20MW, en voor nieuwe warmtenetten is het in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag verplicht om een gedetailleerde individuele kosten-batenanalyse te maken om na te gaan of restwarmte kan geleverd worden aan een warmtenet, of kan geleverd worden aan een warmtenet via warmtekrachtkoppeling. Indien de opbrengst groter is dan de kosten, moeten deze energie-efficiënte opties worden genomen (uitvoering als WKK, warmtelevering aan warmtenet, aansluiting op warmtenet). De hogervermelde warmtekaart kan daarbij een eerste indicatie geven. Het VEA geeft advies aan de vergunningverleners over de individuele kosten-batenanalyses. In de loop van 2018 werden geen (officieel ingediende) dossiers voor advies voorgelegd (2017: 0; 2016: 1). Wel werd voor 2 installaties informeel overleg gepleegd met de betrokkenen voor het opstellen van de kosten-batenanalyse voor het aanvragen of vernieuwen van de omgevingsvergunning.

Investeringssteun voor kleine WKK- en groenestroominstallaties

Begin 2018 werden de praktische modaliteiten voor de toekenning van de investeringssteun voor micro-WKK verder gefinaliseerd. In 2018 zijn 11 types micro-WKK goedgekeurd en zijn een dertigtal aanvragen ingediend. Het betreft voorlopig enkel brandstofcel-WKK's.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

Wanneer grootschalige nieuwe energie-installaties worden gepland, zal het VEA hiermee rekening houden bij de beoordeling van de ingediende individuele kosten-batenanalyses voor WKK en warmtenetten. De restwarmte- of de groenewarmtelevering aan bedrijven kan macro-economisch voordeliger zijn dan dat elk bedrijf afzonderlijk in een WKK investeert.

De komende jaren wordt de ondersteuning van WKK en warmtenetten verdergezet, onder meer door de toekenning van warmte-krachtcertificaten, de calls voor investeringssteun voor warmtenetten voor restwarmte en groene warmte, de invoering van een warmtetoets en overige vermelde maatregelen in het Warmteplan.

Inzake monitoring en beperking van de overschotten, zie 2.3.4.2.

Budget 2019

Werkingssubsidie Cogen Vlaanderen: 121.000 euro.

Investeringssteun voor kleinschalige WKK-projecten: 1.140.000 euro.

////////////

2.3.6.2 Beleidskader voor warmtenetten uitwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 20 en 22.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Het beleidsplatform warmtenetten verzamelt de actoren die betrokken zijn bij de uitbouw van het beleidskader voor warmtenetten. Het platform omvat onder meer de netbeheerders van het gas- en elektriciteitsnet, lokale besturen, de sectorfederaties ODE en Cogen Vlaanderen, studiebureaus en onderzoeksinstellingen, leveranciers van apparatuur voor warmtenetten, en het Warmtenetwerk Vlaanderen, waarin een groot deel van de vermelde stakeholders zich verenigd hebben.

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2018

Beleidskader voor warmte- of koudenetten: Uitwerking besluit sociale openbaredienstverpichtingen warmtenetten

Op 10 maart 2017 werd het decreet dat de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten regelt, afgekondigd. De inwerkingtreding en het vastleggen van een aantal bepalingen in kader van het regelen van sociale energiemaatregelen voor warmtenetten zijn gedelegeerd naar de Vlaamse Regering. Hiervoor werd een ontwerp van uitvoeringsbesluit voorbereid.

Daarnaast werden warmtenetten gesteund binnen de calls groene warmte, en werd steun toegekend aan het geplande warmtenet gevoed door de nieuwe centrale van ISVAG, warmtenet Antwerpen Luchtbal, warmtenet Oostende en warmtenet Turnhout (zie hoger).

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

In de loop van 2019 worden nieuwe calls georganiseerd voor groene warmte, restwarmte, biomethaan en geothermie.

Het uitvoeringsbesluit betreffende de distributie en levering van thermische energie wordt begin 2019 gefinaliseerd. Dit uitvoeringsbesluit focust op de sociale aspecten bij warmteleveringen, zoals de procedures te volgen bij wanbetaling, de werking van de lokale adviescommissies en de maatregelen voor bescherming van de warmte-afnemers.

Eind 2018 gaf de federale Regering haar principiële goedkeuring aan een voorontwerp van wet inzake sociale tarieven, waarbij de sociale tarieven worden uitgebreid naar warmteleveringen. Dit ontwerp van wet zal naar verwachting in 2019 worden gefinaliseerd.

Budget 2019

Werkingssubsidie Warmtenetwerk Vlaanderen: 52.000 euro (Energiefonds).

////////////

2.3.7 Het versterken van een sociaal energiebeleid.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaak van het VEA: 1

Beknopte beschrijving recurrente deelprocessen van het VEA

Tezamen met de VREG heeft het VEA de opdracht om de effectiviteit en efficiëntie van de sociale openbaredienstverplichtingen (sociale ODV) op te volgen, te evalueren en voorstellen uit te werken om ze bij te sturen. De sociale ODV opgenomen in de Vlaamse energieregelgeving behoren in Europees perspectief tot de best uitgebouwde beschermingssystemen. Dit geheel aan proactieve maatregelen opgelegd aan leveranciers en netbeheerders, vermijdt overmatige schuldopbouw en beperkt de beslissing tot de afsluiting van de energielevering tot een strikt minimum. Het VEA neemt actief deel aan het Horizontaal Armoedeoverleg met alle Vlaamse beleidsdomeinen, coördineert het Verticaal Armoedeoverleg binnen het beleidsdomein Energie en engageert zich ook om bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving systematisch de Armoedetoets toe te passen.

In lijn met het regeerakkoord en de beleidsnota Energie vult het VEA de curatieve aanpak van energiearmoede aan met structurele preventie van te hoog energieverbruik. Bestaande doelgroepgerichte instrumenten zoals de energiescans en de sociale dakisolatieprojecten zullen in deze legislatuur worden geoptimaliseerd.

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2018

Met het oog op een structurele aanpak van energiearmoede aan de bron, keurde de Vlaamse Regering op 4 maart 2016 de conceptnota Energiearmoedeprogramma goed. De nota bevat 34 acties die voortvloeiden uit beleidsaanbevelingen van de stakeholders en die inzetten op zowel het optimaliseren van SODV's als op een doelgroepgericht energie-efficiëntie-instrumentarium. In uitvoering van de conceptnota werden trajecten opgestart om samen met de uitvoerende actoren de geselecteerde maatregelen uit te werken, te implementeren en, waar van toepassing, in regelgeving te gieten en hierover jaarlijks aan de Vlaamse Regering te rapporteren.

Voor de private huurwoningen is het mechanisme van de bestaande sociale dakisolatieprogramma's (hoge steun en integrale begeleiding) sinds 2017 uitgebreid naar spouwmuurisolatie en de plaatsing van hoogrendementsglas. Tot en met november 2018 werden 786 aanvragen goedgekeurd (1,1 miljoen euro). Er werden in 2018 voor 1,12 miljoen euro vergoedingen (incl. enkele dossiers van 2017) uitbetaald aan de netbeheerders. Een campagne met de focus op het bereiken van meer verhuurders wordt voorbereid en zal begin 2019 gelanceerd worden.

Na een grondige evaluatie werden de energiescans, waarvan er jaarlijks ruim 20.000 worden uitgevoerd, geoptimaliseerd vanaf begin 2018. Een bijkomend type opvolgscan richt zich exclusief op begeleiding bij de overstap naar een voordeligere leverancier (gemiddeld besparingspotentieel van 250 euro/jaar voor elektriciteit en gas). In 2018 werd voor de uitvoering van energiescans 5,66 miljoen euro vergoedingen uitbetaald aan de netbeheerders.

Op jaarbasis maken ongeveer 5.000 beschermde klanten gebruik van de mogelijkheid om een kortingbon van 150 euro voor de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine (750.000 euro) te verkrijgen. In 2018 kregen 592 beschermde klanten een premie van 1.800 euro voor een condensatieketel

////////////

(988.099 euro via de netbeheerders). Beschermde afnemers genieten ook van verhoogde energiepremies.

In de winterperiode 2017-2018 groeide het aantal aanvragen voor de minimale levering aardgas verder met 50% ten opzichte van twee winters voordien. Het totaal van de tussenkomsten was goed voor 1.225.000 euro via de netbeheerders. Deze plannen en maatregelen werden ook opgenomen in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019 (VAPA) dat de Vlaamse Regering in juli goedkeurde en waarvoor in het najaar een opvolgingsrapportage wordt voorzien.

In samenwerking met de netbeheerders werd half 2018 een proefproject met digitale meters afgerond om een optimale invulling uit te werken voor de functionaliteit als budgetmeter.

In maart 2018 werd de jaarlijkse monitoringnota Energiearmoedeprogramma voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Op vraag van de minister van energie werd door het VEA een grondige evaluatie opgestart van het Energiearmoedeprogramma met als doel via stakeholderparticipatie te komen tot aanbevelingen voor bestaande en nieuwe maatregelen met het oog op de realisatie van structurele energiebesparing in de woningen van kwetsbare gezinnen. Een schriftelijke consultatie werd op 1 juni gevolgd door een stakeholderdag. Eind september werd door het VEA een nota met aanbevelingen bezorgd aan mijn kabinet. Tussen juni 2016 en augustus 2018 voerde het Rekenhof een audit Energiearmoede waarvan het rapport begin oktober aan het parlement werd bezorgd.

Ten slotte wordt in 2018 ook nog een eenmalig budget van 2 miljoen euro voorzien voor de aanpak van energiearmoede. Hiermee werd ingezet op de lancering in het najaar van een call voor energieconsulentenprojecten energiearmoede 2019-2021 (1 miljoen euro), de aankoop van 9750 woonmeters, een subsidie voor een proefproject voor leasing van energiezuinige huishoudtoestellen en het voorzien in displays voor digitale budgetmeters.

Op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van het Energiearmoedeprogramma en de audit Energiearmoede van het Rekenhof heeft het VEA voorstellen uitgewerkt die een reële bijdrage kunnen leveren tot het aanpakken van de energiearmoede aan de bron.

Beknopte beschrijving specifieke actie in 2019

De opvolgscans gericht op de begeleiding bij de uitvoering van energiebesparende werken worden vanaf 2019 ingebed in de werking van de energiehuizen. De energieleningen worden exclusief voorbehouden voor de prioritaire doelgroep (budget 55 miljoen euro). Met een gerichte campagne worden verhuurders rechtstreeks gestimuleerd om gebruik te maken van de aanlokkelijke combinatie van een hoge energiepremie en gratis begeleiding voor de plaatsing van dakisolatie, spouwmuurisolatie en hoogrendementsglas in private huurwoningen bewoond door kwetsbare gezinnen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapport sociale ODV	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 september 2019

////////////

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Coördinatie implementatie Energiearmoedeprogramma en opmaak monitoringnota	Beschikbaarheid monitoringnota implementatie Energiearmoedeprogramma	Uiterlijk 31 december 2019
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak ontwerp mededeling aan de Vlaamse Regering inzake het Energiearmoedeprogramma	Ontwerp mededeling aan de Vlaamse Regering is beschikbaar	Uiterlijk 31 maart 2019

2.3.8 Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie

2.3.8.1 Data ontsluiten.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 3, 11, 13, 14, 15, 18, 20.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Het verkrijgen, rapporteren en ontsluiten van data vormen steeds belangrijker wordende processen binnen het VEA.

- Verkrijgen en integreren van data:

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Ook de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. De inventarisatie van het energieverbruik gebeurt ook ten dienste van de ondernemingen en huishoudens opdat zij hun eigen energieverbruik en -intensiteit zouden kunnen benchmarken met de gemiddelde waarden in hun sector. De toename van het aantal markspelers en decentrale energieproducenten vergt ook verhoogde inspanningen voor dataverzameling en – verwerking.

Het Energiebesluit legt verplichtingen op aan de netbeheerders en de exploitanten van warmtekracht-, hernieuwbare energie- en zelfopwekkingsinstallaties, betreffende het rapporteren van afname- en productiegegevens. Daarnaast zijn er nog diverse andere bronnen waaruit energieverbruiks- en energieproductiegegevens worden geput: de REG-enquête van het VEA bij 1000 gezinnen, de monitoringrapporten van de convenantbedrijven, de emissiejaarverslagen, de groenestroom- en WKK-certificatendossiers, het landbouwmonitoringsnetwerk, federale petroleumstatistieken, transportmodellen, enz.

- Rapporteren van data:

Na controle op accuraatheid en consistentie, worden de gegevens verwerkt in een jaarlijks Vlaams energierapport, dat bestaat uit 2 delen: een energiebalans en een inventaris hernieuwbare energiebronnen. De opmaak van het energierapport is een referentieopdracht voor VITO en VITO wordt hierbij begeleid door een gebruikerscomité, onder het voorzitterschap van het VEA. Conform het

Energiedecreet, beslist de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid over de publicatie van het energierapport (op www.energiesparen.be).

De rapporteringsverplichtingen in de EU-richtlijnen en -verordeningen zijn sterk toegenomen met strengere eisen voor data op het vlak van detailniveau, kwaliteit en frequentie van beschikbaarheid, inclusief afstemming met de data van de federale overheid en de andere gewesten.

- Ontsluiten van data:

Naast de ontsluiting van het energierapport worden ook andere specifieke datasets ontsloten.

Voor de opvolging van de subdoelstellingen inzake hernieuwbare energie ontwikkelde het VEA in mei 2016 de "barometer groene energie" op www.energiesparen.be/barometer. In het kader van de verdere ontsluiting van data inzake hernieuwbare energie worden de data van operationele PV-installaties en windturbines maandelijks opgevolgd. Sinds 2018 worden deze data maandelijks in tabelvorm als publieke data ter beschikking gesteld op het niveau van gemeenten en provincies. Begin 2019 worden deze data in een visuele tool verwerkt, waardoor ook duidelijk zichtbaar wordt welke gemeenten en provincies al sterk inzetten op zonne-energie en windenergie.

Het VEA beschikt met de energieprestatiedatabank over uitgebreide data betreffende de energieprestaties van nieuwe, verbouwde en bestaande gebouwen. Het agentschap publiceert regelmatig hoeveel startverklaringen, EPB-aangiften en EPC's werden opgemaakt. Het VEA analyseert jaarlijks de gerapporteerde gegevens van de ingediende EPB-aangiftes. Deze analyse bevat onder andere evoluties, gemiddelden, enz. Meer en meer komt de vraag van zowel burgers, lokale overheden als andere beleidsdomeinen om de beschikbare EPB- en EPC-gegevens verder te ontsluiten. De ontsluiting van de energieprestatiedatabank is momenteel beperkt tot de notarissen in het kader van hun meldingsplicht bij het ontbreken van een EPC en de controleurs in het kader van de controle van de dakisolatieverplichting, die opgenomen werd in de Vlaamse Wooncode.

Een aantal andere wetgevingen koppelen al subsidies of andere steunmaatregelen aan het behalen van een bepaald E-peil (subsidievoorwaarde voor nieuwe scholen, voorwaarde voor gratis verzekering gewaarborgd inkomen). Om de administratieve last voor de voorlopers laag te houden, sloot het VEA een protocol met VLABEL betreffende het elektronisch doorsturen van de woningen en kantoren die op basis van het berekende E-peil in aanmerking komen voor de vermindering van de onroerende voorheffing. Ter onderbouwing van zijn dossier voor de verzekering gewaarborgd inkomen, hoeft de bouwheer inzake de naleving van de EPB-eis zelf geen extra bewijsstukken meer voor te leggen aan Wonen-Vlaanderen. De gegevensuitwisseling met Agion betreffende de scholen, verloopt volledig geautomatiseerd aan de kant van het VEA.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak van het jaarlijks energierapport (energiebalans, inventaris hernieuwbare energie)	Beschikbaarheid energierapport	Uiterlijk 30 september

////////////

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak jaarlijks analyserapport EPB	Beschikbaarheid beperkt analyserapport Beschikbaarheid volledig analyserapport	Uiterlijk 21 februari Uiterlijk 30 april

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Het koppelen van gebouwgerelateerde gegevens aan elkaar via een digitale 'woningpas', werd bij het uitwerken van het Renovatiepact aangewezen als een van de sleutelprojecten om het beleid betreffende energieprestaties van het bestaande woningpark verder uit te bouwen. Deze woningpas is opgevat als een uniek integraal elektronisch dossier van iedere woning. Als link tussen de verschillende informatiestromen (databronnen) integreert de woningpas met de unieke gebouweenheidsID die werd ontwikkeld.

Het VEA ontwikkelde voor de woningpas een nieuw generiek informatiemodel 'Energie' en een uitwisseling (webservice) voor het ontsluiten ('alleen-lezen') van publieksgerichte energiedata uit EPB- en EPC-databronnen. Deze webservice "Geef Energie" is sinds oktober 2017 via het MAGDA-platform ontsloten. De woningpas en het burgerprofiel zijn de eerste afnemers van deze dienst. Eind 2018 werd een nieuwe versie van deze webservice gelanceerd, waarin een uitbreiding met data aangaande EPC+ is voorzien.

De zonnekaart-applicatie werd in 2018 toegankelijk gemaakt op basis van web-componenten, welke moet toelaten deze applicatie, en achterliggende data, te integreren binnen de IT-systemen van partners van het VEA. De zonnekaart wordt o.a. ook geïntegreerd in de woningpas.

Het VEA bouwt verder samen met het VEB en Het Facilitair Bedrijf aan TERRA, de energie- en patrimoniumdatabank van de publieke sector. In deze databank worden alle energie-gerelateerde gegevens van de gebouwen van de publieke sector verzameld en deze databank zal toegankelijk zijn voor alle individuele instellingen, inrichtende machten en beleidsmedewerkers binnen de publieke sector. Met de rapportering en analyses die uit deze data voortvloeien, wil TERRA deze actoren op maat van hun organisatie ondersteunen bij het opmaken en uitvoeren van een energiebesparingsbeleid

In 2018 werd gestart met een analyse van een toekomstige IT-architectuur die de onderbouw moet vormen voor het nieuwe energiedataplatform van het VEA.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2019

Voor de opvolging van de doelstellingen van het renovatiepact, worden in de loop van 2019 de premiedata ontsloten via www.energiesparen.be. Het gaat om statistieken over het aantal uitbetaalde premies alsook het uitbetaalde premiebedrag, over de jaren en maatregelen heen, voor specifieke doelgroepen alsook per provincie en, indien haalbaar, per gemeente. Ook een aantal technische details van de uitgevoerde maatregelen en de evolutie hierin, bijvoorbeeld de Rd-waarde van isolatiemaatregelen, zal op deze manier zichtbaar worden. Hiervoor werd in 2018 een datamodel ontwikkeld alsook de regelgeving met betrekking tot rapportering over de premies door de netbeheerders aangepast. In dit datamodel is de historiek van de premies opgenomen en zijn automatische controles op de aangeleverde data voorzien.

Er zullen in 2019 zowel publieke als private services voor integratie binnen verschillende ICT-applicaties van partners worden aangeboden. Naast de zonnekaart zullen ook API's aangeboden worden voor energiewinstcalculatoren, renovatieadviezen, energieprestatiebeoordeling, …

Het energiedataplatform zal in de loop van 2019 stap voor stap worden uitgerold.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Ontwikkeling woningpas Medium – versie 0.2	Release woningpas met thema's woningkwaliteit, vergunningen en meer bodeminformatie.	Uiterlijk 31 mei 2019
Ontwikkeling woningpas Medium – versie 0.3	Release woningpas met benchmark EPC en delen met derden.	Uiterlijk 31 december 2019
Opmaak plan van aanpak voor woningpas als digitale kluis	Beschikbaarheid rapport aanpak digitale kluis	Uiterlijk 31 december 2019

Budget 2019

Budget referentietaak VITO voor opmaak energiebalans en inventaris HEB zit vervat in dotatie VITO: 400.000 euro.

Budget UX-ondersteuning woningpas Medium (integratie benchmark, visualisatie energieverbruiken, -meters, & overzicht van uitgevoerde renovatiewerken met premie of invoer van eigen uitgevoerde renovatiewerken in digitale kluis): 75.000 euro.

Budget ontwikkeling woningpas Medium (integratie benchmark, overzicht premies): 125.000 euro.

Budget energiedataplatform: 200.000 euro.

2.3.8.2 <u>De processen digitaliseren en automatiseren.</u>

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 6, 13 en 19.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, wordt door het VEA sterk ingezet op elektronische gegevensuitwisseling met burgers en ondernemers en op het automatiseren van processen.

De communicatie tussen de verslaggevers en de overheid in het kader van de EPB-eisen verloopt volledig elektronisch via de energieprestatiedatabank. De energieprestatiedatabank bestaat voor EPB uit drie onderdelen: een centrale databank waarin alle gegevens opgeslagen worden, een frontoffice die wordt gebruikt door de verslaggevers en gemeenten, en een backoffice die het VEA gebruikt voor haar handhavingsprocessen.

////////////

De gegevens van de vergunning vormen de basis van het elektronische EPB-dossier. De verslaggevers dienen via de energieprestatiedatabank bij het VEA de startverklaring en de EPB-aangifte, waarvan het EPC bouw deel uitmaakt, in. Ze gebruiken hiervoor de EPB-software 3G, het verplichte softwarepakket dat samen met de Brusselse en Waalse overheid gratis ter beschikking wordt gesteld om de prestaties op vlak van de EPB-eisen te berekenen en af te toetsen. De software wordt continu aangepast aan nieuwe regelgeving en optimaliseringen aan de rekenmethodiek. Elk jaar zijn twee releases voorzien.

Het VEA gebruikt ter ondersteuning en automatisatie van de handhavingstaken een EPB-backoffice-toepassing. Via de EPB-backoffice beheert het VEA de EPB-dossiers, een aantal vaststellingen en een aantal van de procesflows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie.

Bij de invoering van de diverse EPC-systemen werd ervoor geopteerd om, naar analogie met de EPB-regelgeving, de communicatie tussen de energiedeskundigen en de Vlaamse overheid volledig elektronisch te laten verlopen. Hiervoor werd de energieprestatiedatabank, die bestaat uit een front-office, een backoffice en een centrale opslagplaats van gegevens, verder uitgebreid. Voor de publieke gebouwen werd een webapplicatie gebouwd die toegankelijk is via de frontoffice van de energieprestatiedatabank. Nadat een energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige zich heeft geregistreerd, kan hij de gegevens nodig voor de opmaak van het certificaat voor publieke gebouwen in de webapplicatie invoeren. Na verwerking door de databank, wordt een downloadbare pdf van het certificaat gegenereerd. Voor de opmaak van het EPC voor residentiële gebouwen heeft het VEA een webbased applicatie laten ontwikkelen, die net zoals de webapplicatie voor publieke gebouwen, toegankelijk is via de frontoffice.

De databank ExpertBase wordt door het VEA gebruikt voor de behandeling van de certificatenaanvragen voor alle groenestroom- en warmte-krachtinstallaties (met uitzondering van aanvragen m.b.t. zonnepanelen).

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten 2018

Verschillende diensten (call groene warmte, zero-emissie voertuigen) werden in 2018 digitaal online gebracht door middel van een webformulier op energiesparen.be.

Halfweg 2018 werd door het VEA meegewerkt aan een self-assessment over de digitale maturiteit van de dienstverlening. Hieruit is gebleken dat het VEA zich grotendeels op niveau 3 bevindt, waarbij een webformulier aanwezig is voor de burger of onderneming.

Er werd in 2018 verder werk gemaakt van de geleidelijke automatisering van de interne processen van het VEA:

- Verdere uitbouw van Sharepoint als documentsysteem.
- Integratie van digitale handtekeningenmap.
- Uitrol intern financieel systeem (FINDOS) om betalingen aan leveranciers te automatiseren.

Het VEA heeft in 2018 een digitaliseringsnota opgemaakt waarin de huidige status richting ‘Radicaal Digitaal’ wordt beschreven en het verdere plan van aanpak is uitgewerkt.

////////////

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2019

In 2019 is de integratie van processen binnen het burgerprofiel en het ondernemingsloket voorzien. Hiermee zal voor deze processen een hogere graad van digitale maturiteit worden bekomen door een betere status-opvolging en digitale interactie met de betrokkenen.

Hiertoe zal het VEA ook een nieuw dossierbehandelingsplatform implementeren, wat in eerste instantie moet toelaten een redesign door te voeren van vooral de backofficeprocessen voor het beheer van de energieprestatiedatabank (EPB en EPC), met voordelen op het vlak van efficiëntere dienstverlening. In een latere fase kan het platform worden uitgebreid naar andere backoffice processen zoals opmaak attesten voor verhoogde investeringsaftrek, call groene warmte, toekenning premies zero-emissie voertuigen, ….

Een vereenvoudiging van de energieprestatie(certificaten)databank dringt zich op. Momenteel zijn de EPC- en EPB-gegevens gedupliceerd en moeilijk met elkaar te integreren. Er zal worden onderzocht in hoeverre gegevens uit het EPC kunnen worden overgedragen naar een latere EPB-aangifte (en omgekeerd) of een renovatieadvies. Het beschikbaar maken van gegevens over softwaretoepassingen heen, zal een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging betekenen.

Het regeerakkoord stelt: “We zetten in op een grote digitale sprong voorwaarts. Tegen 2020 biedt de Vlaamse overheid alle administratieve transacties tussen overheid en burgers of lokale besturen of ondernemingen via digitale kanalen aan.” De beleidsnota Energie 2014-2019 stelt terzake o.a.: “Nieuwe mogelijkheden op vlak van digitale gegevensuitwisseling en communicatie over dossiers, worden tot nu toe eerder beperkt toegepast in de energieprestatiedatabank. De komende jaren wordt verder ingezet op automatisering en koppeling van databanken om zo een digitale sprong voorwaarts te maken. We integreren onze toepassingen zo veel mogelijk in de virtuele en digitale loketten die per doelgroep op Vlaams niveau worden ontwikkeld (ondernemingsloket, digitale bouwaanvraag).”

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Projectplan voor dossierbehandelingssysteem	Beschikbaarheid projectplan	Eind april 2019

Budget 2019

Dossierbehandelingssysteem EPB/EPC: 500.000 euro.

Algemeen in bedrijf houden van ICT-systemen: 600.000 euro.

2.3.8.3 <u>De communicatie een versnelling hoger schakelen</u>

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 11, 16 en 22

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Via diverse kanalen verspreidt het VEA informatie over mogelijkheden tot energiebesparing, milieuvriendelijke energieproductie en de financiële stimulansen die daarvoor bestaan.

////////////

De strategische communicatiedoelstellingen inzake REG en de promotie van hernieuwbare energie die door het VEA worden nagestreefd zijn:

- Algemene informatieverspreiding om aandacht en interesse te creëren voor het thema energiebesparing en hernieuwbare energie bij de diverse doelgroepen.
- Via verschillende kanalen de doelgroepen overtuigen om de gewenste beslissingen te nemen.
- De doelgroepen aanzetten om effectief over te gaan tot actie.

Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in eerste instantie verspreid via de website www.energiesparen.be, waar alle publicaties van VEA kunnen worden gedownload en besteld en waar ook via een webformulier vragen kunnen worden gesteld, aanvraagprocedure voor premie elektrische wagen. Daarnaast wordt sinds maart 2017 de zonnekaart Vlaanderen zeer veel geraadpleegd. Op jaarbasis worden ongeveer 75.000 brochures besteld via de website en 90.000 brochures gedownload. De informatie op de website energiesparen.be is vooral gestructureerde informatie, in mindere mate actualiteitsinformatie.

Via de website energiesparen.be ligt de focus op de energiewinstcalculatoren en het aanbod van de diverse energiepremies. Een belangrijke trend is de hernieuwde belangstelling voor zonnepanelen.

De voorbije jaren besteedde het VEA meer aandacht aan samen investeren in energieprojecten. Participatie is niet alleen een middel om rechtstreeks tot meer productie-installaties te komen. Minstens zo belangrijk is de winst voor de betrokkenheid en dus het draagvlak voor de energietransitie. Verschillende praktische publicaties en werkpakketten werden al ontwikkeld ter aanvulling van algemene informatie op de website: de windgids (www.energiesparen.be/windgids, de zonnegids (www.energiesparen.be/zonnegids) en dit jaar ook 'Koop zonnepanelen met je collega's' (www.energiesparen.be/zonopmijnwerk). Er werd ook een kaart/crowdfundingplatform voorbereid waarop de erkende energiecoöperaties hun lokale participatieve projecten kunnen bekendmaken. Deze kaart wordt begin 2019 bij het publiek bekendgemaakt.

De meer ad hoc te verstrekken informatie behelst het beantwoorden van zeer uiteenlopende vragen die toekomen via energie@vlaanderen.be over het Vlaamse energiebeleid (op jaarbasis 20.000 e-mailvragen), het geven van uiteenzettingen, het deelnemen aan en organiseren van stuurgroepen en studiedagen, het inhoudelijk invulling geven aan de meer specifieke informatie op de website, enz. Sinds 2008 heeft het VEA een softwaretool in gebruik om de per e-mail gestelde vragen zo spoedig mogelijk kwalitatief te kunnen beantwoorden. In 2018 werd opnieuw 93% van de gestelde vragen binnen de 5 werkdagen beantwoord (2017: 93% ; 2016: 93%).

Jaarlijks werkt het VEA een aantal algemene communicatie-acties uit rond het beleidsthema. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat aan het beleidsthema gerelateerde campagnes van andere organisaties (o.a. Renovatiedag, Isolatiedag …).

Verschillende sectororganisaties en verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake het verhogen van de energie-efficiëntie en de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor gesteund met een werkings- of projectsubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie)
- Cogen Vlaanderen (warmte-krachtkoppeling)
- Biogas-E (vergisting)

- Warmtenetwerk Vlaanderen (warmtenetten)
- Vlaamse Confederatie Bouw (energieconsulent)
- Bouwunie (energieconsulent)
- NAV (energieconsulent)
- Bond Beter Leefmilieu (energieconsulent)
- Komosie (energieconsulent)
- Gezinsbond (energieconsulent)
- Samenlevingsopbouw (energieconsulent)

Het VEA bereidt de subsidiebesluiten voor, legt mee de prioriteiten vast in de werkprogramma's en volgt de werkzaamheden op via stuurgroepen en bilaterale vergaderingen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beantwoordingstijd beperken van vragen die via energie@vlaanderen.be worden gesteld	% vragen beantwoord binnen 5 werkdagen	90%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2018

Vanaf 2017 is BENOveren een begrip geworden in Vlaanderen. Naast de campagne van de Vlaamse overheid liepen sindsdien heel wat parallelle campagnes van de industrie en de netbeheerders om grondige renovaties actief te promoten. Ook in het najaar van 2018 werd een BENOvatiecampagne gevoerd. De nadruk ligt op een verdere activatie van de renovatiemarkt, aanvraag van energiepremies en op meer diepgaande renovaties aansluitend bij de langetermijndoelstelling. Het blijft noodzakelijk om steeds opnieuw te blijven communiceren over het uitgebreid premiepakket voor wie investeert in energiebesparende investeringen.

De zonnekaart, gelanceerd in 2017, kreeg verdere promotie in 2018. De zonnekaart is een blijvend succes en activeert heel wat burgers en bedrijven om in fotovoltaïsche zonnepanelen te leggen of een zonneboiler te plaatsen.

Zoals eerder beschreven in 2.3.4.1 werd er in het najaar van 2018 de Stroomvoorspeller gelanceerd. Deze Stroomvoorspeller toont op elk moment van de dag de actuele en verwachte groenestroomproductie door zonnepanelen en onshore windturbines in Vlaanderen en per gemeente.

Op 22 september 2018 werd de tweede isolatiedag georganiseerd samen met de Vlaamse Confederatie Bouw en Bouwunie. Tijdens die dag werden heel wat lopende isolatiewerven opengesteld voor het grote publiek met als doel om het isoleren van woningen extra onder de aandacht te brengen voor de start van de winter.

Op 3 december 2018 werd de woningpas gelanceerd en startte de voorbereidende communicatie voor de lancering van het nieuwe EPC (EPC+) vanaf 2019.

Op 14 december 2018 organiseerde het VEA een studiedag omtrent 4 jaar Renovatiepact met 250 deelnemers. Het accent werd gelegd op het voorlopig uitblijven van een groei in de renovatiegraad, de lancering van de woningpas en het nieuwe EPC en de BE-REEL!-acties in de partnersteden. In de namiddag namen 180 geïnteresseerden deel aan zes workshops. en de heropstart begin 2019 van meerdere inspraaktrajecten rond centrale thema's die de impact van de renovatiestrategie kunnen verhogen.

////////////

De informatie over EPB is sinds de start van de EPB-regelgeving in 2006 organisch gegroeid. Via verschillende kanalen (opleidingsinstellingen, architecten, verslaggevers) kreeg het VEA het signaal dat de informatie over de EPB-regelgeving voor nieuwbouw en renovaties niet eenvoudig te vinden is, niet eenduidig geformuleerd is en vooral verspreid staat. Begin 2018 is de 'EPB-pedia' gelanceerd, om de beschikbare informatie over EPB te verzamelen en transparanter en toegankelijker te maken.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

In 2019 lopen de campagnes inzake BENOveren verder met focus op de activatie van de renovatiemarkt en renovatie. De term BENOveren wordt verder actief gepromoot. Het nieuwe EPC (EPC+) staat centraal in de communicatie met een bekendmakingscampagne begin 2019. Het nieuwe EPC zal vooral veel duidelijker zijn en heel wat meer concrete informatie bevatten dan het vroegere EPC. BENOveren wordt gelijkgeschakeld met renoveren tot A-label. Het nieuwe label laat toe om veel meer te benchmarken met andere woningen of appartementen. De woningpas Light die eind 2018 wordt gelanceerd, krijgt in de loop van 2019 meer toepassingen en wordt ook een belangrijk communicatie-instrument, o.a. voor de bekendmaking van de energiepremies of waar je terecht kan voor bijkomend advies. De ambitie is om de energiepremies in 2019 weer beter bekend te maken. Door de vele wijzigingen de afgelopen jaren, is bij vele burgers het gevoel ontstaan dat er nog weinig interessante overblijven. De focus zal vooral liggen op de premies voor ingrijpende energetische renovaties en op de totaalrenovatiebonus.

Ook investeringen in hernieuwbare energie, zowel in nieuwbouw als bij bestaande woningen krijgen in 2019 een hoge prioriteit. Het praktische instrument 'de zonnekaart' wordt verder actief gepromoot. De ambitie is om de volgende jaren opnieuw heel wat nieuwe zonne-installaties in gebruik te nemen. Op het vlak van windenergie zal de premie voor kleinschalige installaties worden gepromoot. Verder ligt de nadruk op participatie en collectieve projecten waaraan burgers mee financieel kunnen bijdragen.

Begin 2019 wordt een campagne gelanceerd om de Sociale Energie-Efficientie Projecten (SEEP) met hogere premies voor dakisolatie, na-isolatie van spouwmuren en hoogrendementsbeglazing beter bekend te maken bij de doelgroep van private verhuurders.

De communicatiestrategie en actualisatie van www.digitalemeter.be worden uitgevoerd. Om de uitrol van digitale meters te begeleiden en bij de doelgroepen de kennis en het draagvlak ervoor te versterken, voorzie ik in afstemming met de netbeheerders de nodige communicatie hierrond in 2019.

Eind 2019 loopt de premie voor zero emissie voertuigen (wagens, bromfietsen, motorfietsen) af. In de loop van 2019 worden er ook een aantal belangrijke nieuwe automodellen verwacht die een boost kunnen geven aan de verkoop van elektrische wagens.

Vanaf 2019 krijgen de energiehuizen een nieuwe invulling met een veel grotere rol op het vlak van adviesverlening naar de burger toe. Deze nieuwe taken zullen uitgebreid worden gecommuniceerd in het voorjaar van 2019.

In 2019 wordt gestart met de herwerking van de energiewinstcalculatoren van energiesparen.be zodat deze gebruiksvriendelijker worden, de kosten corresponderen met de kosten van EPC en de calculatoren gemakkelijker in andere platformen en websites van stakeholders kunnen worden ingewerkt.

////////////

Budget 2019

Communicatiecampagnes (Renovatiepact, woningpas, EPC+, hernieuwbare energie, …) geraamd op 400.000 euro via het Energiefonds.

2.3.8.4 Krachtdadige energieadministratie

Het agentschap voldoet aan het globale kader dat bijdraagt tot een resultaats- en klantgerichte overheid, zoals opgenomen in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 20 maart 2015 en de nota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2015. Het VEA zet reeds maximaal in op dienstverlening via externen, in het bijzonder wat betreft het toekennen van energiepremies via de netbeheerders, de EPB-verslaggeving, de energiedeskundigen voor woningen en publieke gebouwen en de energiedeskundigen voor bedrijven. De kerntaken van het VEA zijn hierdoor vooral beperkt tot evaluatie en bewaking van het globale kader en het toezicht op de correcte en efficiënte uitvoering van deelprocessen door externen. De Europese energierichtlijnen bevatten gedetailleerde bepalingen met verplicht uit te voeren taken inzake handhaving en inspectie door het VEA. De belangrijkste handhavingstaken hebben betrekking op de EPB- en EPC-regelgeving. De Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen stelt bijvoorbeeld duidelijk dat er omvangrijke representatieve ad random steekproeven moeten gebeuren op de 120.000 à 130.000 EPB-aangiften en EPC's die jaarlijks worden ingediend.

Vooral omwille van verschillende Europese richtlijnen die sinds het begin van deze eeuw werden uitgevaardigd (richtlijn energieprestaties van gebouwen, richtlijn hernieuwbare energie, richtlijn energie-efficiëntie), is het takenpakket van het VEA sterk toegenomen. Het personeelsbestand is niet mee kunnen evolueren met het takenpakket, zodat het agentschap momenteel kampt met een acuut personeelsprobleem om haar beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende rol optimaal te kunnen opnemen. De voorbije 2 jaar is met de bevoegde ministers een oplossing gezocht. In het kader van de begrotingsopmaken 2016 en 2017 is een overdracht ten bedrage van 769.000 euro vanuit het weddekrediet van de Vlaamse Belastingdienst uitgevoerd. Deze overdracht van weddekrediet heeft het VEA toegelaten 12 bijkomende personeelsleden van niveau A aan te werven, 5 met een contract van onbepaalde duur en 7 met een contract van bepaalde duur. Hiermee kon al deels het capaciteitstekort voor de uitwerking van het Renovatiepact, de implementatie van de energieprestatieregelgeving, de uitwerking en implementatie van het beleidskader voor warmtenetten, de ondersteuning van de energietransitie en de Stroomversnelling, minstens tijdelijk, worden opgevangen.

Op 25 mei 2018 heeft de Vlaamse Regering er zich mee akkoord verklaard dat het personeelsbestand van het VEA dat onder het toepassingsgebied van de personeelsbesparingsdoelstelling valt niet verder moet dalen, mits de gerealiseerde koppenbesparing wordt gecompenseerd binnen het beleidsdomein Financiën en Begroting. Teneinde de handhaving op de indiening van de EPB-aangiftes te versterken, heeft het VEA bovendien de middelen gekregen om tijdelijk via interne mobiliteit twee bijkomende personeelsleden aan te werven.

////////////

3 DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR DE VLAAMSE REGERING

3.1 VERDER UITBOUWEN EN VERSTERKEN VAN HET SYSTEEM VAN INTERNE CONTROLE/ORGANISATIEBEHEERSING.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende ondersteunende kerntaak van het VEA: B

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Het VEA werkt verder aan het systeem van interne controle en organisatiebeheersing, gericht op de vernieuwde aanpak waarbij risicomanagement centraal staat.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2019

- **Verdere uitbouw van het risicomanagement en de organisatiebeheersing van het VEA**

Begin 2017 bezorgde Audit Vlaanderen aan het VEA het auditrapport met betrekking tot de maturiteit van het risicomanagement. Het VEA kent haar risico's en pakt deze ook aan. Het VEA heeft een pragmatische methodiek van risicomanagement uitgewerkt op verschillende niveaus, zowel strategisch als operationeel. Deze methodiek wordt tevens aangepast naar aanleiding van wijzigende factoren. Door een ruime betrokkenheid bij de diverse risicomanagementoefeningen wordt een algemeen risicobewustzijn binnen de gehele organisatie gestimuleerd. Om te evolueren naar een hogere maturiteit met betrekking tot risico-identificatie en –evaluatie en risicobeheer, zijn 3 aanbevelingen geformuleerd. Om tegemoet te komen aan deze aanbevelingen, is een actieplan uitgewerkt en worden de geformuleerde acties opgevolgd.

In 2018 zijn in kader van risicomanagement concreet volgende acties ondernomen:

- De actualisatie van de strategienota risicomanagement en organisatiebeheersing (inclusief risicostrategie en actieplan).
- De actualisatie van de high-level omgevingsrisico's verbonden aan de strategische organisatiedoelstellingen.
- Voor de interne operationele risico's is er verder gewerkt aan de optimalisatie van de risico-oefening op het niveau van de kernopdrachten van de clusters. De bijhorende actieplannen zijn periodiek opgevolgd en indien nodig bijgesteld.
- Verder is de risico-oefening voor de kerntaken van de staf afgewerkt op basis van de vastgelegde risicostrategie en zijn beheersmaatregelen voor de weerhouden risico's opgenomen in actieplannen.
- Aansluitend op de nieuwe aanpak organisatie-audits van Audit Vlaanderen, maakte het VEA een voorlopige rangschikking van de prioritaire thema's uit de leidraad interne controle/organisatiebeheersing met aandacht voor potentiële prioritaire risico's. Deze rangschikking van de thema's volgens potentiële risico's is geactualiseerd en verder onderbouwd met de inventarisatie van beheersmaatregelen en opvolgingsdocumenten.

Audit Vlaanderen bezorgde begin 2019 een beleidsgericht rapport 2018 dat aangeeft in welke mate de entiteit enerzijds werk maakt van het versterken van de organisatiebeheersing/interne controle en anderzijds acties opzet die gericht zijn op het verhogen van de maturiteit van het risicomanagement. Audit

Vlaanderen is in dit rapport van mening dat het VEA het systeem van organisatiebeheersing verder heeft versterkt met het oog op het beheersen van de geïdentificeerde risico's. Op het vlak van risicomanagement resulteren de geleverde inspanningen in hogere maturiteitsinschattingen voor risico-identificatie en -evaluatie en risicobeheer.

Uit de thema-audit 'In- en uitstroom' die in 2018 plaatsvond, blijkt dat het VEA de belangrijkste risico's van dit proces onder controle heeft. Hoewel het agentschap de verschillende processtappen op een kwaliteitsvolle manier uitvoert, kan er nog werk gemaakt worden van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden. Audit Vlaanderen formuleerde hiervoor één aanbeveling. De realisatie van deze aanbeveling heeft als streefdatum eind 2018 en zal bij de opvolgingsronde 2019 door Audit Vlaanderen worden bekeken.

In 2016 oordeelde Audit Vlaanderen dat het proces 'Onrendabele Toppen' onder controle was. De openstaande aanbeveling rond het voorzien van bijkomende controlepunten bij de berekening van de parameterwaarden, is in 2018 door de auditoren onderzocht en op gerealiseerd gezet.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Evaluatie geïntegreerd systeem van risicomanagement en eventuele uitwerking van bijsturingsmaatregelen	Beschikbaarheid evaluatie en actualisatie strategienota risicomanagement en organisatiebeheersing	Uiterlijk 30 juni 2019

- **Opmaak en uitrol van een projectmanagementmethodologie op maat van het VEA**

Het VEA coördineert en voert jaarlijks verschillende projecten uit (opmaak van een evaluatie, implementatie van een regelgevende wijziging, communicatie…). Met het invoeren van een geactualiseerde projectmanagementmethodologie beoogt het VEA de planning, de kwaliteit, de scope en het budget van de diverse projecten beter te bewaken. Een projectteam stelde een projectmanagementmethodologie op maat van het VEA op en rolde een actieplan voor de implementatie ervan uit. De projecten waarop de projectmanagementmethodologie wordt toegepast, worden opgevolgd in de directieraad.

In 2018 werd de nieuwe projectmanagementmethodologie in samenwerking met een externe firma, geanalyseerd en geëvalueerd. Er werd een voorstel voorgelegd van het verdere traject.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken verder traject projectmanagement	Beschikbaarheid vereenvoudigde templates Traject projectmanagement volledig uitgewerkt : uitdragen nieuwe definitie, selectievoorwaarden, stappenplan voor begeleiden projectmanagers	Uiterlijk 30 juni 2019 Uiterlijk 31 december 2019

- **Opmaak informatiebeheersplan**

Iedere entiteit van de Vlaamse overheid moet een informatiebeheersplan opmaken. Dit informatiebeheersplan moet voor 30 juni 2019 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de selectiecommissie Vlaamse overheid. Het VEA heeft hiervoor een stappenplan opgemaakt dat in uitvoering is.

In een informatiebeheersplan brengt het agentschap in kaart over welke informatie het beschikt en hoe het deze informatie wil beheren. Beheersregels koppelen aan de verschillende soorten informatie die het agentschap in huis heeft, helpt om de informatiehuishouding op een efficiënte wijze in te richten en tijd en middelen te besparen. Door afspraken te maken rond wie welke informatie bewaart, vermijdt het agentschap meervoudige gegevensopslag. Een tweede belangrijk voordeel is dat onnodige informatie niet langer hoeft te worden bewaard en beheerd. Om informatie gewettigd te vernietigen, moet het VEA beschikken over een goedgekeurd informatiebeheersplan. Door het opmaken van een informatiebeheersplan stelt het VEA zich tegelijk ook in regel met de betreffende bepalingen uit het Archiefdecreet van 9 juli 2010 en de Omzendbrief van 24 april 2008 betreffende de interne organisatie van het archiefbeheer.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak informatiebeheersplan	Beschikbaarheid informatiebeheersplan	Uiterlijk 30 juni 2019

3.2 VERSTREKKEN VAN INPUT VOOR HET TIJDIG KUNNEN BEANTWOORDEN VAN PARLEMENTAIRE VRAGEN.

Het VEA heeft in 2018 voor alle parlementaire vragen input verstrekt binnen de door het kabinet vooropgestelde deadline. Het overzicht van de parlementaire vragen waarvoor input werd verstrekt, is opgenomen als bijlage.

In 2018 is input geleverd voor 154 schriftelijke vragen (2017: 152; 2016: 121; 2015: 126; 2014: 98) en voor 63 vragen om uitleg (2017: 82; 2016: 98; 2015: 58; 2014; 12). De voorbije jaren was hiervoor een gestaag toenemende personeelsinzet nodig.

3.3 VOORBEREIDEN VAN RAPPORTERINGEN IN KADER VAN EUROPESE RICHTLIJNEN.

3.3.1 Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (EED)

De Europese Commissie lanceerde op 30 november 2016 het Winterpakket, met daarin een voorstel tot revisie van de EED. Het VEA heeft in 2018 de input van het Vlaamse Gewest hiervoor verder gecoördineerd, alsook het Belgisch standpunt betreffende het zogenaamde vier kolommen document over de revisie van de EED. Dit standpunt werd door de Belgische permanente vertegenwoordigers opgenomen voor de verdere besprekingen. Eind juni 2018 volgde het politiek akkoord tussen de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement over de herziening van de EED. Op 4 december

2018 keurde de Raad de revisie van de EED goed. De richtlijn werd op 21 december 2018 gepubliceerd in het Europees Publicatieblad.

De richtlijn energie-efficiëntie legt aan de lidstaten op om driejaarlijks een actieplan energie-efficiëntie aan de EC voor te leggen en hierover jaarlijks een beknopt voortgangsverslag te bezorgen, beiden tegen uiterlijk 30 april. Tegen eind april moeten tevens statistieken worden voorgelegd over de productie van elektriciteit en warmte uit warmtekrachtkoppeling en de gerealiseerde primaire energiebesparing.

3.3.2 Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestaties van gebouwen (EPBD)

Op 30 november 2016 presenteerde de Europese Commissie als onderdeel van het "Winterpakket" ook een voorstel voor herziening van de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (Richtlijn 2010/31/EU).

De richtlijn heeft als doel de energie-efficiëntie van het Europese gebouwenpark te verbeteren. De nieuwe voorstellen kaderen binnen de energie- en klimaatdoelstellingen van de Europese Unie voor 2020 en 2030. Tegen 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen ten minste 40% minderen in vergelijking met 1990, en moet ook en minste 27% van het totale energieverbruik uit hernieuwbare energie bestaan. Gebouwen vertegenwoordigen 40% van het finale energieverbruik in de Europese Unie; er is met andere woorden veel winst te halen in de gebouwensector.

De EPBD-richtlijn werd als eerste van alle wetgevende voorstellen goedgekeurd. Na uitvoerige discussies in de Europese Raad gaf het Europees Parlement op 17 april 2018 formele goedkeuring in eerste lezing. De goedkeuring werd bekrachtigd door de Raad van Ministers op 14 mei 2018. De herziene richtlijn werd op 19 juni 2018 in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd en trad op 10 juli 2018 officieel in werking. Lidstaten hebben 20 maanden voor de omzetting van de nieuwe bepalingen. Dat betekent dat lidstaten de richtlijn uiterlijk tegen 10 maart 2020 moeten hebben omgezet.

Inhoudelijk beoogt de nieuwe richtlijn de renovatiegraad van bestaande gebouwen te verhogen. Lidstaten worden verplicht een langetermijnstrategie op te stellen met als doel het koolstofvrij maken van het gebouwenpark. In deze strategie moeten (niet-bindende) doelstellingen voor 2030, 2040 en 2050 worden vastgelegd. De renovatiestrategie moet uiterlijk tegen de omzettingsdatum van 10 maart 2020 bij de Commissie worden ingediend.

Nieuw is o.a. dat overheidspremies voor energie-efficiënte renovatiemaatregelen moeten worden gelinkt aan de verbetering van de energieprestatie die door de renovatie wordt bereikt. Ook worden eisen gesteld voor wat betreft elektromobiliteit. Gebouwen met meer dan 10 parkeerplaatsen moeten laadpalen en bekabeling voorzien voor elektrische voertuigen.

Heden is in het kader van de EPB en EPC-evaluatie artikelsgewijs genoteerd welke wijzigingen moeten plaatsvinden in de energieprestatieregelgeving. Concrete voorstellen voor aanpassingen in het Energiedecreet en uitvoeringsbesluiten worden in 2019 opgemaakt. Met het Departement Omgeving werd overlegd over de wijzigingen die moeten gedaan worden voor de zaken die onder de bevoegdheid van de minister van Omgeving vallen (betreffende de inspectie van verwarming- en aircotoestellen).

////////////

3.3.3 Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen

Eind 2017 moest bij de Europese Commissie het recentste verslag worden ingediend over de voortgang die is geboekt bij het bevorderen en het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen. De volgende rapportering moeten worden opgemaakt eind 2019. Het VEA heeft eind 2017 tijdig de Vlaamse bijdrage voor de rapportering aan de werkgroep ENOVER bezorgd.

Op de Raad van 3-4 december 2018 werd de nieuwe richtlijn ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (RED II) goedgekeurd, nadat ze eerder op 13 november 2018 al door het Europees Parlement was aanvaard. De richtlijn is op 21 december 2018 in het Publicatieblad van de EU gepubliceerd en treedt in werking de derde dag na publicatie. De lidstaten moeten tegen uiterlijk 30 juni 2021 de richtlijn hebben omgezet.

3.4 IMPLEMENTATIE VAN KERNTAKENPLAN

In het kerntakenplan dat op 17 juli 2015 werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering, zijn voor het VEA volgende initiatieven opgenomen:

- Kernproces vatbaar voor afbouw: Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen.

Ondernomen actie: De afbouw aangaande het proces voor de behandeling van attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen vergt de goedkeuring van zowel de federale overheid als van de andere twee gewesten. Het overleg tussen de betrokken partijen werd op initiatief van het VEA in 2015 opgestart zonder tot op heden tot een concreet resultaat te hebben geleid. De federale overheid heeft in 2017 een politiek akkoord bereikt over een grondige hervorming van de vennootschapsbelasting. Deze hervorming zal klaarblijkelijk geen impact hebben op de verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen.

- Kernproces waarvoor optimalisatie aangewezen is: Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-krachtcertificatenregelingen.

Ondernomen actie: De dossierbehandeling wordt geoptimaliseerd door de ontwikkeling van de ExpertBase (zie 2.3.8.2) en de daaruit resulterende automatisatie. Daarnaast zijn ook initiatieven genomen om de regelgeving te vereenvoudigen (zie 2.3.4.2).

////////////

4 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT WELZIJN

4.1 RISICOANALYSE

Naar aanleiding van de opmaak van het globaal preventieplan (GPP) 2016-2020[2] werd een risico-inventarisatie en –evaluatie gemaakt. Voor de opmaak van het JaarActiePlan Welzijn (JAP) 2019 werden geen aanpassingen gedaan aan het GPP 2016-2020.

De risico-inventarisatie gebeurde op basis van een aantal gegevens:

- Personeelspeiling 2014.
- Ziektecijfers, arbeidsongevallen, meldingen en incidenten.
- Eigen welzijnsenquête 2015 die vergeleken werd met de welzijnsenquête 2012. [3]

Als we de taken van het VEA vertalen naar risico's, betekent dit dat de personeelsleden van het VEA voornamelijk blootgesteld worden aan:

- Fysieke ergonomische risico's eigen aan beeldschermwerk, zoals risico op overbelastingletsels en risico's verbonden aan veelvuldig sedentair gedrag. Dit geldt voor alle werknemers. Sommige personeelsleden doen ook ander fysiek werk zoals het versturen van verzendingen of brochures.
- Risico's omtrent psychosociale aspecten. Bijvoorbeeld telefonische dienstverlening inzake boete- en controledossiers waarbij vaak geëmotioneerde burgers (agressie/wanhoop) contact opnemen met het VEA. Ook werkdruk en personeelsbezetting zijn belangrijke risicofactoren zoals blijkt uit de welzijnsenquête.
- Veiligheidsrisico's bij werf- en plaatsbezoeken in het kader van de EPB- en de EPC-controles. Dit geldt voor controleurs binnen de EPB- en EPC-cel.

4.2 PREVENTIEMAATREGELEN

Het globaal preventieplan 2016-2020 beschrijft de preventiemaatregelen en doelstellingen op gebied van welzijn voor de komende jaren en wordt vertaald in de jaarlijkse actieplannen (JAP).

Het VEA zet de komende jaren in op:

- Informeren en sensibiliseren.
- Een goede teamgeest.
- De gezondheid van haar werknemers.
- Aandacht voor psychosociale belasting van haar werknemers.
- Opvolgen van de nood aan ergonomische en persoonlijke of collectieve beschermingsmiddelen.
- Verfraaiing van de arbeidsplaatsen.

Het jaaractieplan (JAP 2019) concretiseert een aantal doelstellingen binnen de verschillende welzijnsdomeinen.

[2] Globaal preventieplan 2016-2020 goedgekeurd op de directieraad van 13 november 2015, voorgelegd aan het EOC op 16 november 2015.

[3] Alle resultaten en grafieken van deze enquête zijn te vinden als bijlage van het globaal preventieplan 2016-2020.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2019	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Jaaractieplan preventie 2019 is uitgevoerd	Beschikbaarheid evaluatie jaaractieplan preventie 2019	Uiterlijk 31 december 2019

In detail voor 2019:

Doelstellingen	Preventiemaatregelen	Verantw.	Budget, opmerkingen, planning
Doelstelling 1: Informatiedoorstroom welzijn binnen het agentschap optimaliseren	➢ Update en organisatie van informatie op nieuwe sharepointomgeving ➢ Welzijnsinfo op de agentschapsvergaderingen	Ineke De Schoenmaeker	Beperkte budgettaire impact voor eventuele bijscholing brand-opleiding.
Doelstelling 2: Aandacht voor ergonomie	➢ Enkele zit/statafels in nieuwe bureaugedeelte ➢ Risico-analyse beeldschermwerk uit te voeren	Ineke De Schoenmaeker	Budget (cfr tafel aankoop 2017)
Doelstelling 3: Opvolgen medische onderzoeken ifv risicoklassen	➢ Wettelijke termijnen van periodieke onderzoeken respecteren ➢ Check risicocodes (o.a. nieuwkomers)	Ineke De Schoenmaeker	Geen of beperkte budgettaire impact
Doelstelling 3: Gezondheidsactie op de werkvloer	➢ Wekelijks vers fruit aangeboden ➢ Mogelijkheid tot deelnemen aan de sportactiviteit in de gebouwen van de Vlaamse overheid in Brussel (doorlopend uitgezonderd vakanties, afh van aanbod) ➢ Jaarlijkse welzijnsrondgang ➢ Jaarlijkse sportdag ➢ Diverse acties ihkv de deelname aan het overkoepeld traject tegen veelvuldig sedentair gedrag	Secretariaat Ineke De Schoenmaeker	Budgettaire impact voor sportdag. Overige gezondheidsacties hebben beperkte budgettaire impact.
Doelstelling 4: Teamactiviteiten	➢ Nieuwjaarsetentje ➢ Agentschapsdag ➢ Agentschapsvergaderingen	Secretariaat	Budgettaire impact
Doelstelling 5: Psychosociaal welzijn	➢ Sensibiliseren via info of infosessie	Véronique Vens Ineke De Schoenmaeker	Beperkte budgettaire impact
Doelstelling 6: Deelname aan overkoepelende acties en vergaderingen ihkv welzijn op het werk (ruim)	➢ Bijwonen gebouwgebonden en welzijnsgebonden vergaderingen.	Ineke De Schoenmaeker	Geen budgettaire impact - Opfrissings- en verfraaiingswerken wel budgettaire impact!

////////////

De opmaak van het jaractieplan 2019 is gestart met een evaluatie van de doelstellingen (detail) van het jaractieplan 2018 (JAP 2018):

Doelstellingen zoals opgenomen in het JAP 2018.	**Uitgevoerde acties**	**Verantw.**	**Budget, opmerkingen, planning**
Doelstelling 1: Informatiedoorstroom welzijn binnen het agentschap optimaliseren	➢ Update en organisatie van informatie op sharepoint ➢ Thema "welzijn" op agentschaps-vergadering(en) ➢ Welkomstbrochure geüpdated en bezorgd aan nieuwe personeelsleden, in combinatie met infosessie door de contactpersoon welzijn en de vertrouwenspersoon. ➢ Peter/meterschap voor nieuwe personeelsleden ➢ Er werd een interne werkgroep opgericht rond welzijn, sport op het werk en aanverwanten (Emely, Tine J., Tine S., Ineke, Jonathan, Johan, Ingeborg). ➢ De ideeënbus aan het secretariaat staat nog steeds letterlijk en figuurlijk open voor de mening en verbetervoorstellen van de personeelsleden!	Ineke De Schoenmaeker	➢ Geen/beperkte budgettaire impact
Doelstelling 2: Blijvende aandacht voor ergonomie	➢ Jaarlijkse welzijnsrondgang is doorgegaan op 14 mei 2018[4] ➢ 2 massagekussens werden aangekocht.	Ineke De Schoenmaeker; Roos Buyst	➢ Welzijnsrondgang en promotie info: geen budgettaire impact ➢ Aankoop massagekussen (2018)

[4] Verslag welzijnsrondgang: https://vea1.vo.proximuscloudsharepoint.be/werken-bij-vea/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/werken-bij-vea/Gedeelde%20%20documenten/Welzijnsrondgang_20180514.pdf&action=default .

	➢ Zitballen kunnen uitgeleend worden om af te wisselen met de bureaustoel. ➢ Er is een ontspannings/ vrije vergaderruimte met ergonomische fietsstoelen en een in hoogte verstelbare tafel.		
<u>Doelstelling 3:</u> Opvolgen medische onderzoeken ifv risicoklassen	➢ Wettelijke termijnen van periodieke onderzoeken respecteren – organisatie vanuit personeelscentrum ➢ Infoverspreiding rond de gratis griepvaccinatie gaat rechtstreeks via mail IDEWE.		➢ Facturen idewe
<u>Doelstelling 4:</u> Gezondheidsactie op de werkvloer	➢ Wekelijks vers fruit aangeboden ➢ Er is een korf met een assortiment gezonde thees en infusies. ➢ Er is een nespressomachine ter beschikking voor de koffieliefhebber waar ook cafeïnevrije koffie aangeboden wordt. ➢ De buitendiensten kunnen zelf fruit aankopen en kosten indienen ➢ Mogelijkheid tot deelnemen aan de sportactiviteit in de gebouwen van de Vlaamse overheid in Brussel (dienstvrijstelling) ➢ Alcoholpreventie: deelname aan tournée minérale, 11 dapperen gingen de uitdaging aan. Zij engageerden zich onder de naam “Viva Las VEA” om in	Secretariaat; Ineke De Schoenmaeker. Er werd een intern werkgroepje opgericht dat ludieke acties rond meer bewegen op het werk mee op poten zet.	➢ Budget sportdag ➢ Beperkt budget koffie/thee/fruit

////////////

	februari 2018 geen alcohol te drinken. ➢ Infosessie gezonde voeding door Vigez. ➢ Vrijwillige wekelijkse 'weging' ➢ Eigen sportdag georganiseerd door eigen personeel.		
<u>Doelstelling 5:</u> Teamactiviteiten	➢ Nieuwjaarsetentje ➢ Er werden/worden initiaties in Qigong georganiseerd onder de middag, door en voor de personeelsleden van het VEA. (13/7, 20/7 en 27/7) ➢ Met een groep van 10 personeelsleden werd deelgenomen aan de Obstacle run (2/9) Een deel van het inschrijvingsgeld wordt betaald door VEA. ➢ Sint-feest ➢ Concept Dikke Duim waarbij de Directieraad opvallende groepsprestaties beloont met een zelf te kiezen teamactivietit. Dit jaar waren dat onder meer de organisatoren van het jaarlijkse Sint-feest, EPB-pedia en de organisatie van de centrale examens (EPB/EPC) ➢ Personeelsfeest (13 okt 18)	Secretariaat	Budgettaire impact
<u>Doelstelling 6:</u> Psychosociaal welzijn	➢ Talent-mapping sessie bij team MEP, via de online CliftonStregth's test. Teamleden zijn vrij om met deze informatie verder aan de slag te gaan en eventueel binnen het	Véronique Vens Ineke De Schoenmaeker Nadine Dufait	➢ Mindfulness-cursus (6358,55 EUR) ➢ Stand-up comedy (1850 EUR)

////////////

	team opdrachten uit te wisselen en elkaar te versterken. Deze uitwisseling en het delen van positieve teamervaringen draagt ertoe bij dat het team verder bouwt op het creëren van een veilige omgeving, waar de teamleden verantwoordelijkheid opnemen en op het team kunnen rekenen om moeilijkere beslissingen te nemen. ➢ Het VEA organiseerde een cursus mindfulness. 14 personeelsleden namen deel aan het traject, zijnde 6 namiddagsessies (van 15 tot 18u), gegeven door Itam (voorjaar 2018) ➢ VEA liet op 27 april onder de middag een stand-up comedien (Arnout Vandenbossche) komen spreken over burn-out. ➢ VEA hanteert een progressieve en flexibele houding tav PTOW. Personeelsleden kunnen 3 dagen thuiswerken per week, mits twee dagen gevraagde aanwezigheid op de standplaats. ➢ Generatiebril (20tal deelnemers) om elkaar over de verschillende generaties heen beter te verstaan.(5juni) ➢ Aanstellen Re-integratiemedewerker.		

////////////

	De bedoeling is om personeelsleden beter te kunnen begeleiden bij hun werkhervatting na langdurige afwezigheid wegens ziekte.		
Doelstelling 7: Deelname aan overkoepelende acties en vergaderingen ihkv welzijn op het werk (ruim)	➢ Bijwonen WG Ferraris ➢ Bijwonen vergadering brandpreventie Ferraris (19 juli door Paul Zeebroek) ➢ Andere kennisnetwerken (vertrouwenspersoon, HRM, …)	Varieert naar gelang, HR, contacten welzijn, brandpreventie-ploeg, secretariaat, …	Geen budgettaire impact

5 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN

De Vlaamse overheid als werkgever streeft naar evenredige arbeidsdeelname, zoals decretaal bepaald op 8 mei 2002. Dat houdt in dat haar personeelsbestand de diversiteit van de Vlaamse samenleving weerspiegelt.

Diversiteit in onze huidige samenleving is vanzelfsprekend. Omgaan met diversiteit kan dus moeilijk genegeerd worden. Het thema gelijke kansen en diversiteit inbedden in de organisatiestructuur is een noodzakelijke voorwaarde om een entiteitsspecifiek gelijkekansen- en diversiteitsbeleid uit te bouwen. Het VEA staat achter een duurzaam en levensfasebewust personeelsbeleid, dat verschillen waardeert en wil werken aan gelijke kansen voor iedereen.

Dit probeert het VEA te verwezenlijken door o.a. structurele maatregelen in te voeren, zoals een uitgewerkt beleidskader re-integratie, PTOW structureel inbedden in de organisatie, een onthaalbeleid voor nieuwe werknemers met oog voor diversiteit, kansengroepen krijgen de voorkeur bij vacatures voor jobstudenten en stagiairs, de opname van een diversiteitsparagraaf in de vacatureberichten, het volgen van opleidingen (zoals het 'Leernetwerk levensfasebewust Personeelsbeleid) aangeboden door de Dienst Diversiteitsbeleid, de campagne met als doel het verbeteren van de energieprestaties in huurwoningen met lage huurprijs voor huurders – beschermde afnemers, de 0% energielening voor kwetsbare gezinnen en personen, en het opnemen van de non-discriminatieclausule bij de volgende wijziging van het arbeidsreglement. Dit beleid zorgt ervoor dat eind 2017 het streefcijfer van de entiteit voor medewerkers van buitenlandse herkomst (3,3%) ruimschoots behaald werd. Dit streefcijfer van 3,3% werd verdubbeld tot 6,6%. Het entiteitsspecifieke cijfer van 1,7% voor medewerkers met een arbeidshandicap of chronische ziekte werd nog niet behaald.

In het Regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering de streefcijfers opgenomen die vanaf 2016 gelden voor personeelsleden met een migratieachtergrond (10%) en voor personeelsleden met een handicap of

chronische ziekte (3%) voor de globale Vlaamse overheid. De doelstelling van het VEA is om een extra inspanning te leveren en uiterlijk eind 2019 ons streefcijfer voor medewerkers met een arbeidshandicap of chronische ziekte te behalen.

////////////

Bijlage 1: Personeelsplan

Het personeelsplan van een agentschap heeft enkel betrekking op statutaire personeelsleden en contractuelen met een contract van onbepaalde duur. Op 31 december 2018 stelde het VEA 74 statutaire personeelsleden en contractuelen van onbepaalde duur tewerk.

Op 26 oktober 2018 gaf het EOC positief advies over het personeelsplan tot eind 2019.

Graad	Statutair of contractueel onbep.duur	Rang	Personeelsplan tot eind 2019	Personeels-bestand eind 2019
Administrateur-generaal	Mandaat	A3	1	1
Directeur-ir	Statutair	A2	1	1
Adviseur-ingenieur	Statutair	A2	4	4
Toezichthouder groene stroom en WKK	Contractueel	A2	2	2
Senior-adviseur	Statutair	A2E	1	1
Senior-adviseur	Contractueel	A2E	1	1
Adviseur	Statutair	A2	4	4
Ingenieur	Statutair	A1	14	14
Ingenieur	Contractueel	A1	10	8
Adjunct van de directeur	Statutair	A1	14	12
Adjunct van de directeur	Contractueel	A1	10	10
Hoofddeskundige	Statutair	B2	2	2
Deskundige	Statutair	B1	1	1
Deskundige	Contractueel	B1	1	1
Hoofd-medewerker	Statutair	C2	5	4
Technici	Statutair	C1	1	1
Medewerker	Statutair	C1	6	6
Medewerker	Contractueel	C1	1	1

Senior hoofdassistent	Statutair	D3	1	1
Assistent	Statutair	D1	4	1
Assistent	Contractueel	D1	3	1
Totaal koppen			**87**	**77**

In het personeelsplan worden geen personeelsleden met een contract van bepaalde duur opgenomen. Eind 2018 stelde het VEA 9 personeelsleden met een contract van bepaalde duur tewerk.

////////////

Bijlage 2: Beschrijving kerntaken VEA

Beschrijving kerntaken Vlaams Energieagentschap (2019)

MANAGEMENT EN (BELEIDS)ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

	VTE AS IS			
A. Algemene leiding, organisatiesturing, algemene informatieverstrekking en secretariaat	A	B	C	D
Opmaak en opvolging ondernemingsplan, opmaak jaarverslagen, opdrachten stafmedewerkers in kader van de algemene organisatiesturing (zoals intern clusteroverschrijdend overleg, bevragingen en rapporteringen buiten de primaire missie van het agentschap,…), beantwoorden van algemene informatievragen over premies en energieregelgeving, website energiesparen.be onderhouden, coördinatie interne IT-projecten, informatiebrochures ter beschikking stellen	3,3		1,4	0,1

Beschrijving

Administrateur-generaal en algemene secretariaatsondersteuning.

Algemene secretariaatsondersteuning omvat: permanentie secretariaat administrateur-generaal, verwerking binnenkomende en uitgaande post, coördinatie samenstelling signataires voor beslissingen door administrateur-generaal of minister, coördinatie beantwoorden kabinetsnota's en parlementaire vragen, reserveren van vergaderzalen, ontvangst bezoekers.

Het agentschap heeft voor de periode 1.1.2015-31.12.2019 op basis van de beleidsnota Energie 2014-2019 een meerjarig ondernemingsplan uitgewerkt. Jaarlijks wordt dit ondernemingsplan op basis van de beleidsbrief Energie verder geconcretiseerd en, indien nodig, geactualiseerd. De resultaatgerichte doelstellingen worden maandelijks in de Directieraad opgevolgd via een monitoringsjabloon. Het agentschap moet jaarlijks over de uitvoering van het ondernemingsplan rapporteren door middel van een jaarverslag. In het kader van de openbaarheid van bestuur zijn zowel de ondernemingsplannen als de jaarverslagen publiekelijk consulteerbaar op zowel www.energiesparen.be alsook (vanaf 2018) via de publicatiedatabank van de Vlaamse overheid.

Het agentschap vervult regelmatig ad-hocopdrachten zoals deelnemen aan algemene bevragingen en rapporteringen die niet gelinkt kunnen worden aan de primaire missie van het agentschap.

Het toenemende bewustzijn aangaande het maatschappelijk belang van energiebesparende investeringen en milieuvriendelijke energieproductie, heeft geleid tot een sterk toegenomen groei van de informatievragen die aan het agentschap worden gesteld.

De eerstelijnsinformatie wordt verstrekt door medewerkers met een algemene kennis van de premieregelingen en de energiewetgeving. De technische vragen worden doorgestuurd naar de interne experten.

In drukke perioden (campagnegolf, Batibouw, berichtgeving in de media, …) registreert het VEA pieken van meer dan 200 algemene informatievragen per dag. Op maandbasis betreft het gemiddeld een 1000 telefonische oproepen. Hiervoor is in cascade een pool van telefoonoperatoren opgebouwd van 10 personeelsleden.

In 2018 werden opnieuw ongeveer 20.000 e-mailvragen behandeld. Het VEA beschikt over een softwaretool om de efficiënte afhandeling van de per e-mail gestelde vragen zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Meer dan de helft van de personeelsleden zijn via de softwaretool ingeschakeld om de binnenkomende vragen zo spoedig mogelijk kwalitatief te beantwoorden.

Het VEA verspreidt op jaarbasis 150.000 à 200.000 gedrukte publicaties. De brochures worden in hoofdzaak via volgende kanalen verspreid: informatiezuilen van lokale besturen en gemeenten, op aanvraag via 1700, aanvragen via de website www.energiesparen.be, beurzen, evenementen en via bedrijven actief in de sector. Gelet op het arbeidsintensieve karakter van deze taak werd de voorbije jaren het aantal te bestellen brochures sterk afgebouwd. De klanten worden tevens verzocht de gewenste papieren brochure te downloaden van de website of een exemplaar mee te nemen uit de informatiezuilen bij de gemeentelijke diensten.

Prestatie-indicatoren

Realisatie operationele organisatiedoelstellingen van het agentschap.
Tijdig beantwoorden van kabinetsnota's en parlementaire vragen.
Personeelstevredenheid omtrent algemeen functioneren van het agentschap.
Beschikbaarheid jaarlijks (geactualiseerd) ondernemingsplan voor 31.01.
Beschikbaarheid jaarverslag over jaar N-1 voor 31.01.
Aantal e-mailvragen dat werd beantwoord binnen de 5 werkdagen.
Aantal brochures dat werd verspreid.

Budget

Softwaretool voor beheer van e-mailvragen (40.000 euro).
Drukkosten brochures (40.000 euro).

	VTE AS IS			
B. Het verlenen van managementondersteuning binnen het agentschap	A	B	C	D
Financiën en begroting, personeel en organisatieontwikkeling, personeelsgebonden ICT, ICT-meerjarenplan, belanghebbendenmanagement, facility management, interne communicatie en niet-beleidsgerichte juridische zaken (in de zin van managementondersteunende dienstverlening)	2,6	1,2	0,9	

Beschrijving

Het agentschap becijfert en bereidt alle begrotingsvoorstellen voor het beleidsveld Energie (uitgezonderd enkele kredieten van DOMG en de begroting van de VREG) voor. Dit geldt voor de jaarlijkse begrotingsopmaak, de begrotingscontroles en de meerjarenbegrotingen.

Daarnaast voert het agentschap ook de meeste taken uit van de onderliggende financiële flows. Dit operationele luik verloopt volgens de opgelegde procedures van het departement Financiën en Begroting, het financieel systeem, de wetgeving inzake overheidsopdrachten en het Rekendecreet.

Ten slotte verzorgt het agentschap de globale opvolging en de rapportering betreffende de begrotingsuitvoering.

De financiële stromen die worden begroot, aangestuurd, mede uitgevoerd en gecontroleerd door het agentschap, hebben betrekking op bijna alle kredieten van het beleidsveld Energie en zijn onderverdeeld in:

- de beleidskredieten van programma QE in middelen (zie hieronder) en uitgaven;
- de kredieten van programma QA voor de eigen werking van het agentschap.

Een groot deel van de ter beschikking staande beleidskredieten wordt gerealiseerd via de toegewezen inkomsten van het Energiefonds.

Het verwerken van de financiële dossiers binnen het agentschap omvat het voorbereiden en het initiëren van:

- de kredietreserveringen (475-tal dossiers, exclusief geautomatiseerde verrichtingen);
- de uitbetalingen (1200-tal betalingsdossiers, exclusief geautomatiseerde verrichtingen);
- de invorderingen (3000-tal dossiers).

Het agentschap besteedt bijzondere aandacht aan het HRM-beleid. Gelet op de toenemende werkdruk, de beslissingen van de Vlaamse Regering omtrent personeelsbesparingen en bewaking van de werkingsmiddelen, moeten het versterkt HRM-beleid, de verschillende HRM-instrumenten ter invulling en de HRM-organisatie ertoe bijdragen dat de personeelsleden in hoge mate tevreden blijven over hun werksituatie en –omgeving.

Het VEA heeft gezien zijn beperkte schaalgrootte slechts een beperkte personeelsinzet nodig voor de personeelsgebonden ICT-ondersteuning en ondersteuning op het vlak van facility management, interne communicatie en niet-beleidsgerichte juridische dienstverlening. Voor alle duidelijkheid betreft het hier dus managementondersteunende dienstverlening en geen taken/activiteiten die kaderen in de primaire missie van het agentschap.

Het VEA heeft ervoor geopteerd om de maturiteit van zijn organisatie te verbeteren door een pragmatisch risicomanagement, op maat van het agentschap.

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Aantal verwerkte vastleggings- en uitbetalingsdossiers.
Aantal verwerkte ontvangstendossiers.
Evaluatie van de organisatiebeheersing door Audit Vlaanderen
Personeelstevredenheid omtrent het werken binnen het agentschap.

	VTE AS IS			
C. Algemene beleidsondersteuning door het verstrekken van beleidsgerichte input	A	B	C	D
Publicatie van energiegegevens, voorbereiding nota's aan Vlaamse Regering en nieuwe regelgeving, voorbereiding standpuntbepaling nieuwe Europese energierichtlijnen, voorbereiding opmaak beleidsbrief, coördinatie energietransitie, input verlenen voor en opvolgen van werkgroepen Stroomversnelling en Energie- en Klimaatplan 2030, opmaak en monitoring Vlaams energieplan, opmaak en monitoring Vlaams actieplan bijna-energieneutrale gebouwen, opmaak en monitoring	10,2			

Vlaams actieplan hernieuwbare energiebronnen, woningpas, …

Beschrijving

De beleidsvoorbereiding van het energiebeleid zou volgens de oorspronkelijke BBB-uitgangspunten in principe kunnen gebeuren op het departement Omgeving. De praktijk leert dat de input en expertise van het VEA essentieel is om deze beleidsvoorbereiding op een kwalitatieve wijze uit te voeren en resultaten te genereren. Het agentschap heeft immers reeds een jarenlange traditie en methodiek in de totstandkoming van het Vlaamse energiebeleid.

Het agentschap levert jaarlijks een input voor de beleidsbrief van de bevoegde minister. Het agentschap bereidt jaarlijks gemiddeld 30 à 40 dossiers voor de Vlaamse Regering voor (nieuwe ontwerpdecreten en decreetswijzigingen, nieuwe ontwerpbesluiten en besluitswijzigingen, rapporteringen, …). Het VEA stelt jaarlijks gemiddeld een 20-tal regelgevende ministeriële besluiten op.

Het agentschap draagt actief bij tot de energietransitie. Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op alle ogenblikken gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden. Voor Vlaanderen is deze omslag niet eenvoudig, gezien het economisch belang van de energie-intensieve industrie, de huidige staat van onze gebouwen en de bestaande ruimtelijke ordening (met o.a. een hoge bevolkingsdichtheid, ruimtelijke versnippering en Vlaanderen als belangrijke logistieke draaischijf). De energietransitie vergt investeringen in een flexibel en koolstofarm energiesysteem, slimme oplossingen evenals voldoende samenwerking en draagvlak bij alle betrokkenen. De Vlaamse Regering moet beleidsmatige aanpassingen doorvoeren op het vlak van het energieaanbod, de energievraag, de infrastructuur incl. energieopslag, de markten, het regelgevend kader, de steunmechanismen, enz. Het VEA werkt actief mee aan de uitwerking van de langetermijnstrategie voor ons energiesysteem en de daaraan verbonden deeltrajecten en maatregelen. De Vlaamse Regering heeft een aantal basisprincipes en beleidsprioriteiten voor de uitbouw van ons toekomstig energiesysteem vastgelegd in het kader van het transitietraject Visie 2050, de Vlaamse Energievisie 2030-2050, het Energieplan 2021-2030 en het Klimaatbeleidsplan. Op Belgisch niveau heeft de Vlaamse Regering het Interfederaal Energiepact verwelkomd en het ontwerp geïntegreerd Belgisch Energie- en Klimaatplan goedgekeurd. Voor verschillende sectoren werden langetermijndoorbraken geformuleerd. Zo werd o.a. de doelstelling vastgelegd om alle (bestaande) woongebouwen tegen 2050 minstens even energiezuinig te maken als de huidige energetisch performante nieuwbouw. Niet-woongebouwen moeten uiterlijk 2050 klimaatneutraal zijn. Het aandeel groene stroom moet zijn toegenomen tot 40% van de elektriciteitsproductie tegen 2030 en tot 100% tegen 2050 (op Belgisch niveau). De relatieve energie-efficiëntie in de industrie moet verhogen met 10% tegen 2030 (t.o.v. baseline 2020). Al deze doorbraken moeten verder worden geconcretiseerd en geïmplementeerd.

Het agentschap levert ook input voor de Vlaamse standpuntbepaling in internationale en nationale energiedossiers waarbij de taken van het agentschap het gewestelijke beleidsniveau overstijgen. Een opdracht die aan belang toeneemt, betreft de omzetting van Europese richtlijnen en de opmaak en monitoring van actieplannen die daarin worden opgelegd. Tegen eind april 2019 en 2020 moet een beknopt voortgangsverslag van het Vlaams actieplan energie-efficiëntie 2017 worden opgemaakt. Tegen eind april van elk jaar moeten tevens statistieken worden voorgelegd over de productie van elektriciteit en warmte uit warmtekrachtkoppeling en de gerealiseerde primaire energiebesparing.

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid ook nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Onder andere de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. Het VEA is verantwoordelijk voor de handhaving van

de regelgeving inzake de rapportering van afname- en productiegegevens door de netbeheerders en de exploitanten van decentrale energieopwekkingsinstallaties. Het VEA zoekt samenwerking en overlegt met andere toeleveranciers van productie- en verbruiksgegevens (federaties, VREG, andere Vlaamse en federale overheidsdiensten,…). De verwerking van de energiegegevens in een jaarlijkse Vlaamse energiebalans gebeurt door het VITO in het kader van een referentietaak, waarvan de stuurgroep door het VEA wordt voorgezeten. Het VEA vertegenwoordigt het Vlaamse Gewest in de werkgroep energiebalansen van ENOVER, opgestart ten behoeve van de uitwisseling en afstemming van gegevens tussen de federale en gewestelijke overheden en ten behoeve van de voorbereiding van de rapportering aan internationale instanties (Europese Commissie, OESO-Internationaal Energieagentschap,…).

In het Energiedecreet werd de energiebalans decretaal verankerd en uitgebreid met meer kwalitatieve informatie. De Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid moet jaarlijks, op voorstel van het Vlaams Energieagentschap, een energierapport publiceren dat volgende onderdelen omvat:
1° de vroegere energiebalans;
2° een beschrijving en analyse van de bestaande toestand inzake energieverbruik en energieproductie, per sector en per energiedrager;
3° energiekengetallen per sector.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid actieplannen en monitoringrapporten in kader van implementatie Europese richtlijnen.
Beschikbaarheid uitgebreid energierapport over jaar N-2 voor 30.09.
Beschikbaarheid voorlopig energierapport inclusief inventaris hernieuwbare energiebronnen en WKK-inventaris over jaar N-1 voor 30.09.
Beschikbaarheid input jaarlijkse beleidsbrief voor 15 september.

Budget

Opmaak energierapport door cel energiebalans van VITO in kader van referentietaak (260.000 euro). Budget voor referentietaak is toegevoegd aan dotatie VITO.

CLUSTER ENERGIE-EFFICIENTIE

	VTE AS IS			
1. Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen (Energiebesluit, artikel 6.1.1 – artikel 6.1.3 ; artikel 6.4.1 – artikel 6.4.1/12)	A	B	C	D
Energiepremies voor energiebesparende investeringen door netbeheerders, goedkope energieleningen voor energiebesparende investeringen, sociale beschermingsmaatregelen (minimale levering aardgas, budgetmeters, ….), Energiearmoedeprogramma, …	2,3			

Beschrijving

Het versterken van het sociaal energiebeleid is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019. Tezamen met de VREG heeft het VEA de opdracht om de effectiviteit en efficiëntie van de sociale-ODV op te volgen, te evalueren en desgevallend voorstellen uit te werken om ze bij te sturen. De sociale openbaredienstverplichtingen (sociale ODV) opgenomen in de Vlaamse energieregelgeving behoren in Europees perspectief tot de best uitgebouwde beschermingssystemen. De leveranciers mogen

leveringscontracten van wanbetalers enkel stopzetten na het verplicht doorlopen van een getrapte oplossingsgerichte procedure. Gezinnen die door betalingsproblemen zijn gedropt door hun energieleverancier, worden verder beleverd door de distributienetbeheerder. Als ze ook daar hun facturen niet meer kunnen betalen, plaatst de netbeheerder een oplaadbare budgetmeter, die toelaat het verbruik vooraf te betalen. Voor openstaande schulden worden realistische betaalplannen afgesproken. Het afsluiten van de energielevering wordt door de netbeheerders zoveel als mogelijk vermeden en kan enkel na het doorlopen van een vaste procedure door de lokale adviescommissie waarin ook het OCMW zetelt. Dit geheel aan maatregelen is gericht op het vermijden van schuldopbouw en het maximaal garanderen van de energielevering. Om te vermijden dat mensen vanwege een gebrek aan geld om hun aardgasbudgetmeter op te laden in de winter zonder verwarming vallen, coördineert het VEA de maatregel waarmee de OCMW's een halfmaandelijkse vergoeding voor een minimale hoeveelheid aardgas kunnen toekennen.

Het VEA staat in voor de implementatie van het Energiearmoedeprogramma uit 2016 waarvoor in 2019 op basis van een evaluatie in 2018 een herwerkte versie is voorzien.

Het VEA neemt actief deel aan het Horizontaal Armoedeoverleg met alle Vlaamse beleidsdomeinen en coördineert het Vertikaal Armoedeoverleg binnen het beleidsdomein Energie en engageert zich ook om bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving systematische de Armoedetoets toe te passen.

Rationeel energiegebruik (REG) bij huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers wordt voornamelijk gestimuleerd via de openbaredienstverplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit. Verplichtingen werden ingevoerd vanaf 2003 en werden in de loop der jaren een aantal keren bijgestuurd. Op dit ogenblik worden aan de netbeheerders een aantal actieverplichtingen opgelegd met als doel hun eindafnemers aan te sporen tot energiebesparing. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen in bestaande gebouwen (woningen en niet-woningen). De elektriciteitsdistributienetbeheerders moeten bovendien specifieke aandacht schenken aan de sociaal zwakkeren (beschermde afnemers en andere categorieën van meest behoeftigen) o.a. door hogere premies en het aanbieden van gratis energiescans. In het kader van de REG-ODV worden door een aantal organisaties sociale energie-efficiëntieprojecten uitgevoerd bij kwetsbare doelgroepen op de private huurmarkt. Tot slot hebben de elektriciteitsdistributienetbeheerders de verplichting om lokale besturen te ondersteunen bij hun lokaal energiebeleid, onder meer via energieboekhoudingen, energieaudits, energiezorgsystemen en het aanbieden van formules van derdepartijfinanciering of andere financieringsmechanismen voor de uitvoering van energiebesparende investeringen. Het VEA is de centrale actor bij de implementatie, monitoring en bijsturing van de regelgeving inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (REG-ODV). De laatste hervorming van de energiepremies dateert van eind 2018.

Vanaf 1 januari 2015 zijn in het kader van de zesde staatshervorming de taken van het FRGE overgeheveld naar het VEA. Het VEA werkt in nauw overleg met de energiehuizen actief mee aan de uitbouw van het beleidsinstrument van de energieleningen. Vanaf 2019 nemen de energiehuizen onder coördinatie van het VEA de functie op van unieke energieloketten waar de burger terecht kan voor een brede dienstverlening rond energiebesparing.

Sinds 2007 worden door scanbedrijven energiescans uitgevoerd. De laatste jaren werden deze prioritair aangeboden aan kwetsbare groepen. De energiescans werden in de huidige regeerperiode na evaluatie nog meer afgestemd op de noden van de doelgroep en verbonden met de dienstverlening in de energiehuizen.

////////////

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport met eventueel voorstellen voor bijsturing van de sociale openbaredienstverplichtingen.
Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport REG-ODV met eventuele voorstellen voor bijsturing van de REG-ODV.
Trimestrieel monitoringrapport energieleningen.
Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport conceptnota Energiearmoedeprogramma.

Budget

Vergoeding actieverplichtingen distributienetbeheerders (1.590.000 euro).
Frontoffice (energiehuizen) en backoffice energieleningen (4.467.000 euro).
Energieleningen (55.000.000 euro).

	VTE AS IS			
2. Doelgroepenoverleg en het uitwerken van hefboomacties in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 / Renovatiepact	A	B	C	D
In overleg met belanghebbenden een optimale beleidsinstrumentenmix samenstellen voor de grondige energetische renovatie van het Vlaamse woningenbestand	7,1			

Beschrijving

De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.1.1).

Op 17 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota over het Renovatiepact goed. Het VEA speelt een centrale rol bij de aansturing en coördinatie van de werkzaamheden van de werkgroepen en de beperkte stuurgroep.

De opvolgingsindicator voor het Renovatiepact toonde in 2018 aan dat de kloof met de doelstellingen van het Renovatiepact, ondanks de geboekte vooruitgang, nog bijzonder groot is.

Een actief partnerschap tussen de overheid en de bouwsector is een belangrijke randvoorwaarde om aangescherpte doelstellingen inzake de verbetering van de energieprestatie van ons bestaand gebouwenpark te kunnen realiseren. Teneinde het beleidsinstrumentarium ter ondersteuning van de energie-efficiëntie van onze gebouwen te optimaliseren, voert het VEA ook regelmatig overleg met andere beleidsvelden met impact op dit beleidsinstrumentarium (bijvoorbeeld met Ruimte Vlaanderen over ruimtelijke knelpunten voor de energieprestaties van woningen).

Begin 2018 startte onder coördinatie van het VEA het via het Europese LIFE-subsidieprogramma BE-REEL! project ("BElgium Renovates for Energy-Efficiënt Living"). Een partnerschap bestaande uit onder meer het Waalse en het Vlaamse Gewest, verschillende steden en het WTCB wil met dit project, waarvoor de EU ruim 8 miljoen euro subsidie toekende, van 2018 tot 2024 de goedgekeurde gewestelijke renovatiestrategieën versneld implementeren door het opzetten van ambitieuze demonstratieprojecten (renovatie van ruim 8.500 woningen), het uitwerken en verspreiden van innovatieve businessmodellen, het opzetten van lerende netwerken en de uitbouw van een kennisplatform. Het project legt daarbij het accent

op de verdere opbouw van technische en kwantitatieve capaciteit in de bouwsector die noodzakelijk is om een structurele en langdurige verhoging van de renovatiegraad te realiseren.

Prestatie-indicator

Evolutie opvolgingsindicator Renovatiepact.

Budget

Marketingplan Renovatiepact (100.000 euro).

	VTE AS IS			
3. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatiecertificatenregelgeving (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
De kwaliteitsvolle omzetting van een Europese verplichting verzekeren, opmaak trimestriële cijfers i.v.m. implementatie EPC-systemen, opmaak tweejaarlijkse evaluatienota i.v.m. implementatie EPC-systemen	2,6			

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het EPC voor niet-residentiële gebouwen implementeren (doelstelling 4.1.4) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota Energie 2014-2019.

De Vlaamse energieprestatiecertificatieregelgeving geeft uitvoering aan de Europese EPBD-richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen.

Op 20 april 2007 werd het besluit betreffende het energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen goedgekeurd. Alle publieke gebouwen groter dan 1000 m² moesten tegen 1 januari 2009 over een energieprestatiecertificaat beschikken. Intussen werd het toepassingsgebied gradueel uitgebreid en werd de oppervlaktedrempel verlaagd naar 250 m². Vanaf eind 2018 vervallen de eerste certificaten voor publieke gebouwen en moet het energieprestatiecertificaat voor deze publieke gebouwen worden vernieuwd. Voor een aantal gebouwtypes (zorginstellingen, scholen) werden recent ook energieaudits of potentieelscans opgemaakt. Bedoeling is om deze documenten, die minstens evenveel informatie als het energieprestatiecertificaat publieke gebouwen bevatten, te hergebruiken en te aanvaarden om te voldoen aan de EPC-verplichting voor publieke gebouwen. Daarom wordt er door het VEA in samenwerking met het VEB een alternatieve procedure uitgewerkt die gebruik zal maken van de informatie die beschikbaar is in de TERRA-databank. Voor de publieke gebouwen moet ook worden gezocht naar een optimale afstemming met het nog te ontwikkelen EPC voor niet-residentiële gebouwen (cfr. infra).

Op 11 december 2008 werd het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de invoering van een energieprestatiecertificaat bij de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen en de uitvoering van de energieaudit definitief goedgekeurd. Vanaf 1 november 2008 moeten alle wooneenheden die te koop worden aangeboden, over een energieprestatiecertificaat beschikken. Voor verhuur is de verplichting ingegaan op 1 januari 2009. Vanaf 1 januari 2019 is het EPC voor bestaande woongebouwen opgewaardeerd naar een EPC+. De standaardaanbevelingen uit het EPC worden in het EPC+ vervangen door een maatregelenpakket op maat van de specifieke woning. Het maatregelenpakket beschrijft de werken en de bijhorende kosten die nodig zijn om de woning te renoveren conform de langetermijndoelstelling voor 2050. Om beter rekening te kunnen houden met de problematiek van mede-eigendom werd in 2018 voor appartementen een specifieke aanpak ontwikkeld. Het huidige EPC wordt

immers opgemaakt per wooneenheid, terwijl heel wat maatregelen, zoals werken aan de gebouwschil, niet door een individuele eigenaar kunnen worden uitgevoerd, maar enkel door de vereniging van mede-eigenaars. Het EPC+ van een individueel appartement wordt aangevuld met een EPC van de gemeenschappelijke delen. Dit EPC geeft inzicht in het renovatiepad van de gemeenschappelijke delen en dient tegelijk als input voor de opmaak van een EPC van een individueel appartement. De opleidingsversie van dit EPC gemeenschappelijke delen is in het voorjaar van 2019 klaar. De officiële lancering zal begin 2020 plaatsvinden.

Op 5 december 2008 werd het besluit houdende de invoering van een energieprestatiecertificaat bij de verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen definitief goedgekeurd. De implementatie van het EPC voor niet-residentiële gebouwen wordt sinds 2008 in samenwerking met de twee andere gewesten voorbereid. Parallel werd door het VEA in 2018 een traject opgestart om een vereenvoudigde rekenmethode en een inspectieprotocol op te stellen voor kleine bestaande niet-residentiële gebouwen. Uit onderzoek is gebleken dat een gesegmenteerde aanpak voor de niet-residentiële gebouwen nodig is. Een aanzienlijk deel van de niet-residentiële gebouwen bestaat immers uit kleinere gebouwen (bv. kleine handelszaken, dokterspraktijk,…), die vaak verweven zijn met residentiële gebouwen en die dezelfde bouwfysische eigenschappen vertonen als residentiële gebouwen. Voor kleine niet-residentiële gebouwen zal het toepassingsgebied en de methodiek voor het EPC+ voor woongebouwen worden uitgebreid. Deze vereenvoudigde methode voor kleine niet-residentiële gebouwen werd uitgewerkt als een uitbreiding op het EPC voor residentiële gebouwen. Op basis van de vorm en inhoud van het EPC+ werden de vorm en de inhoud van het certificaat, in overleg met gebruikers, vastgelegd. De rekenmethodiek werd uitgewerkt in de eerste helft van 2018 en in het najaar werd gestart met de ontwikkeling van de software en de uitwerking van het inspectieprotocol. Midden 2019 zullen de opleidingen voor energiedeskundigen type A van start gaan, zodat het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen op 1 januari 2020 kan worden ingevoerd. Om de formulestructuur en het inspectieprotocol te finaliseren voor de grote niet-residentiële gebouwen, is in 2017 de opdracht van het EPB-consortium uitgebreid met een luik voor bestaande niet-residentiële gebouwen. Parallel werden de basisprincipes van een alternatieve aanpak van het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen op basis van gemeten energieverbruik uitgewerkt en besproken met het Brussels Hoofdstedelijke Gewest en het Waals Gewest. De webapplicatie van de audit grote ondernemingen werd onderzocht als basis voor een aparte webapplicatie voor het EPC grote niet-residentiële gebouwen. In 2019 zal het VEA een projectplan opmaken om de methode voor de opmaak van het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen uit te werken en op basis daarvan een bijhorende webapplicatie te ontwikkelen.

Om het EPC uit te bouwen tot een volwaardig beleidsinstrument moeten verschillende schakels van de volledige keten van opmaak van het EPC tot en met handhaving worden verbeterd.

Momenteel bestaan er in Vlaanderen verschillende berekeningsmethodes voor de energieprestatie van gebouwen: EPW en EPU (EPN) voor nieuwbouw en EPC voor bestaande gebouwen. De verschillen in de bepalingsmethoden voor bestaande en nieuwe gebouwen maken het momenteel moeilijk om bestaande en nieuwe gebouwen met elkaar te vergelijken. Een correcte vergelijking is nodig voor een goede werking in de markt: zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. Ook worden bepaalde aspecten die de energieprestatie van een gebouw bepalen, verschillend bepaald in de residentiële en in de niet-residentiële methode. De sector (architecten, aannemers, promotoren, energiedeskundigen …) is sterk vragende partij om het aantal verschillende berekeningsmethodes, verschillende eisen en definities te reduceren.

In overleg met de andere gewesten zal een stappenplan worden vastgelegd voor de toekomstige EPB/EPC2.0-methodiek. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de optimale integratie tussen de methodiek voor nieuwbouw en bestaande bouw, zodat de levensloop van een gebouw beter kan worden opgevolgd.

Het VEA zal tevens onderzoeken in hoeverre gegevens uit het EPC overgedragen kunnen worden naar een latere EPB aangifte of een renovatieadvies. Het beschikbaar maken van gegevens over softwaretoepassingen heen betekent een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging.

Het VEA beschikt ondertussen over een schat aan informatie van het bestaande Vlaamse woningpark en van de publieke gebouwen. Het agentschap voert op regelmatige tijdstippen (beperkte) analyses uit en communiceert deze naar de belangstellenden.

De volgende evaluatie van de energieprestatiecertificatenregelgeving zal in 2019 worden gefinaliseerd.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid trimestriële cijferrapporten over EPC-systemen.
Beschikbaarheid ontwerp van evaluatierapport.

Budget

Ondersteuning via Steunpunt Energie bij VITO en het EPB-consortium.

		VTE AS IS		
4. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving (artikel 11.1.6 van het Energiedecreet) en van de berekeningsmethodiek voor de energieprestatieregelgeving (bijlage V tot X van het Energiebesluit)	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle omzetting van Europese verplichting verzekeren, opmaak trimestriële cijfers i.v.m. implementatie EPB-regelgeving, opmaak tweejaarlijkse evaluatienota i.v.m. implementatie EPB-regelgeving, behandeling aanvragen in kader van innovatieve systemen, behandeling uitzonderingsaanvragen	3,8			

Beschrijving

Het opvolgen van de betaalbaarheid van de BEN-nieuwbouw (doelstelling 4.2.1) en het vervolmaken van de EPB-regelgeving (doelstelling 4.2.2) zijn twee operationele doelstellingen opgenomen in de beleidsnota Energie 2014-2019.

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2010/31/EU) legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energieneutraal moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast. De evolutie naar het BEN-niveau, respectievelijk de toegang tot nieuwbouw moet betaalbaar blijven zodat het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector behouden blijft en de prijsdruk op de bestaande gebouwen, beperkt blijft. Met oog op die evolutie op korte termijn naar BEN-gebouwen, is er nood aan een volgehouden inspanning om de implementatie te verbeteren en af te stemmen, zowel met de bouwsector en de bouwers om het draagvlak te behouden, als met het Europese beleidsniveau.

Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen en de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving worden elke 4 jaar geëvalueerd. De evaluatie van de EPB-eisen wordt gebaseerd op de actualisatie van de studies betreffende het kostenoptimum. De recentste actualisatiestudies werden uitgevoerd in 2017. De actualisaties beogen de reeds gekende BEN-niveaus en het aanscherpingspad af te toetsen aan het voortschrijdend kostenoptimum en het kostenoptimale aandeel hernieuwbare energie te onderzoeken.

Daarbij worden de meerinvesteringen voor betere energieprestatieniveaus en de evolutie van de globale bouwkost in kaart gebracht. Het volgende evaluatierapport wordt in 2019 afgewerkt.

In het licht van de energie-efficiëntie doelstellingen van de Vlaamse Regering, worden de voorlopers voor BEN-gebouwen gestimuleerd via verschillende financiële ondersteuningsmechanismen (premie netbeheerder, verlaging onroerende voorheffing). Daarnaast koppelen een aantal andere wetgevingen subsidies of andere steunmaatregelen aan het behalen van een bepaald E-peil (E-peil subsidievoorwaarde voor nieuwe scholen, E-peil voorwaarde voor gratis verzekering gewaarborgd inkomen). Om de administratieve last voor de voorlopers laag te houden, sloot het VEA een protocol met Vlabel betreffende het elektronisch doorsturen van de bouwprojecten, waarvoor een E-peileis geldt, die op basis van het berekende E-peil in aanmerking komen voor de vermindering van de onroerende voorheffing. Het VEA bezorgt elk jaar in februari de lijst van bouwprojecten, waarvoor een E-peileis geldt, die in aanmerking komen voor de verlaagde onroerende voorheffing aan VLABEL. In het kader van de verzekering gewaarborgd inkomen, controleert het VEA of aan de voorwaarde E70 is voldaan. De bouwheer hoeft zelf geen extra bewijsstukken meer voor te leggen aan Wonen-Vlaanderen. Het VEA behandelt hiervoor 25 à 30 aanvragen per maand. De gegevensuitwisseling met Agion betreffende de scholen, verloopt volledig geautomatiseerd.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet mogelijk voor een specifiek project om aan de EPB-eisen te voldoen. Het Energiebesluit voorziet dat men een vrijstelling of een afwijking kan aanvragen, wanneer de EPB-eisen technisch, functioneel of economisch niet haalbaar zijn of bij industriële gebouwen waarin industriële processen plaatsvinden die zelf warmte produceren en waarvoor om die reden in koeling of in een geforceerde ventilatie is voorzien. Het Energiebesluit verleent in artikel 9.1.30 §3 delegatie aan de minister om de afwijkingen en vrijstellingen vast te leggen na advies van het Vlaams Energieagentschap. Het VEA beoordeelt de aanvragen en stelt een advies en een voorstel van beslissing (ontwerp MB) op. Wanneer gelijkaardige uitzonderings- of afwijkingsaanvragen systematisch terugkomen, maakt het VEA een advies en een voorstel van algemene uitzondering op.

In de energieprestatiedatabank is een schat aan informatie over de recente Vlaamse nieuwbouw beschikbaar. Het VEA stelt een keer per jaar een uitgebreide analyse van de ingediende EPB-aangiften op en publiceert maandelijks het aantal startverklaringen en EPB-aangiften.

De drie gewesten werken samen aan de EPB-berekeningsmethode via het EPB-platform. Om de ontwikkeling van de berekeningsmethode te versnellen, werd in opdracht van de drie gewesten de technische en wetenschappelijke ondersteuning van het EPB-platform sinds april 2014 sterk uitgebreid. De EPB-ondersteuning werd toegewezen aan een consortium van wetenschappelijke instellingen, universiteiten, hogescholen en studiebureaus. Het VEA beheert en volgt de uitvoering van de overeenkomst met het EPB-consortium op voor de drie gewesten.

Het VEA voert onder andere volgende taken uit voor het verder uitwerken van de bestaande berekeningsmethodiek:

- Het VEA begeleidt en volgt de studieopdrachten op. Het VEA stelt voor bepaalde studieopdrachten een aanvraagdocument op met een beschrijving van de taak en reviseert de aanvraagdocumenten die door de andere gewesten worden opgesteld. Het VEA geeft vervolgens feedback op de verkennende nota die het plan van aanpak van de studieopdracht beschrijft. Na goedkeuring van de verkennende nota gaat de studieopdracht van start. Het VEA geeft feedback op tussentijdse rapporten en het finaal toelichtingsdocument.
- Het VEA stuurt vragen die het niet zelf kan beantwoorden, door als tweedelijnsvraag. Het VEA vult de template met de vraag in en geeft feedback op het antwoord van het consortium.

De EPB-regelgeving is voortdurend in evolutie. Ook studieopdrachten van het EPB-platform bevatten meestal een voorstel tot aanpassing van de rekenmethode. Het VEA werkt per jaar of per specifieke wijziging een projectplan uit dat de nodige acties (aanpassingen software, formulieren, frontoffice en backoffice, communicatie, website, opleiding) in kaart brengt.

Via een specifieke gelijkwaardigheidsprocedure kan door het VEA de energieprestatie van gebouwen die gekoppeld zijn aan projecten die gebruik maken van een externe warmtelevering (bijvoorbeeld stadsverwarming) worden gevaloriseerd.

Momenteel bestaan er in Vlaanderen verschillende berekeningsmethodes voor de energieprestatie van gebouwen: EPW en EPU (EPN) voor nieuwbouw en EPC voor bestaande gebouwen. De verschillen in de bepalingsmethoden voor bestaande en nieuwe gebouwen maken het momenteel moeilijk om bestaande en nieuwe gebouwen met elkaar te vergelijken. Een correcte vergelijking is nodig voor een goede werking in de markt: zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. Ook worden bepaalde aspecten die de energieprestatie van een gebouw bepalen, verschillend bepaald in de residentiële en in de niet-residentiële methode. De sector (architecten, aannemers, promotoren, energiedeskundigen …) is sterk vragende partij om het aantal verschillende berekeningsmethodes, verschillende eisen en definities te reduceren. Het VEA neemt in kader van het project EPC/EPC 2.0 initiatieven om te evolueren naar meer geïntegreerde berekeningsmethodes.

Prestatie-indicatoren

Opmaak ontwerp van decretaal opgelegd evaluatierapport.
Aantal en gemiddelde doorlooptijd behandeling uitzondering- of afwijkingsaanvragen.
Jaarlijks doorzenden van de lijsten dossiers die in aanmerking komen voor de vermindering op onroerende voorheffing en halfjaarlijks (februari, september) van de lijst met correcties.
Aantal opzoekingen voor dossiers verzekering gewaarborgd inkomen.
Jaarlijks analyserapport.
Aantal en doorlooptijd gelijkwaardigheidsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering.
Aantal opgestelde aanvraagdocumenten voor de behandeling van prioriteiten in het EPB-platform.

Budget

Ondersteuning van EPB-consortium.

	VTE AS IS			
5. Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel VIII)	A	B	C	D
Kennisniveau van de energiedeskundigen verhogen, behandelen erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen,	0,7		0,5	

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019.

Om kwaliteitsvolle EPC's op te maken, werd in de regelgeving opgenomen dat de energieprestatiecertificaten door erkende energiedeskundigen moeten worden uitgevoerd. De erkenningsregelingen voor de diverse types energiedeskundigen verschillen momenteel van elkaar. De kandidaat- energiedeskundigen type A, B en C moeten een erkende opleiding volgen. Er zijn geen instapvoorwaarden om deel te nemen aan de opleiding tot energiedeskundige.

De energiedeskundige is een natuurlijk persoon die onderworpen is aan het sociaal statuut van de zelfstandige of de bezoldigde medewerker van een rechtspersoon. De verklaring op eer bepaalt dat elke

energiedeskundige onafhankelijk, objectief en neutraal moet werken ten aanzien van de opdrachtgever, zodanig dat de opdrachtgever geen enkele invloed kan uitoefenen op het resultaat van het EPC. De interne energiedeskundigen voor publieke gebouwen moeten een medewerker zijn van de publieke organisatie en moeten beschikken over minstens twee jaar ervaring op het vlak van energiezorg.

Het VEA organiseert zelf geen opleidingen tot energiedeskundige, maar behandelt de erkenningsaanvragen van de kandidaten voor de organisatie van een opleiding of examen die leiden tot het behalen van het getuigschrift van energiedeskundige.

Het VEA optimaliseert in samenspraak met de opleidingsinstellingen en de sector de opleiding voor energiedeskundigen type A, zowel wat betreft duur als inhoud. Een opleiding kan enkel kwaliteitsvol zijn als de docenten de materie voldoende beheersen. Nog al te vaak stelt het VEA vast dat er foutieve informatie of verkeerde interpretaties worden doorgegeven tijdens de opleidingen. Dit is nefast voor de opmaak van een correct EPC. Om de kwaliteit van de opleidingen verder te bewaken en desgevallend bij te sturen, controleert het VEA regelmatig de opleidingen ter plaatse. Het VEA pleegt op regelmatige tijdstippen overleg met de opleidingsinstellingen. Bij aanpassingen van de software, het inspectieprotocol en de berekeningsmethode organiseert het VEA een train-de-trainer opleiding, waarop de lesgevers verplicht moeten aanwezig zijn. De regelmatige bevraging van de (kandidaat)-energiedeskundigen over de kwaliteit van de opleidingen draagt ook bij tot een duidelijker beeld van de kwaliteit van het opleidingsaanbod en mogelijke verbeterpunten.

Vanaf 2017 moeten de energiedeskundigen permanente vorming volgen om hun erkenning te kunnen behouden. In de permanente vorming kunnen aspecten worden opgefrist die reeds gekend zouden moeten zijn. Gezien de snelle ontwikkelingen in het energielandschap, zullen ook nieuwe ontwikkelingen, wijzigingen aan de software, het inspectieprotocol of de rekenmethodiek aan bod komen. Uit de handhavingsdossiers en de vragen die bij het VEA en de opleidingsinstellingen gesteld worden, kunnen eveneens onderwerpen voor permanente vorming worden gehaald. De opleidingsinstellingen die de permanente vorming willen geven of een begeleiding willen aanbieden, moeten, net als de instellingen die de basisopleiding tot energiedeskundige geven, erkend worden volgens voorwaarden die vastgelegd werden door de minister. Het VEA behandelt de erkenningsaanvragen.

Prestatie-indicatoren

Tweejaarlijkse bevraging van energiedeskundigen.
Jaarlijks analyserapport van organisatie en resultaten van permanente vorming.

	VTE AS IS			
6. Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers en handhaving permanente vorming (Energiebesluit, hoofdstuk VI erkenning verslaggever)	A	B	C	D
Kennisniveau van de EPB-verslaggevers verhogen, behandelen erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen,	0,5		0,4	

Beschrijving

Het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) is een operationele doelstelling in de beleidsnota Energie 2014-2019. Voor nieuwbouw is het EPC een onderdeel van de EPB-aangifte, die wordt opgesteld door de verslaggever.

Uit de kwaliteitscontroles van het VEA bleek dat een groot deel van verslaggevers professioneel met hun werk bezig zijn en kwalitatieve EPB-aangiftes opmaken. Bij ¼ van de gecontroleerde EPB-aangiftes bleek de kwaliteit van de EPB-aangifte en de kennis van de verslaggever echter onvoldoende. Om de kennis van

de verslaggevers en de kwaliteit van de EPB-aangifte (met inbegrip van het EPC nieuwbouw) te verhogen, werd de erkenningsregeling voor verslaggevers vanaf 2015 aangepast.

Vanaf 2015 steunt de erkenning van verslaggevers op de volgende vijf elementen:

- Diploma
- Basisopleiding voor verslaggevers
- Centraal examen
- Verklaring op eer
- Permanente vorming.

In 2015 werd de bestaande diplomavoorwaarde verruimd. Vanaf 5 januari 2015 stapte het VEA over op een validatie voorafgaand aan de erkenning. Dit gebeurt via een nieuwe module in de energieprestatiedatabank. Voor de opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift voor verslaggevers, wordt gewerkt met een erkenning van de opleidingsinstelling. Vanaf het najaar van 2017 is de organisatie van het centraal examen niet langer een kerntaak van het VEA en moeten daartoe erkende organisaties de examens organiseren.

De ontwikkelingen in het domein van 'het beroep van de verslaggever' evolueren zo snel dat een permanente vorming noodzakelijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen en de kennis van de verslaggevers te versterken. Volgende mogelijkheden van permanente vorming zijn voorzien: verplicht vormingsgedeelte (bij wijzigingen in eisen, berekeningsmethode, software…), een vrij vormingsgedeelte, het geven van les en het deelnemen aan workshops. Het VEA behandelt de erkenningsaanvragen van de opleidings- en vormingsinstellingen. In de energieprestatiedatabank is aan de erkenningsmodule van de verslaggever een elektronische portefeuille voor permanente vorming toegevoegd. Het VEA volgt met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding) op:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA pleegt op regelmatige tijdstippen overleg met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode wordt een toelichting georganiseerd, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Het VEA woont steekproefsgewijs opleidingen bij, de examenresultaten worden geanalyseerd om de zwakke punten in de opleidingen te detecteren en de cursisten worden bevraagd.

Prestatie-indicatoren

Aantal en gemiddelde doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen
Jaarlijks analyserapport van permanente vorming.

	VTE AS IS			
7. Handhaving van de EPC-regelgeving (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
Naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak van kwaliteitsvol EPC verzekeren	0,5	0,3	0,2	0,55

Beschrijving

Het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) is een operationele doelstelling die opgenomen is in de beleidsnota energie 2014-2019.

Artikel 27 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten de regels moeten vaststellen inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de

regelgeving en dat zij alle nodige maatregelen moeten treffen opdat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

De sancties wegens overtreding of het niet naleven van de verplichtingen inzake het EPC werden via het Energiedecreet vastgelegd in Vlaamse regelgeving. Het VEA is belast met het uitvoeren van de controles en het opleggen van de sancties:

1. Controle op de aanwezigheid van het EPC en op de advertentieplicht inzake het EPC

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immomakelaars, notarisblaadjes,... worden woningen die te koop of te huur worden aangeboden gezocht. Via de energieprestatiedatabank wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is.

Sinds 1 januari 2012 zijn eigenaars en gevolmachtigden, zoals immomakelaars en notarissen, verplicht om in commerciële publicaties voor de verkoop en verhuur van woningen de energiescore en het adres van de wooneenheid of de unieke code van het EPC te vermelden. Midden 2012 is het VEA gestart met het controleren van de advertentieplicht. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC.

Ook de advertentieplicht is dankzij het controlemechanisme snel en goed gekend.

2. Controle op de correctheid van het certificaat

Een ondermaatse kwaliteit van het afgeleverde werk zorgt ervoor dat het EPC als instrument haar geloofwaardigheid in de markt verliest. Dat kan leiden tot marktverstoringen en andere ongewenste effecten, zoals het onterecht verhogen van de waarde van de woning of een snellere verkoop of verhuur van de woning. De perceptie dat het EPC geen kwaliteitsvolle betrouwbare informatie beschikt moet worden weggewerkt Pas als de kwaliteit gegarandeerd is, kunnen de EPC's uitgroeien tot een volwaardige beleidsinstrumenten.

De controle op de waarheidsgetrouwe rapportering door de energiedeskundige is een van de belangrijke schakels voor kwaliteitsverbetering en –beheersing. Ook de Europese Commissie erkent het belang van de controles op de kwaliteit van de rapportering. Artikel 18 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten kwaliteitscontroles moeten uitvoeren op een statistisch significant percentage van de EPC's van bestaande gebouwen.

Het VEA voert steekproefsgewijze controles uit om na te gaan of het EPC waarheidsgetrouw werd opgesteld. Daarnaast behandelt het VEA ook klachten met betrekking tot de kwaliteit van de EPC's.

Er worden twee types kwaliteitscontroles uitgevoerd:

- Controles zonder plaatsbezoek, de zogenaamde deskcontroles. De deskcontrole wordt in hoofdzaak uitgevoerd op basis van de files in de certificatiesoftware. Een controleur doorloopt de invoergegevens van het EPC en toetst ze af aan een lijst van controlepunten. In geval van een klacht worden bijkomend de specifieke elementen gecontroleerd waarop de klacht betrekking heeft. Op basis hiervan wordt beslist of het dossier twijfelachtige invoergegevens bevat.
- Controles met plaatsbezoek. Hierbij wordt een volledige visuele inspectie van het gebouw uitgevoerd en wordt nagegaan of de gerapporteerde vaststellingen overeenstemmen met de vaststellingen van de controleambtenaar. Vooraleer ter plaatse gegaan wordt, wordt altijd eerst een deskcontrole uitgevoerd.

Het uitvoeren van kwaliteitscontroles is een tijds- en arbeidsintensief proces. Iedere controle start met het screenen van het EPC op twijfelachtige invoergegevens. Als uit de deskcontrole blijkt het EPC minstens 1 twijfelachtig invoergegeven bevat, worden argumenten en stavingsstukken (plannen, bewijsstukken, foto's,

…) opgevraagd. Als na evaluatie van de stavingsstukken blijkt dat deze onvoldoende zijn om de onwaarschijnlijke invoergegevens aan te tonen, wordt de handhavingsprocedure opgestart en ontvangt de energiedeskundige een intentie tot boetebrief. Opnieuw kan de energiedeskundige bij het VEA tegenargumenten indienen. Als ook deze tegenargumenten niet volstaan, wordt de boete gevestigd. De energiedeskundige kan dan nog een administratief beroep bij het VEA indienen, waarna de boete wordt bevestigd, kwijtgescholden of herberekend. De energiedeskundige moet, na het opleggen van de boete, het EPC binnen een termijn van 30 dagen aanpassen aan de controlevaststellingen van het VEA. Doet hij dit niet, dan wordt een bijkomende boete van 500 euro opgelegd. Het aangepaste EPC wordt door het VEA aan de eigenaar van de woning bezorgd. In geval de stavingsstukken of tegenargumenten onduidelijk zijn, voert het VEA een controle ter plaatse uit. Gelet op de beperkingen inzake beschikbaar personeel voor de handhavingsprocessen met betrekking tot de EPC-regelgeving, worden er hoofdzakelijk deskcontroles uitgevoerd. Deze deskcontroles laten toe om op een snelle, relatief eenvoudige, manier een groot aantal energiedeskundigen te controleren. Gelet op de invoering van het vernieuwde EPC worden in 2019 geen handhavingsprocedures opgestart maar wordt ingezet op begeleiding en ondersteuning.

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel. In het handhavingsplan worden de drie handhavingsdomeinen (aanwezigheid van het EPC en advertentieplicht, kwaliteit van het EPC en naleven van de erkenningsvoorwaarden, waaronder permanente vorming) behandeld.

Prestatie-indicatoren

Aantal uitgevoerde aanwezigheidscontroles en controles op (correcte) publicatie kengetal.
Aantal kwaliteitscontroles residentiële gebouwen.
Doorlooptijd dossiers waarvoor een handhavingsdossier wordt opgestart.
Jaarlijks handhavingsplan

Budget

Nihil, uitgezonderd (beperkte) apparaats- en werkingskosten.
Inkomsten in het Energiefonds**:** 100.000 euro op jaarbasis. Administratieve geldboetes in kader van handhavingsbeleid aanwezigheidscontroles, naleving advertentieplicht en kwaliteitscontroles.

	VTE AS IS			
8. Handhaving van de energieprestatie-regelgeving (Energiedecreet, artikelen 13.4.5 tot 13.4.8)	A	B	C	D
Naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak van kwaliteitsvolle EPB-aangifte verzekeren	4,0	1,1	2,3	2,0

Beschrijving

In de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU) wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving. De lidstaten moeten een kwaliteitscontrolesysteem opzetten dat toeziet op de kwaliteit van het EPC Bouw. In annex II legt de richtlijn op dat een onafhankelijke kwaliteitscontrole gebeurt van een representatieve ad random steekproef van de ingediende EPB-aangiften. Het Energiedecreet gelast het VEA de energieprestatieregelgeving te handhaven.

Het effectief toepassen van het duidelijke handhavingskader voorzien in de Vlaamse energieregelgeving, zorgde voor de snelle inburgering en het goed naleven van de EPB-eisen sinds 2006. Het toezien op het

naleven van de EPB-eisen en de bijhorende procedures zorgt bovendien voor een eerlijke concurrentiepositie tussen verschillende bouwbedrijven in de markt. Met de geplande graduele verstrenging van de EPB-eisen tot BEN-niveau in 2021, is het cruciaal om blijvend in te zetten op handhaving.

Het VEA handhaaft overeenkomstig de procedures voorzien in het Energiedecreet, volgende zaken:

- Het naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte).
- Het naleven van de EPB-eisen.
- De waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte (= kwaliteitscontrole en fraudedetectie).

Op jaarbasis werden de voorbije jaren ongeveer 30.000 startverklaringen en 40.000 EPB-aangiften ingediend.

Het VEA voerde een aantal steekproeven uit om na te gaan hoeveel nieuwbouw eengezinswoningen de procedures correct naleven. Grosso modo bleek hieruit dat het aantal werven dat was opgestart met een startverklaring, schommelt rond 90%. Ongeveer 80% diende tijdig de EPB-aangifte in.

Het VEA handhaaft het naleven van de procedures steekproefsgewijs:

- Als het VEA vaststelt dat bouwprojecten gestart zijn zonder het indienen van een startverklaring, stuurt het aanmaningen om de startverklaring in te dienen.
- Het VEA stuurt ook aanmaningen voor bouwprojecten waarvan de gemeente een vaststelling 'gestart' heeft doorgestuurd en waarbij de startverklaring ontbreekt.
- Als bouwprojecten meer dan twee jaar gestart zijn en de EPB-aangifte ontbreekt, controleert het VEA via diverse databases of werfcontroles of het gebouw in gebruik is genomen. Als de uiterste indieningstermijn is overschreden, maant het VEA aan om de EPB-aangifte in te dienen.
- Het VEA stuurt ook aanmaningen om de EPB-aangifte in te dienen voor bouwprojecten waarvan de gemeente een vaststelling 'einde der werken' heeft doorgestuurd en waarvoor de EPB-aangifte ontbreekt na het verstrijken van de indientermijn.
- Het VEA stuurt aanmaningen voor bouwprojecten waarvan de stedenbouwkundige vergunning of de melding ouder is dan 5 jaar en waarvan de EPB-aangifte ontbreekt.

Dient de bouwheer de startverklaring of EPB-aangifte niet in binnen de gestelde termijn, dan volgt een uitnodiging voor een hoorzitting. Uiteindelijk kan die procedure uitmonden in het vestigen van een administratieve geldboete.

Aan ongeveer 4% van het aantal ingediende EPB-aangiften moest een boete van meer dan 250 euro worden opgelegd voor het niet voldoen aan de EPB-eisen.

Het VEA controleert de kwaliteit van de EPB-aangifte en het EPC-Bouw zowel zonder plaatsbezoek (focus op fouten in de invoergegevens) als met plaatsbezoek tijdens of na de uitvoering (focus op vergelijking van de as-built geplaatste installaties en materialen). De controles gebeuren voornamelijk na klachten, steekproefsgewijs en bij dossiers waar het VEA bepaalde problemen vaststelde. Het VEA vraagt bij vermoeden van fouten in de invoergegevens en bij elke controle met plaatsbezoek, stavingstukken op aan de verslaggever. De VEA-controleur vergelijkt zijn vaststellingen met de ingevoerde gegevens en de stavingsstukken. Bij de controles met plaatsbezoek, stelt het VEA, naast foutieve gegevensinvoer of verkeerde berekeningen van volumes en oppervlakten, regelmatig vast dat de verslaggevers rapporteren dat het gebouw aan de EPB-eisen voldoet, terwijl dat in realiteit niet zo is. In andere gevallen is het gebouw beter gerapporteerd dan in realiteit, om een resultaat net onder een drempelwaarde te behalen en zo recht te hebben op een financiële tegemoetkoming. Als het VEA vaststelt dat de resultaten in de EPB-aangifte beter zijn dan de werkelijke situatie, dan wordt aan de verslaggever een administratieve geldboete opgelegd.

Binnen elk van bovenstaande handhavingsprocedures, geeft het VEA voor het opleggen van de boete, de kans om schriftelijke tegenargumenten ('hoorzitting') te formuleren. Als de belanghebbende geen tegenargumenten indient, wordt de boete opgelegd. Als er wel tegenargumenten worden ingediend,

beoordeelt een dossierbehandelaar de argumenten. Daarna neemt het VEA de beslissing om de boete op te leggen, te herberekenen of kwijt te schelden. In bepaalde gevallen wordt er ook een nieuwe EPB-aangifte gevraagd. Het VEA monitort de doorlooptijd van boetedossiers met tegenargumenten en stelt zich tot doel de doorlooptijd te beperken.

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel. In het handhavingsplan worden de drie handhavingsdomeinen (het naleven van de procedures, het naleven van de EPB-eisen en de kwaliteit en waarheidsgetrouwheid van de EPB-aangiftes) behandeld.

Prestatie-indicatoren

Jaarlijks handhavingsplan dat de accenten van de handhaving en van de kwaliteitscontroles vastlegt.
Aantal verstuurde aanmaningsbrieven voor niet ingediende startverklaringen.
Aantal verstuurde aanmaningsbrieven voor niet ingediende EPB-aangiften.
Aantal en doorlooptijd opgestarte handhavingsprocedures voor niet-indienen van de startverklaring of de EPB-aangifte.
Aantal en doorlooptijd handhavingsdossiers wegens het niet voldoen aan de EPB-eisen.
Aantal controles en doorlooptijd handhavingsdossiers voor EPB-verslaggevers.

Budget

Nihil, uitgezonderd apparaats- en werkingskosten.
Inkomsten in het Energiefonds**:** 1,725 miljoen euro op jaarbasis. Administratieve geldboetes in kader van handhavingsbeleid indienen startverklaring en EPB-aangifte, naleving EPB-eisen en kwaliteitscontroles verslaggevers.

	VTE AS IS			
9. Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de energieprestatiecertificatensystemen (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
Elektronische gegevensuitwisseling in kader van implementatie Europese verplichting mogelijk maken, administratieve lasten van regelgeving voor doelgroep beperken	0,1	0,7		

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het implementeren van het EPC voor niet-residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.4) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019. Daarnaast werden ook data ontsluiten (4.10.1) en de processen digitaliseren en automatiseren (4.10.2) opgenomen als operationele doelstelling.

Bij de invoering van de diverse energieprestatiecertificatensystemen werd ervoor geopteerd om, naar analogie met de EPB-regelgeving, de communicatie tussen de energiedeskundigen en de Vlaamse overheid volledig elektronisch te laten verlopen. Hiervoor werd de energieprestatiedatabank, die bestaat uit een frontoffice, een backoffice en een centrale opslagplaats van gegevens, verder uitgebreid.

Voor de publieke gebouwen werd een webapplicatie gebouwd die toegankelijk is via de frontoffice van de energieprestatiedatabank. Nadat een energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige zich heeft geregistreerd, kan hij de gegevens nodig voor de opmaak van het certificaat voor publieke gebouwen

in de webapplicatie invoeren. Na verwerking door de databank, wordt een downloadbare pdf van het certificaat gegenereerd.

Voor residentiële gebouwen kunnen kandidaat-energiedeskundigen type A die aan de erkenningsvoorwaarden voldoen, zich registreren. Met de lancering van het EPC+ vanaf 1 januari 2019 bevat het EPC ook een renovatie-advies dat de eigenaar sensibiliseert omtrent het pad dat nog moet worden afgelegd om de woning te laten voldoen aan de langetermijndoelstelling van het Renovatiepact.

In 2018 werd de software-ontwikkeling opgestart voor het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen en het EPC gemene delen voor appartementen.

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, zet het VEA al een aantal jaar in op het automatiseren van haar processen. Om de controles efficiënter, sneller en meer geautomatiseerd te laten verlopen werd gestart met de redesign van de backoffice.

De energieprestatiedatabank bevat een schat aan informatie over bestaande woongebouwen. Meer en meer komt de vraag van zowel burgers, lokale overheden als andere beleidsdomeinen om deze gegevens te ontsluiten. De ontsluiting van de energieprestatiedatabank is momenteel beperkt tot de notarissen in het kader van hun meldingsplicht bij het ontbreken van een EPC en de controleurs van Wonen Vlaanderen in het kader van de controle van de dakisolatieverplichting, die opgenomen werd in de Vlaamse Wooncode.

Prestatie-indicator

Jaarlijks actie- en investeringsplan voor de uitbouw van de energieprestatiedatabank tot authentieke gegevensbron.
Jaarlijks actie- en investeringsplan uitbouw frontoffice, backoffice en certificatiesoftwares.

Budget

Ontwikkeling certificatiesoftware niet-residentieel (250.000 euro).
ontwikkeling EPC+ in certificatiesoftware (450.000 euro).
Analyse ontwikkeling renovatieadvies in certificatiesoftware (100.000 euro).
In bedrijf houden van EPC-toepassingen (200.000 euro).

	VTE AS IS			
10. Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank (Energiedecreet, artikel 11.1.13)	A	B	C	D
Elektronische gegevensuitwisseling in kader van implementatie Europese verplichting mogelijk maken, administratieve lasten van regelgeving voor doelgroep beperken	2,3			

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPB-regelgeving (doelstelling 4.2.2) is een operationele doelstelling in de beleidsnota Energie 2014-2019.

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, wordt door het VEA ingezet op elektronische gegevensuitwisseling met burgers en ondernemers en op het automatiseren van processen. De Vlaamse Regering koos bij de invoering van de EPB-eisen in 2006, voor elektronische

communicatie tussen de verslaggevers en de overheid via een van de eerste grote e-government toepassingen, de energieprestatiedatabank.

De energieprestatiedatabank bestaat uit drie onderdelen: een centrale databank waarin alle gegevens opgeslagen worden, een frontoffice die wordt gebruikt door de verslaggevers en gemeenten, en een backoffice die het VEA gebruikt voor haar handhavingsprocessen. De gegevens van de vergunning, maandelijks bezorgd door de gemeente, vormen de basis van het elektronische EPB-dossier. De verslaggevers moeten via de energieprestatiedatabank bij het VEA de startverklaring en de EPB-aangifte, waarvan het EPC bouw deel uitmaakt, indienen. Ze gebruiken hiervoor de EPB-software, het verplichte softwarepakket dat de prestaties op vlak van de EPB-eisen berekent en aftoetst.

Nieuwe mogelijkheden op vlak van digitale gegevensuitwisseling en communicatie over dossiers, worden tot nu toe eerder beperkt toegepast in de energieprestatiedatabank. Om een digitale sprong voorwaarts te maken, zijn een aantal fundamentele verbeteringen nodig zoals:

- De koppeling van de energieprestatiedatabank aan het omgevingsloket.
- Elektronische handtekening van de formulieren.
- Erkenning van de energieprestatiedatabank als authentieke bron.

Vanuit verschillende beleidsdomeinen komt de vraag om de gegevens betreffende de energieprestatie van gebouwen te ontsluiten.

Het VEA bepaalt jaarlijks de gewenste wijzigingen aan de frontoffice. Bij wijzigingen in het eisenpakket of de berekeningsmethode, ontwikkelt het VEA aangepaste formulieren voor startverklaring en EPB-aangifte.

Het VEA gebruikt ter ondersteuning en automatisatie van de handhavingstaken een backoffice-toepassing. Via de backoffice beheert het VEA de EPB-dossiers, een aantal vaststellingen en een aantal van de procesflows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie. De backoffice is aan een optimalisatie toe. Bepaalde arbeidsintensieve processtromen zijn nog niet of onvolledig geautomatiseerd. Door een nieuwe backoffice te ontwikkelen, kan het VEA volgende mogelijkheden voor verdere digitalisering en automatisatie benutten:

- automatisatie van vaststellingen op basis van domiciliewijzigingen uit het VKBP/KBO en van start en einde van de werken, verkregen van de gemeenten of de authentieke bron van bouwvergunningen;
- automatische check van nieuwe gebeurtenissen waardoor dossiers afgesloten worden of automatisch naar de vervolgstap gaan;
- unieke identificatie aangifteplichtige en verslaggevers zodat opzoekingen van huidige woonplaats bij briefwisseling niet meer nodig zijn;
- bulkverzending van brieven of elektronische berichten (in plaats van brief per brief);
- automatisatie van beslissingen bij bepaalde tegenargumentatie van hoorzittingen;
- inbouw van controlelijsten en automatische boetebijlages in geval van kwaliteitscontroles van verslaggevers;
- elektronisch klassement van alle dossierstukken (Document Management Systeem);
- integreren van workflow voor beter overzicht en opvolging van uit te voeren taken, bijvoorbeeld bij hoorzittingen, doorlooptijden of kwaliteitscontroles.

De Vlaamse overheid stelt in samenwerking met de Brusselse en Waalse overheid, een gratis EPB-software 3G ter beschikking aan de verslaggevers. De samenwerking van het Vlaamse Gewest met het Brusselse en het Waalse Gewest betreffende de EPB-software 3G, is vastgelegd in een overeenkomst van 25 april 2012. Elk jaar zijn twee releases voorzien. In het kader van de ontwikkeling van de software, voert het VEA verschillende taken uit (opstellen van vereistenbeschrijvingen van de gewenste aanpassingen, opvolgen van de analyse en ontwikkelingen, het testen van de nieuwe toepassing).

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Beschikbaarheid van nieuwe releases van de EPB-software 3G, 2 per jaar.
Jaarlijks actie- en investeringsplan om de gebruiksvriendelijkheid van de software te verbeteren, gebaseerd op een gebruikersbevraging.
Jaarlijks actie- en investeringsplan om de ICT strategie uit te voeren (waarvan EPB toepassingen deel uitmaken).

Budget

EPB-software 3G. Aanpassingen in functie van EPB-eisen 2018 en gebruiksvriendelijkheid (425.000 euro).
Aanpassingen EPB-frontoffice in functie van EPB-eisen 2018 (200.000 euro).
Analyse ontwikkeling nieuwe EPB-backoffice (100.000 euro).
Analyse koppeling energieprestatiedatabank aan digitale bouwvergunning (100.000 euro).
In bedrijf houden van EPB-toepassingen (200.000 euro).

	VTE AS IS			
11. Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen (Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen)	A	B	C	D
Afleveren van attesten voor verhoogde investeringsaftrek in kader van de vennootschapsbelasting	0,2		0,4	

Beschrijving

Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (W.I.B.) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt verricht op de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de activa zijn verkregen of tot stand zijn gebracht. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2018 (inkomsten 2017) verbonden is, is er een verhoogde aftrek van 13,5%.

Deze fiscale wetgeving is een volledig federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid. Het VEA levert het attest af dat bij de belastingsaangifte moet worden gevoegd.

De aanvraag moet uiterlijk 3 maanden na het afsluiten van het boekjaar bij het VEA worden ingediend. Ongeveer de helft van de aanvragen worden in de laatste week van de maand maart ingediend.

In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd :

- begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers;
- technische evaluatie van de ingediende dossiers;
- opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling;
- beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, …);
- overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen.

////////////

Prestatie-indicator

Gemiddelde behandelingstijd van een volledig aanvraagdossier.

Budget

Nihil, behoudens (beperkte) apparaatskost.

	VTE AS IS			
12. Monitoring verplichte energieaudit en beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning (Energiebesluit, hoofdstuk V van titel VI) en monitoring van de verplichting inzake verplichte energieaudit voor grote ondernemingen (VLAREM II, artikel 4.9.1.1 tot 4.9.3.4)	A	B	C	D
Afleveren van goedkeuring voor opgemaakte energieplan of –studie	0,2	0,1		

Beschrijving

Het besluit Energieplanning (ondertussen geïntegreerd in het Energiebesluit) is in werking getreden op 14 oktober 2004. Belangrijk in dit besluit is het onderscheid tussen (de procedure en behandeling van) de energieplannen en energiestudies. Een energiestudie moet bij de vergunningsaanvraag worden gevoegd (voor nieuwe inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ en veranderingen aan inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ). De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure.

Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningsprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd. De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

De verplichte energieaudit grote ondernemingen is in 2014 ingevoerd in kader van de omzetting van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie. Artikel 8 van deze richtlijn verplicht de lidstaten om grote ondernemingen een verplichte energieaudit te laten uitvoeren tegen ten laatste 5 december 2015 en deze om de vier jaar te actualiseren. Voor de uitwerking werd er door de Vlaamse Regering voor gekozen deze verplichting te koppelen aan de procedure van de Vlaamse milieuregelgeving (VLAREM). De verplichting beperkt zich tot de opmaak van de energieaudit, en houdt geen uitvoering in van de rendabele energiebesparende maatregelen volgend uit de audit. Door het VEA is in juni 2015 een webapplicatie gereleased, die toelaat om de resultaten van de energieaudits te verzamelen.

Prestatie-indicator

Behandeling van de energiestudie en de –plannen binnen de wettelijk voorziene termijn.
Halfjaarlijks rapport over verplichte energieaudit voor grote ondernemingen.

////////////

Budget

Onderhoud bedrijvendatabank voor verplichte energieaudit (20.000 euro).
Verificatiebureau. Budget toegewezen aan dotatie VITO voor uitvoering referentietaak.

		VTE AS IS		
13. Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie (beslissing Vlaamse Regering van 4 april 2014), de mini-EBO's en de supercapregeling	A	B	C	D
Beheer van de energiebeleidsovereenkomsten voor het bevorderen van energiebesparende investeringen bij de energie-intensieve industrie en de KMO's	1,0			

Beschrijving

De energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) met de energie-intensieve industrie vormen het belangrijkste beleidsinstrument om de energie-efficiëntie van de industrie te verbeteren. De EBO's lopen tot 31 december 2022.

De opvolging van de verplichtingen die de bedrijven in het kader van de ondertekende EBO aangaan, is als referentietaak toegewezen aan VITO. VITO heeft deze opdracht ondergebracht in het Verificatiebureau. Er is dus niet voor gekozen deze taak uit te besteden, aangezien zowel overheid als sectoren groot belang hechten aan de onafhankelijkheid en kwaliteit van de geleverde verificaties.

Het VEA vertegenwoordigt de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in het bestuursorgaan voor de EBO's, de zogenaamde Commissie EBO. Deze Commissie komt maandelijks samen. Regelmatig worden er ook werkgroepen opgericht waaraan dan een vertegenwoordiger van het VEA deelneemt.

In de loop van 2017-2018 werden in het kader van het actieplan voor energie-efficiëntere KMO's met vier sectororganisaties (Horeca Vlaanderen, FEVIA, AGORIA en COMEOS) proefprojecten voor mini-EBO's opgestart. Het VEA zal deze projecten in 2019 evalueren waarna eventueel een volledige uitrol van dit nieuwe beleidsinstrument kan worden overwogen.

Op 23 februari 2018 keurde de Vlaamse Regering de supercapregeling goed. De regeling kadert binnen de inspanningen die de Vlaamse Regering levert om de competitiviteit van de energie-intensievere ondernemingen in Vlaanderen te beschermen. In Vlaanderen worden de leveranciers van grote elektriciteitsverbruikers een verplichte groenestroombijdrage opgelegd op basis van de afgenomen hoeveelheid elektriciteit. Aangezien deze kost deels of volledig wordt doorgerekend, leidt deze quotumverplichting tot een verhoging van de elektriciteitskosten voor ondernemingen. Hoewel de Vlaamse overheid reeds procentuele vrijstellingen op de quotumverplichting toekent, kunnen de bijkomende kosten bij elektro-intensieve ondernemingen dermate hoog oplopen dat er een concurrentieel nadeel ontstaat ten opzichte van de buurlanden. Door de supercapregeling kunnen de meest elektro-intensieve bedrijven er voortaan voor kiezen om ten belope van hun afname hun leverancier vrij te stellen van de groenestroombijdrage wanneer de onderneming 4 procent of 0,5 procent (afhankelijk van NACE-code en elektriciteitsintensiteit) van de bruto toegevoegde waarde van het bedrijf stort in het Energiefonds. Dit geheel binnen de krijtlijnen van de Europese staatssteunregels. Het VEA beheert de dossierbehandeling. Het betreft een 20-tal aanvragen op jaarbasis.

Prestatie-indicatoren

Aantal deelnames aan werkvergaderingen van de Commissie die de uitvoering van de energiebeleidsovereenkomsten opvolgt.
Beschikbaarheid jaarverslagen.
Aantal mini-EBO's.
Aantal dossiers supercapregeling.

Budget

Verificatiebureau. Budget toegewezen aan dotatie VITO voor uitvoering referentietaak.

	VTE AS IS			
14. Dossierbehandeling (premie zero-emissie voertuig, slooppremie	A	B	C	D
Implementatie van het Besluit van de Vlaamse Regering wat betreft de invoering van een premie voor zero-emissie voertuigen en sloop en heropbouwpremie	0,3		0,7	

Beschrijving

De Vlaamse Regering werkte haar ambitie om het Vlaamse wagenpark te vergroenen, concreet uit in het actieplan 'Clean Power for Transport. In dit kader wordt onder andere een zero emission bonus ingevoerd voor wie een nieuwe 100% elektrische of waterstofwagen koopt en vanaf 2018 ook voor een elektrische motorfiets/bromfiets. De premie wordt voorbehouden voor wagens ingeschreven op naam van natuurlijke personen, vzw's en autodeelbedrijven. Het VEA behandelt de premieaanvragen aangevraagd door natuurlijke personen. EKG behandelt premieaanvragen aangevraagd door vzw's en autodeelbedrijven.

Eind 2018 heeft de Vlaamse Regering de invoering van een tijdelijke sloop- en heropbouwpremie goedgekeurd. Het VEA zal deze nieuwe premieregeling moeten beheren. Naar verwachting zullen de aanvragen vanaf maart 2019 kunnen worden ingediend.

Budget

Gesloten enveloppe voor premie ZEV van 4.756 miljoen euro (+ overgedragen budget via ruiter).

Gesloten enveloppe voor sloop- en heropbouwpremie van 15 miljoen euro.

	VTE AS IS			
15. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen	A	B	C	D
Versterken van bewustwording rond maatschappelijk belang van energiebesparing, sensibilisering van belanghebbenden rond sociale beschermingsmaatregelen, informatieverstrekking aan doelgroepen inzake (wijzigingen aan) EPC- en EPB-systemen, opvolgen van externe projecten, beantwoorden van (technische vragen) inzake de regelgeving die aan de helpdesk worden gesteld	5,2	0,1	0,6	

Beschrijving

Via diverse kanalen verspreidt het VEA informatie over mogelijkheden tot energiebesparing en de financiële stimulansen die daarvoor bestaan. Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in eerste instantie verspreid via de website www.energiesparen.be (100.00 à 120.000 bezoekers op maandbasis), waar alle publicaties van VEA kunnen worden gedownload en besteld en waar ook via een webformulier vragen kunnen worden gesteld. Deze informatie is vooral gestructureerde informatie, in mindere mate actualiteitsinformatie.

De meer ad hoc te verstrekken informatie behelst het beantwoorden van zeer uiteenlopende vragen i.v.m. de energieproblematiek (150 à 200 op maandbasis), het beantwoorden van parlementaire vragen (120 à 130 op jaarbasis), het geven van uiteenzettingen, het deelnemen aan en organiseren van stuurgroepen en studiedagen, het inhoudelijk invulling geven aan de meer specifieke informatie op de website, enz.

Jaarlijks werkt het VEA een aantal algemene communicatie-acties uit rond het beleidsthema. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat aan het beleidsthema gerelateerde campagnes van andere organisaties (o.a. Renovatiedag; Mijn huis, mijn architect; …).

Voor de ondersteuning van de realisatie van het Renovatiepact lopen vanaf 1 januari 2017 nieuwe energieconsulentenprojecten. Naast algemene sensibilisering ligt de nadruk op de realisatie van energiebesparende werken in gezinswoningen (BENOveren). Het VEA staat in voor de coördinatie van de opvolging en eventuele bijsturing van deze projecten en zorgt voor de periodieke en eindevaluatie.

In de evolutie naar het BEN-niveau, is het behoud van het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector cruciaal. Het VEA overlegt 2 à 3 keer per jaar met de sectororganisaties van architecten, studiebureaus, verslaggevers, aannemers, installateurs, structurele bouwheren, en promotoren en met de subsidiërende overheden (9 overlegvergaderingen). De sector wordt ook steeds betrokken bij overleg in het kader van studies. Bij de evolutie naar steeds strengere eisen is een verhoogde kwaliteitsbewaking in het bouwproces een must. Er lopen verschillende trajecten om de kwaliteit van (ontwerp en) de uitvoering te bewaken, onder andere betreffende ventilatie in residentiële gebouwen. Het VEA volgt deze ontwikkelingen op en neemt deel aan het overleg.

Voor de REG-openbaredienstverplichtingen coördineert het VEA het structureel overleg met de uitvoerende netbeheerders en andere partners en belanghebbenden. Rond de sociale openbaredienstverplichtingen wordt structureel overleg gepleegd binnen het Verticaal Permanent Armoedeoverleg en zijn er frequent uitwisselingen met de netbeheerders, de VVSG en de sectoren armoedebestrijding en welzijn. Via deelname aan Horizontaal Permanent Armoedeoverleg en het voorzien in een aandachtsambtenaar armoedebestrijding draagt het VEA bij tot de doelstellingen in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Het VEA neemt jaarlijks deel aan 2 grote bouwbeurzen (Batibouw, BIS).

Om de implementatie van de EPC- en EPB-regelgeving te ondersteunen, worden diverse taken uitgevoerd:

- Opmaken van specifieke brochures en uitwerken van campagnes.
- Verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie en beantwoorden van technische vragen, zowel telefonisch als via e-mail.
- Uitgeven van een elektronische nieuwsbrief en directe mailings naar energiedeskundigen, architecten en verslaggevers.

In de nieuwsbrief worden de belangrijkste nieuwigheden, evoluties en feiten met betrekking tot de verschillende energieprestatiecertificatensystemen opgenomen. Daarnaast worden

energiedeskundigen via individuele mailing op de hoogte gebracht van belangrijke wijzigingen, zoals een update van het inspectieprotocol of de software.

- Uitbouwen van een referentiewebsite voor informatie over de energiepremies en de EPC- en EPB-regelgeving.
- Structureel overleg plegen in het kader van de energieprestatiecertificatensystemen.

Het VEA overlegt 2 tot 3 keer per jaar met de erkende opleidingsinstellingen over de inhoud en mogelijke bijsturing van de opleidingen tot energiedeskundige. Daarnaast overlegt het VEA met de diverse sectororganisaties voor het doorvoeren van aanpassingen aan de rekenmethodiek, het inspectieprotocol en de software.

Het VEA heeft ook een belangrijke taak wat betreft het kenbaar maken van de steunmaatregelen voor bedrijven wat energiebesparende investeringen betreft.

Prestatie-indicatoren

Bekendheid premies.
Beschikbaarheid jaarlijks extern communicatieplan.
Waardering brochures door doelgroep.
Behalen van de doelstellingen van de energieconsulentenprojecten.
Aantal e-mailvragen om informatie dat werd beantwoord.
Aantal elektronische EPC- en EPB-nieuwsberichten dat werd uitgewerkt en verspreid.
Waardering energiedeskundigen, architecten en verslaggevers voor informatieverstrekking door het VEA.

Budget

Communicatiecampagne energiepremies 2018 (100.000 euro).
Deelnamekost aan beurzen (20.000 euro).
BENOveren-campagne (200.000 euro).
Energieconsulenten. Volledige budgettaire weerslag is al vastgelegd tot eind 2019.

CLUSTER MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE

	VTE AS IS			
16. Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle en kostenefficiënte naleving van Europese verplichting verzekeren, behandeling van steunaanvragen in kader van calls (groene warmte, biomethaaninjectie en benuttiging van restwarmte), behandeling van steunaanvragen in kader van steun voor demonstratieprojecten	1,8			

Beschrijving

Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.4.1).

Volgens de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 (2009/28/EU) moeten de lidstaten een actieplan hernieuwbare energiebronnen opstellen en jaarlijks over de voortgang rapporteren. In deze

(voortgangs)plannen moet aangetoond worden hoe de opgelegde bindende doelstellingen zullen gerealiseerd worden (voor België bedraagt de doelstelling tegen 2020 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik) en hoe de andere bepalingen uit de richtlijn zijn omgezet en worden uitgevoerd. Daarnaast zijn in de richtlijn ook tussentijdse indicatieve doelstellingen vastgelegd. Indien deze tussentijdse doelstellingen niet worden bereikt, moet een aangepast actieplan worden voorgelegd waarin de lidstaat bijkomende maatregelen voorstelt om alsnog de verdere (tussentijdse) doelstellingen te bereiken. Het VEA monitort voor het Vlaamse Gewest de uitvoering van het actieplan en maakt de vereiste voortgangsrapporten op.

Zoals voorzien in het Energiedecreet evalueert het VEA jaarlijks de productiedoelstellingen (zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering) per technologie, en stelt het bij een tekort bijsturingen en/of remediërende maatregelen voor.

Het VEA levert ook inhoudelijke input voor het luik hernieuwbare energie van Vlaams Energieplan 2030 en het Belgisch geïntegreerd Energie- en Klimaatplan 2030-2050.

Het VEA volgt daarnaast verschillende andere concrete projecten op die opgelegd zijn door de Europese regelgeving en het Vlaamse Energiebesluit en een belangrijke impact hebben op het Vlaamse hernieuwbare energiebeleid, o.a.:

- de implementatie van het minimumaandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving.
- de implementatie van een certificatieregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energietechnieken;
- duurzaamheidscriteria voor vloeibare, gasvormige en vaste biomassa. Enkel voor vloeibare biomassa zijn bindende criteria vastgelegd in de richtlijn. Voor vaste en gasvormige biomassa heeft de Commissie aanbevelingen uitgevaardigd.

Jaarlijks wordt een hernieuwbare energie-inventaris opgemaakt. Tweejaarlijks moet gerapporteerd worden over de groenestroom- en groenewarmteproductie in het kader van de Europese richtlijn terzake en jaarlijks voor het IEA.

In het kader van de uitwerking van een Vlaams actieplan groene warmte is door de Vlaamse Regering een ondersteuningsmechanisme goedgekeurd voor grote installaties voor groene warmteproductie, voor recuperatie van restwarmte, voor geothermische installaties en voor injectie van biomethaan. Het VEA stelt voor de jaarlijkse calls een ontwerp van ministerieel besluit inzake de budgettaire verdeling en de technische randvoorwaarden op en behandelt de ingediende projecten. In uitvoering van het regeerakkoord is voor de financiering van deze calls een energieheffing ingesteld waarvan de middelen in het Energiefonds worden gestort.

Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenestroom- en groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt, distributienettarieven,…).

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Evolutie hernieuwbare energieproductie in het Vlaamse Gewest.
Beschikbaarheid (tussentijdse) rapporteringen aan de Vlaamse Regering en actieplannen hernieuwbare energie in het kader van de Europese richtlijn.
Aantal gecertificeerde installateurs voor kleinschalige hernieuwbare energietechnologieën.
Gemiddelde behandelingstermijn steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan.

////////////

Budget

Calls groene warmte, restwarmte en biomethaan (10,5 miljoen euro + overgedragen budget) Energiefonds.

	VTE AS IS			
17. Monitoring en evaluatie van de groenestroom- en warmte-krachtcertificatensystemen (Energiedecreet, artikel 7.1.4/1)	A	B	C	D
Opmaak rapport OT-berekeningen voor de verschillende groenestroom- en WKK-technologieën, behandelen van verlengingsdossiers, behandelen van aanvragen voor specifieke bandingfactoren, opmaak marktanalyserapporten en prognoses certificatenmarkten	3,3			

Beschrijving

Het groenestroomcertificatensysteem bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.4.2).

Het VEA moet het ganse ondersteuningssysteem voor groene stroom- en warmte-krachtinstallaties regelmatig evalueren en de steunhoogte permanent afstemmen op de reële nood. Het Vlaams regeerakkoord stelt ook een verdere hervorming en vereenvoudiging van het certificatensysteem voor groene stroom en WKK voorop, evenals een aanpassing aan nieuwe Europese regelgeving.

Jaarlijks worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.

Voor projecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 behandelt het VEA de steunverlengingsaanvragen.

Voor nieuwe dossiers met een strategisch belang berekent het VEA de projectspecifieke bandingfactoren.

Tevens wordt door het VEA in een marktrapport een evaluatie van de certificatendoelstellingen en certificatenmarkt opgemaakt ter evaluatie en monitoring van het systeem.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid OT-rapporten: 30 juni.
Beschikbaarheid marktmonitoringsrapport.
Aantal behandelde aanvragen voor een projectspecifieke bandingfactor.
Gemiddelde doorlooptijd behandelde verlengingsaanvragen.

Budget

Verzamelen van beleidsondersteunende gegevens en studies (50.000 euro).

	VTE AS IS			
18. Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-kracht-certificatenregelingen (Energiedecreet, artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.3)	A	B	C	D
Afleveren van goedkeuring voor certificatensteun	3,0	1,0	2,0	

Beschrijving

Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie en voor WKK zijn operationele doelstellingen van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstellingen 4.4 en 4.5).

Het VEA behandelt volgens de procedures vastgelegd in het Energiedecreet en het Energiebesluit de aanvragen tot toekenning van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten van alle installaties andere dan zonnepanelen.

Het VEA moet maandelijks ook het aantal toe te kennen certificaten berekenen op basis van maandelijks te ontvangen gegevens (o.a. afname-, injectie- en productiegegevens door de netbeheerders, brandstofverbruik en warmteproductie door de producent, …) en deze gegevens ook controleren op consistentie en plausibiliteit. Bij twijfel of steekproefsgewijs moet een controle worden uitgevoerd op de correctheid van de gerapporteerde gegevens (bijvoorbeeld door opvragen leveringsbons, …). Elke uitbreiding of wijziging van een productie-installatie moet eveneens worden beoordeeld en verwerkt. Grote installaties moeten wettelijk gezien om de twee jaar volledig worden gekeurd. Het VEA moet deze keuringen beoordelen en indien nodig de berekeningswijze van het aantal toe te kennen certificaten aanpassen. Installaties die biobrandstoffen gebruiken, moeten om de twee jaar een auditverslag voorleggen van de door hen gebruikte biobrandstoffen. Ook dit moet bekeken en beoordeeld worden door het VEA, en waar nodig moet een aanpassing gebeuren van de berekeningswijze van het aantal toe te kennen certificaten. Het VEA beheert meer dan 1200 dossiers van installaties die groenestroom- en/of warmte-krachtcertificaten ontvangen. Hiermee gaat een jaarlijks steunvolume gepaard in orde van grootte van 365 miljoen euro aan groenestroomcertificaten (in 2017 4,1 miljoen groenestroomcertificaten toegekend, exclusief PV, met een gemiddelde transactiewaarde van 89 euro) en 96 miljoen euro aan warmte-krachtcertificaten (in 2017 4,8 miljoen warmte-krachtcertificaten toegekend met een gemiddelde transactiewaarde van 20 euro). Een belangrijk aantal certificaten wordt ingeleverd bij de netbeheerders tegen een hogere minimumsteun dan de marktwaarde, dus ligt de totale steun eigenlijk nog hoger.

Teneinde het toenemende werkvolume met de beschikbare personeelsbezetting binnen redelijke termijnen te kunnen uitvoeren, heeft het VEA een databank laten ontwikkelen die de dossierbehandeling en gegevensverwerking zo efficiënt mogelijk moet laten verlopen. Deze databank, ExpertBase genaamd, is eind 2016 in gebruik genomen en is gekoppeld aan een online aanvraagformulier. In 2017-2018 werd ExerptBase verder ontwikkeld, zodat niet enkel nieuwe aanvragen maar ook wijzigingen aan bestaande installaties behandeld kunnen worden. De ingediende gegevens worden opgeslagen in de databank. Deze gegevens worden vervolgens gebruikt voor de aanmaak van de beslissing tot toekenning van certificaten, en voor het opstellen van energiestatistieken. De databank is ook gekoppeld aan de handelsdatabank die beheerd wordt door de VREG, en waarin marktgegevens met betrekking tot de certificatenhandel worden bijgehouden. De installatiegegevens worden geregistreerd in de databank, evenals de gerapporteerde productiegegevens. Op basis van deze productiegegevens en de bandingfactoren zal VEA het aantal toe te kennen groenestroom- en warmte-krachtcertificaten berekenen.

Naast het beheer van de concrete dossiers voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling staat het VEA eveneens in voor het verschaffen van algemene informatie ter verduidelijking van de wetgeving in het kader

////////////

van de berekening van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten en voor het uitzetten van het behandelingskader met betrekking tot groenestroom- en warmte-krachtcertificaten conform de wetgeving.

Prestatie-indicatoren

Gemiddelde doorlooptijd behandelde aanvraagdossiers voor certificatensteun.
Gemiddelde doorlooptijd behandelde wijzigingsdossiers in kader van de certificatensteunregeling.
Gemiddelde doorlooptijd behandelde herkeuringsdossiers.

Budget

Onderhoud ExpertBase (100.000 euro).

	VTE AS IS			
19. Uitvoering acties in kader van bevordering van investeringen in WKK en externe warmteleveringen	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle en kostenefficiënte naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak Vlaams Warmteatlas, opmaak prognose potentieel voor WKK, adviesverlening in kader van vergunningsprocedure (beoordeling individuele kosten-batenanalyse)	2,2			

Beschrijving

Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (operationele doelstelling 4.5).

De Europese richtlijn energie-efficiëntie werd op 14 november 2012 gepubliceerd en vervangt zowel de vroegere richtlijn energie-efficiëntie als de WKK-richtlijn. Voor het Vlaamse beleid inzake de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie zijn onder meer volgende verplichtingen van belang:

- Tegen 31 december 2015 moest een omvattende beoordeling zijn uitgevoerd van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en koeling (om de vijf jaar te actualiseren). Het VEA coördineerde het onderzoek dat VITO uitvoerde voor het opstellen van deze Vlaamse warmtekaart.
- Uitwerking van een Vlaams warmteplan, waarbij nieuwe of te renoveren grootschalige elektriciteitscentrales, stookinstallaties en warmtenetten een kosten-batenanalyse moeten uitvoeren inzake de mogelijke toepassing van warmte-krachtkoppeling en restwarmte. Het VEA werkte de uitvoeringsmodaliteiten voor deze kosten-batenanalyses uit en controleert of deze analyses voldoende kwaliteitsvol worden uitgevoerd.

Het VEA heeft in samenwerking met de stakeholders een beleidskader voor openbare warmtenetwerken uitgewerkt. Dit beleidsthema wordt regelmatig besproken in het beleidsplatform warmtenetten, waarin het VEA de Vlaamse stakeholders bijeenbrengt.

Sinds 2018 beheert het VEA ook de aanvragen en toekenning van investeringssteun voor micro-WKK. Voor WKK-installaties tot 10 kW wordt een steunpercentage tot 30% toegekend voor fossiele WKK en tot 65% voor WKK op biogas. In een eerste stap worden de aanvragen van bepaalde WKK-modellen goedgekeurd. Vervolgens kan voor de plaatsing van deze goedgekeurde modellen op basis van een zeer eenvoudige aanvraag de steun worden toegekend.

Naast de monitoring van het certificatensysteem voor WKK-installaties, volgt het agentschap ook de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van WKK in het Vlaamse Gewest (o.a. VLAREM, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt).

Prestatie-indicator

Evolutie geïnstalleerd WKK-vermogen.
Beschikbaarheid omvattende beoordeling (warmtekaart) van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en -koeling

Budget

Opmaak inventaris WKK. Budget is toegevoegd aan dotatie VITO.

	VTE AS IS			
20. Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep (Omzendbrief R/2014/02 – Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines) en kernteam Fast Lane (conceptnota 20 maart 2015)	A	B	C	D
Facilitatie realisatie windenergieprojecten	1,0			

Beschrijving

Het VEA is met het departement Omgeving een centrale actor bij de implementatie van de conceptnota Fast Lane die op 20 maart 2015 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Door een kernteam wordt nagegaan welke (beleids)consequenties verbonden zijn aan verschillende ambitieniveaus voor windenergie op land in Vlaanderen. Daarvoor wordt naast een analyse van de huidige realisaties en het huidige beleid, een inschatting gemaakt van hoe drie hogere ambitieniveaus voor windenergie op land gerealiseerd kunnen worden, zowel naar impact op mens, natuur en omgeving, impact op het huidige gevoerde beleid als de juridische impact. Bedoeling is om hieruit tevens de mogelijkheden tot versnellen van inplanting te detecteren.

Eind 2016 heeft het VEA een ontwerp van actieplan voor de verdere ontwikkeling van windenergie in Vlaanderen afgewerkt. Dit actieplan kreeg de roepnaam Windkracht 2020 en voorziet in een rollend actieplan met 13 acties toegespitst op het wegwerken van knelpunten en het realiseren van quick wins voor windenergie op land en daarnaast het bepalen van bijkomend potentieel aan windenergie op land.

Een specifiek actie daaruit omvat het stimuleren van kleine en middelgrote windturbines. Hiervoor werd met het wijzigingsbesluit van 7 september 2018, een steunregeling voor kleine en middelgrote windturbines ingevoerd. Voor dit programma wordt jaarlijks een budget van 4,2 miljoen euro toegewezen vanuit de opbrengsten van de energieheffing.

Met het ministerieel besluit houdende de organisatie van een call voor het indienen van steunaanvragen voor kleine en middelgrote windturbines van 13 november 2018 zijn de verdere modaliteiten van dit steunprogramma vastgelegd en is een eerste call in dit programma geopend die loopt van 3 december 2018 tot en met 24 januari 2019. Het totale bedrag van deze eerste call bedraagt 1.500.000 euro.

Jaarlijks zal de minister minstens één call organiseren.

Prestatie-indicatoren

Aantal behandelde adviesvragen.
Driemaandelijkse voortgangsrapporten Fast Lane.

Aantal ingediende steunaanvragen

Budget

4,2 miljoen euro voor call.

	VTE AS IS			
21. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijke energieproductie	A	B	C	D
Versterken van bewustwording rond maatschappelijk belang van verdere uitbouw milieuvriendelijke energieproductie, informatieverstrekking aan doelgroepen (nieuwsberichten, websiteluik, presentaties,…)	1,8		0,2	

Beschrijving

Het communicatieplan milieuvriendelijke energieproductie bevat verschillende hoofdlijnen:

- uitwerking van publicaties;
- het verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie;
- de website energiesparen.be uitbouwen tot de algemene referentiewebsite inzake milieuvriendelijke energieproductie en dit voor de verschillende doelgroepen;
- opmaken van periodieke nieuwsberichten met informatie over de subsidieregelingen, nieuwe projecten, nieuwe beleidsinitiatieven, agenda van activiteiten, enz.

Gezien de sterke groei van de milieuvriendelijke energieproductie, stijgt ook het aantal informatie-vragen (50 à 100 op maandbasis). Omtrent dit beleidsthema worden ook zeer regelmatig parlementaire vragen gesteld (50 à 60 op jaarbasis) en omwille van de rechtstreekse link met heel wat andere beleidsvelden (Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, Landbouw, …) moet er als expert of spreker regelmatig worden deelgenomen aan studiedagen, stuurgroepen, en dergelijke meer.

Verschillende verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel gesteund met een werkingssubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmte-krachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).
- Quest (kwaliteitscentrum)
- Warmtenetwerk Vlaanderen.

Het VEA legt de prioriteiten vast in de jaarlijkse werkprogramma's en volgt de werkzaamheden van deze vzw's op via stuurgroepen, de overlegplatformen en bilaterale vergaderingen.

Prestatie-indicatoren

Aantal nieuwsberichten op de website.
Aantal beantwoordde schriftelijke vragen en vragen om uitleg.
Maatschappelijk draagvlak voor een energiesysteem dat meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen.
Advisering omtrent de ingediende werkprogramma's binnen een termijn van een maand.

Budget

Werkingssubsidies ODE, Cogen, Biogas-E, warmtenetwerk Vlaanderen (300.000 euro).

Samenvatting 'as is' (toestand 31 december 2018)

Functie	Statutair (S) of contractueel (C)	Rang	As is
Administrateur-generaal	S	A3	1
Technisch toezichthouder	C	A2	2
Directeur-ingenieur	S	A2	1
Senior-adviseur	S C	A2E	1 1
Adviseur-ingenieur	S	A2	4
Adviseur	S	A2	4
Adjunct van de directeur	S C	A1	10 15
Ingenieur	S C	A1	9 16
Hoofddeskundige	S	B2	2
Deskundige	S C	B1	1 1
Hoofdmedewerker	S	C2	3
Technicus	S	C1	1
Medewerker	S C	C1	5 3
Senior hoofdassistent	S	D3	1
Assistent	S C	D1	1 1

Totaal	83
Statutairen	44
Contractuelen onbepaalde duur	30
Contractuelen bepaalde duur	9

Bijlage 3: Link operationele doelstellingen beleidsnota Energie en kerntaken VEA

De 19 operationele organisatiedoelstellingen van het VEA sporen maximaal samen met de operationele beleidsdoelstellingen van de beleidsnota Energie 2014-2019 (aangevuld via de beleidsbrieven). De 21 (operationele) kerntaken van het VEA (zie punt 1.5) geven hieraan invulling zoals hieronder aangegeven.

Voor een beschrijving van de kerntaken, zie vorige bijlage.

Operationele doelstellingen VEA/beleidsnota Energie		Kerntaken van het VEA	
Versterken beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen			
1	De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken	2	Doelgroepenoverleg en het uitwerken van hefboomacties in het kader van het Renovatiepact
2	De EPC-regelgeving vervolmaken	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
3	De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
		5	Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen
		7	Handhaving van de EPC-regelgeving
4	Het EPC niet-residentiële gebouwen implementeren	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
Versterken beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw			
5	De betaalbaarheid van BEN-nieuwbouw opvolgen	8	Handhaving van de energieprestatieregelgeving
		4	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving
		6	Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers en handhaving permanente vorming
6	De EPB-regelgeving vervolmaken	4	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving
Stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen			
7	De energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie implementeren	13	Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie en de mini-EBO's
8	Verplichte energieaudits voor grote ondernemingen implementeren	12	Monitoring verplichte energieaudit en beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in kader van het besluit Energieplanning
9	Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO's en mini-EBO's	13	Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie en de mini-EBO's
		15	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen
Versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie			
10	Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen

		18	Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-krachtcertificatenregelingen
		19	Uitvoering acties in kader van bevordering van WKK en externe warmteleveringen
		20	Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep en kernteam Fast Lane
		11	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
11	Het certificatensystemen bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken	17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
12	Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groene warmteproductie	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		11	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
Clean Power for Transport			
19	Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan 'Clean Power for Transport'	14	Dossierbehandeling premie zero-emissie voertuig
Versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten			
13	Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK	16	Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen
		17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
		18	Behandeling expertisedossiers in kader van de certificatenregelingen
		19	Uitvoering acties in kader van bevordering van WKK en externe warmteleveringen
		11	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
14	Beleidskader voor warmtenetten uitwerken	19	Uitvoering acties in kader van bevordering van investeringen in WKK en externe warmteleveringen
Sociaal energiebeleid			
15	Versterken van een sociaal energiebeleid	1	Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen
Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie			
16	Data ontsluiten	9	Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen
		10	Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank
17	De processen digitaliseren en automatiseren	9	Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen
		10	Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank
18	De communicatie een versnelling hoger schakelen	15	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen
		21	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijk energieproductie

Bijlage 4: Voorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen

Overzicht van de schriftelijke vragen waarvoor het VEA in 2018 inhoudelijke input heeft verstrekt:

NR	Titel	Datum ontvangst	Uiterste antwoord-datum	Antwoord-datum
85	Zonnepanelenpark Kristal Solar Park Lommel - Overheidssteun	11/01/2018	09/01/2018	12/01/2018
88	Energiedeskundigen – Verplichte vorming	17/01/2018	26/01/2018	24/01/2018
95	Energiesnoeiers – Energiescans	22/01/2018	02/02/2018	01/02/2018
96	Windmolens – Stand van zaken	22/01/2018	02/02/2018	02/02/2018
97	Fotovoltaïsche panelen – Stand van zaken	22/01/2018	02/02/2018	02/02/2018
98	Fotovoltaïsche panelen – Stand van zaken	22/01/2018	02/02/2018	02/02/2018
107	Zero-emissiebonus elektrische wagen - Aanvragen (2)	23/01/2018	09/02/2018	24/01/2018
112	Energielening – Stand van zaken	23/01/2018	09/02/2018	30/01/2018
113	Energiewinstcalculator - Stand van zaken	23/01/2018	09/02/2018	24/01/2018
115	Energieprestatiecertificaten – Controles	23/01/2018	09/02/2018	02/02/2018
116	Sociale energie-efficiëntieprojecten - Premies	23/01/2018	09/02/2018	08/02/2018
118	Vlaamse energielening – Commerciële instellingen	23/01/2018	09/02/2018	02/02/2018
119	Energielening – 2% tarief	23/01/2018	09/02/2018	08/02/2018
121	Energielening – 0% tarief	23/01/2018	09/02/2018	08/02/2018
122	Vlaamse Energielening – Niet-commerciële rechtspersonen en coöperatieve vennootschappen	23/01/2018	09/02/2018	08/02/2018
120	Energiehuizen - Financiële ondersteuning	30/01/2018	09/02/2018	02/02/2018
123	EPB controles	30/01/2018	16/02/2018	16/02/2018
124	EPB-verslaggevers erkenningen	30/01/2018	16/02/2018	16/02/2018
125	EPC controles	30/01/2018	16/02/2018	16/02/2018
126	Energiedeskundigen type A - Stand van zaken	30/01/2018	16/02/2018	16/02/2018
127	Collectieve renovatieprojecten – Burenpremie	30/01/2018	16/02/2018	15/02/2018
131	Energiebeleidsovereenkomsten 2016 - Rapport	06/02/2018	16/02/2018	09/02/2018
133	Dakisolatieprojecten – Stand van zaken (2)	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
134	REG-premies 2017 – Stand van zaken	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
135	Warmtepompen – REG-premies 2017	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
136	Zonneboilers – Stand van zaken (2)	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
137	Warmtepompen bij gezinnen – REG-premies 2017	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
138	Warmtepompen bij ondernemingen – REG-premies 2017	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
139	Vloerisolatieprojecten – Stand van zaken (2)	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
140	Warmtepompen - Stand van zaken (2)	05/02/2018	16/02/2018	16/02/2018
141	WKK - stand van zaken	06/02/2018	23/02/2018	09/02/2018
142	Opmaak EPC	06/02/2018	23/02/2018	23/02/2018
143	Glasisolatieprojecten – Stand van zaken (2)	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
144	Muurisolatieprojecten – Stand van zaken (2)	06/02/2018	16/02/2018	13/02/2018
145	Bothuyne zonnepanelen op spoorwegbermen	06/02/2018	23/02/2018	22/02/2018
146	Biomassacentrale Max Green – Ondersteuning	12/02/2018	23/02/2018	19/02/2018
152	Energiebesparende investeringen - BENO-pass-premies	19/02/2018	01/03/2018	19/02/2018
153	Energielening – Terugbetaling	19/02/2018	01/03/2018	22/02/2018
154	Energiezuinig bouwen zorg en welzijn	19/02/2018	01/03/2018	27/02/2018

155	Aardgasketels	19/02/2018	01/03/2018	28/02/2018
156	De sociale huisvestingsmaatschappijen	19/02/2018	01/03/2018	27/02/2018
157	Residentiële gebouwen energieprestatie	19/02/2018	01/03/2018	27/02/2018
158	Tertiaire gebouwen energieprestatie	19/02/2018	01/03/2018	28/02/2018
160	Uitstoot CO2-monitoring	19/02/2018	01/03/2018	28/02/2018
160	Vlaamse overheid - Internationale dienstreizen	12/03/2018	19/03/2018	13/02/2018
164	Primair energieverbruik	19/02/2018	01/03/2018	28/02/2018
165	Energieverbruik verwarming	19/02/2018	01/03/2018	01/03/2018
167	Energieverbruik	20/02/2018	06/03/2018	05/03/2018
169	Industrie thermisch verbruik	20/02/2018	12/03/2018	02/03/2018
170	Actieplan energiearmoede	21/02/2018	06/03/2018	22/02/2018
171	Energie-efficiëntie industrie	21/02/2018	06/03/2018	27/02/2018
173	Industrie investeringen energie-efficiëntie	21/02/2018	06/03/2018	27/02/2018
174	Referentieverbruik energie-efficiëntie industrie	21/02/2018	06/03/2018	27/02/2018
175	Vlaamse energielening en renovatiebonus - Stand van zaken	21/02/2018	05/03/2018	22/02/2018
184	Renovatiepact - Opvolging	26/02/2018	05/03/2018	27/02/2018
187	State Grid en 50Hertz	01/03/2018	13/03/2018	06/03/2018
189	Energiedoelstellingen 2020 en 2030 – Kostprijs	06/03/2018	20/03/2018	19/03/2018
190	Doorlooptijd aanvragen energiepremies	06/03/2018	20/03/2018	16/03/2018
191	Call groene warmte – Evaluatie	06/03/2018	20/03/2018	16/03/2018
192	EPB-verslaggevers – Geïntegreerde opleiding	06/03/2018	20/03/2018	20/03/2018
194	Projecten met overheidssteun – Limburg	06/03/2018	27/03/2018	21/03/2018
195	Thermografische kaarten – Opmaak per gemeente	08/03/2018	20/03/2018	19/03/2018
196	Burenpremie	08/03/2018	20/03/2018	19/03/2018
201	Woningpas - Invoering Light-versie	13/03/2018	05/04/2018	29/03/2018
202	Doelstelling windenergie (Windkracht 2020 en Windpact) - Provinciale verdeling	13/03/2018	05/04/2018	29/03/2018
203	Energiehuizen - Heroriëntatieplan	15/03/2018	05/04/2018	21/03/2018
207	Energie-intensieve bedrijven - Beleidsmaatregelen	16/03/2018	05/04/2018	03/04/2018
210	Energie-intensieve bedrijven - Compensaties	19/03/2018	05/04/2018	03/04/2018
214	Budgetmeters - Plaatsing	21/03/2018	09/04/2018	03/04/2018
217	Energiedeskundigen - Verplichte vorming (2)	26/03/2018	12/04/2018	10/04/2018
221	EPB-aangifte (energieprestatie- en binnenklimaatregelgeving) - Aanbevelingen ombudsman	27/03/2018	17/04/2018	28/03/2018
224	Correctheid energieprestatiecertificaat - Controles	05/04/2018	19/04/2018	18/04/2018
227	Plaatsing warmtepompen - Stimulansen	11/04/2018	26/04/2018	24/04/2018
334	Online communicatie Vlaamse Overheid – Impact Facebook-vonnis	20/03/2018	20/03/2018	20/03/2018
234	Dakisolatieprojecten – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
235	Warmtepompen – REG-premies 2017 (2)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
236	Muurisolatieprojecten – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
237	Warmtepompen bij gezinnen – REG-premies 2017 52	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
238	WKK – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
239	Vloerisolatieprojecten – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
240	REG-premies 2017 – Stand van zaken (2)	18/04/2018	04/05/2018	04/05/2018
241	Warmtepompen – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
242	Glasisolatieprojecten – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018

243	Zonneboilers – Stand van zaken (3)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
244	Warmtepompen bij ondernemingen - REG-premies 2017 (2)	18/04/2018	04/05/2018	24/04/2018
249	Actieplan Energiearmoede – Acties	27/04/2018	14/05/2018	08/05/2018
253	Vereenvoudiging energiefactuur – Aanbevelingen van het Platform tegen Energiearmoede	07/05/2018	18/05/2018	08/05/2018
254	Energiearmoede – Aanpak	07/05/2018	18/05/2018	08/05/2018
256	Distributienetbeheerders – REG-premies 2015, 2016 en 2017	07/05/2018	25/05/2018	24/05/2018
423	Vlaamse overheid - Betaalde advertenties op sociale media	16/05/2018	18/05/2018	17/05/2018
263	Windmolens – Stand van zaken (2)	23/05/2018	07/06/2018	05/06/2018
265	Windmolens – Stand van zaken (3)	23/05/2018	07/06/2018	05/06/2018
260	Vlaams Energieagentschap – Erkende energiedeskundigen	23/05/2018	07/06/2018	07/06/2018
261	Hernieuwbare energieproductie – Golf- en getijdencentrales	23/05/2018	07/06/2018	07/06/2018
264	Overheidsgebouwen – Energieprestatiecertificaat (EPC)	23/05/2018	07/06/2018	07/06/2018
270	EPB-regelgeving – Aanvragen	29/05/2018	15/06/2018	15/06/2018
271	Energieprestatiecertificaten – Controle	29/05/2018	15/06/2018	15/06/2018
272	EPC-attesten energiedeskundigen – Stand van zaken (+ bijlage)	29/05/2018	15/06/2018	15/06/2018
273	Energiescans – Evolutie	29/05/2018	08/06/2018	04/06/2018
274	EPC-attesten – Klachten	29/05/2018	15/06/2018	15/06/2018
267	AVG – Vlaamse administraties en overheidsinstellingen	04/06/2018	11/06/2018	11/06/2018
275	Openbare verlichting - Inzameling en verwerking van vervangen lampen	04/06/2018	15/06/2018	25/06/2018
276	Privatieve woningen – Verwarming via warmtepomp	04/06/2018	15/06/2018	08/06/2018
281	Appartementsgebouwen - Toepassing dakisolatienorm	11/06/2018	21/06/2018	20/06/2018
282	Zonnepanelen – Energieopbrengst en verwerking na afdanking	18/06/2018	19/06/2018	19/06/2018
286	Lokale groepsaankopen energie – Modaliteiten	19/06/2018	02/07/2018	02/07/2018
287	Lokale besturen – Rentelast Vlaamse Energielening – Energiepremies	19/06/2018	02/07/2018	02/07/2018
288	Defecte straatverlichting – Herstelling	19/06/2018	02/07/2018	02/07/2018
295	Projecten met overheidssteun 2014 tot 2017 – Oostende	25/06/2018	04/07/2018	03/07/2018
296	Projecten met overheidssteun 2014 tot 2017 -West-Vlaanderen	25/06/2018	04/07/2018	03/07/2018
301	Publieke en private energetische renovatie – Stand van zaken	25/06/2018	04/07/2018	16/07/2018
302	Europees project 'Geothermica' – Inbreng Vlaanderen	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
303	Campagne 'BENOveren' – Evaluatie	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
304	Dakenscan – Stand van zaken	25/06/2018	04/07/2018	04/07/2018
305	Traject 'Stroomversnelling' – Stand van zaken	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
307	Verplichte energieaudit voor grote ondernemingen – Stand van zaken	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
309	Warmtekaart – Stand van zaken	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
310	Groene energie – Afname door de lokale besturen	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018

311	RESCert – Stand van zaken	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
312	Zonnekaart – evaluatie	25/06/2018	04/07/2018	02/07/2018
294	Vlaamse administratie en overheidsinstellingen – Toepassing inzagerecht persoonsgegevens	27/06/2018	03/07/2018	03/07/2018
315	Vlaams Energiebedrijf – Stand van zaken	02/07/2018	23/07/2018	02/07/2018
318	Overheidsgebouwen – Energieprestatiecertificaat (EPC) (2)	02/07/2018	23/07/2018	19/07/2018
320	Windmolens - Stand van zaken (4)	06/07/2018	27/07/2018	27/07/2018
314	Vlaams Klimaatfonds - Budget en uitgaven	09/07/2018	30/07/2018	20/07/2018
323	Werkgevers- en werknemersorganisaties – Subsidies	16/08/2018	03/09/2018	30/08/2018
327	Energieproductie veehouderij – Pocketvergisters	03/09/2018	14/09/2018	13/09/2018
328	Waterstofregio 2.0 Vlaanderen – Zuid-Nederland – Evaluatie	03/09/2018	14/09/2018	14/09/2018
331	Windmolens – Stand van zaken (3)	03/09/2018	14/09/2018	12/09/2018
335	Naleving dakisolatienorm – Aanmoediging	10/09/2018	19/09/2018	13/09/2018
325	'Only once'-principe – Toepassing binnen de Vlaamse overheid	12/09/2018	13/09/2018	13/09/2018
338	Defecte straatverlichting - Herstelling (2)	17/09/2018	26/09/2018	26/09/2018
339	Energiebesparende investeringen - Investeringsaftrek	18/09/2018	21/09/201/	21/09/2018
341	Rationeel energiegebruik (REG) - Premies 2017 en eerste semester 2018	21/09/2018	03/10/2018	27/09/2018
2	Dakisolatie via reflecterende folies - Energiebesparende werking	27/09/2018	11/10/2018	10/10/2018
8	Ontrading stookolie-installaties	19/10/2018	05/11/2018	05/11/2018
12	Totaalrenovatiepremie – Stand van zaken	06/11/2018	14/11/2018	13/11/2018
13	Burenpremie – Aanvragen collectieve renovatie	06/11/2018	14/11/2018	14/11/2018
14	EPB – Invoering van EPB 2.0 en aanpassing van het handhavingskader	06/11/2018	19/11/2018	16/11/2018
15	Energieprestatiedatabank – Inactieve dossiers	06/11/2018	19/11/2018	16/11/2018
19	Premie netbeheerders voor dak- of zoldervloerisolatie – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
20	Premie netbeheerders voor warmtepompen – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
21	Combinatiepremie netbeheerders voor muurisolatie en hoogrendementsglas – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
22	Premie netbeheerders voor buitenmuurisolatie – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
23	Premie netbeheerders voor vloer- of kelderisolatie – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
24	Premie netbeheerders voor nieuwe beglazing – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
25	Premie netbeheerders voor zonneboilers – Stand van zaken	16/11/2018	27/11/2018	27/11/2018
27	Energiearmoede – Evaluatie	20/11/2018	29/11/2018	26/11/2018
28	Digitale overheidscommunicatie – Initiatieven en budgetten	20/11/2018	29/11/2018	27/11/2018
30	Vlaams Energiebedrijf – Groene stroom	20/11/2018	06/12/2018	21/11/2018
38	Zero-emissiepremie – Aanvragen 2018	20/11/2018	06/12/2018	22/11/2018

////////////

44	Zero-emissiepremie – Aanvragen 2018	22/11/2018	06/12/2018	28/11/2018
47	Kortingsbonnen	27/11/2018	13/12/2018	28/11/2018
48	Energie-intensieve en elektro-intensieve bedrijven - Steunmaatregelen	27/11/2018	17/12/2018	11/12/2018

Overzicht van de vragen om uitleg waarvoor het VEA in 2018 inhoudelijke input heeft verstrekt:

Nr.	Titel	Datum ontvangst	Uiterst antwoord-datum	Antwoord-datum
839	De energielening	18/01/2018	25/01/2018	19/01/2018
868	De doelstelling 'hernieuwbare energie 2020'	18/01/2018	25/01/2018	25/01/2018
870	De energiehuizen	18/01/2018	25/01/2018	19/01/2018
934	Zonnedelen	25/01/2018	26/01/2018	26/01/2018
935	De erkenning bij RESCert	25/01/2018	26/01/2018	26/01/2018
937	De REG-premies (rationeel energiegebruik) in 2017	25/01/2018	26/01/2018	26/01/2018
938	De erkenning bij RESCert	25/01/2018	26/01/2018	26/01/2018
949	Grootschalige zonnepanelen	25/01/2018	26/01/2018	26/01/2018
1133	Het potentieel voor warmte-krachtkoppeling	15/02/2018	28/02/2018	19/02/2018
1147	De REG-premies (rationeel energiegebruik) in 2017	15/02/2018	22/02/2018	20/02/2018
1193	Vlaamse energielening	22/02/2018	23/02/2018	23/02/2018
1223	Groene energie uit hout- en pellet kachels	22/02/2018	23/02/2018	23/02/2018
1241	PV in Vlaanderen	22/02/2018	23/02/2018	23/02/2018
1249	Strengere isolatienormen	22/02/2018	23/02/2018	23/02/2018
1323	Draagvlak windmolens	01/03/2018	02/03/2018	02/03/2018
1325	Potentieel zon- en windenergie	01/03/2018	02/03/2018	02/03/2018
1344	Zonnepanelen op sportinfrastructuur	01/03/2018	02/03/2018	02/03/2018
1463	Duurzaamheidscriteria biomassa	16/03/2018	17/03/2018	16/03/2018
1476	Berekeningsmethoden hernieuwbare energie	16/03/2018	17/03/2018	16/03/2018
1485	Sociale energie-efficiëntieprojecten + energiescans	16/03/2018	17/03/2018	16/03/2018
1493	Sociale energie-efficiëntieprojecten + energiescans	16/03/2018	17/03/2018	16/03/2018
1494	PV spoorwegbermen	16/03/2018	17/03/2018	16/03/2018
1495	Controle EPC	16/03/2018	17/03/2018	16/03/2018
1529	Energiearmoede en de energiebarometer	22/03/2018	23/03/2018	28/03/2018
1532	Energiearmoede en de energiebarometer	22/03/2018	23/03/2018	28/03/2018
1594	Elektriciteitsproductie door waterkracht	22/03/2018	23/03/2018	23/03/2018
1610	Energiearmoede en de energiebarometer	22/03/2018	23/03/2018	28/03/2018
1691	Dalend aantal renovaties	17/04/2018	20/04/2018	19/04/2018
1762	Energiesnoeiers	26/04/2018	27/04/2018	27/04/2018
1787	Energiefraude	26/04/2018	27/04/2018	27/04/2018
1805	Energienorm	26/04/2018	27/04/2018	27/04/2018
1860	Zonnespiegels	03/05/2018	04/05/2018	04/05/2018
1861	Regelgeving directe lijnen	03/05/2018	04/05/2018	04/05/2018
1862	Drijvende zonnepanelen	03/05/2018	04/05/2018	04/05/2018
1863	S-peil	03/05/2018	04/05/2018	04/05/2018
1938	Waalse 'Pax Eolienica'	09/05/2018	14/05/2018	14/05/2018
1942	Doelstelling voor hernieuwbare energie	09/05/2018	14/05/2018	14/05/2018

1994	Steunmechanisme voor biomethaan	17/05/2018	18/05/2018	18/05/2018
1995	Garanties van oorsprong voor waterstof	17/05/2018	18/05/2018	18/05/2018
2001	Opleiding van erkende energiedeskundigen	17/05/2018	18/05/2018	18/05/2018
2098	Het project BE-REEL! (Belgium Renovates for Energy Efficient Living)	31/05/2018	06/06/2018	04/06/2018
2109	Energie-efficiëntie bij KMO's en sectorale energiebeleidsovereenkomsten	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2160	Warmteplan	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2161	Energie-efficiëntie bij KMO's en sectorale energiebeleidsovereenkomsten	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2162	BE-REEL!	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2164	Energie-efficiëntie bij KMO's en sectorale energiebeleidsovereenkomsten	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2165	Premies voor rationeel energiegebruik	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2166	Opstalvergoedingen	07/06/2018	08/06/2018	08/06/2018
2193	Het eindpunt van de normen inzake EPB	14/06/2018	15/06/2018	15/06/2018
2232	REG-premies	14/06/2018	15/06/2018	15/06/2018
2252	Nieuwe Europese doelstellingen inzake groene energie	21/06/2018	03/07/2018	27/06/2018
2269	Bijdragen van de gezinnen tegenover die van bedrijven om het Vlaamse groenestroombeleid te financieren	21/06/2018	03/07/2018	27/06/2018
2328	Energie- en klimaatplan 2021-2030	28/06/2018	29/06/2018	29/06/2018
2437	Actualisatie EPB-regelgeving	12/09/2018	19/09/2018	14/09/2018
2445	Afbouwscenario verwarmingsketels	12/09/2018	19/09/2018	14/09/2018
2446	Doelstellingen hernieuwbare energie	12/09/2018	19/09/2018	14/09/2018
26	Opkoop van warmte-kracht- en groenestroomcertificaten	08/10/2018	12/10/2018	12/10/2018
45	Biomethaan	08/10/2018	12/10/2018	12/10/2018
46	Ondersteuning van zonneparken	08/10/2018	12/10/2018	12/10/2018
203	Hervorming van de Energiehuizen	22/11/2018	23/11/2018	23/11/2018
278	Kleine biogasinstallaties	22/11/2018	23/11/2018	23/11/2018
311	Warmtekaart	22/11/2018	23/11/2018	23/11/2018
312	Monitoring van de gegevens over de windmolens in Vlaanderen	22/11/2018	23/11/2018	23/11/2018

////////////

Bijlage 5: Energiebegroting onder beheer van het VEA (2018 - 2019)

De energiebegroting onder beheer van het VEA is een combinatie van middelen uit de algemene begroting en het Energiefonds.

Uitgaven op basis van de algemene begroting kunnen maar uitgevoerd worden voor zover het Vlaams Parlement hiervoor de benodigde kredieten opent in het jaarlijkse uitgavendecreet.

Uitgaven op basis van een begrotingsfonds (Energiefonds) zijn mogelijk op basis van de eigen inkomsten die dergelijk fonds realiseert. Het middelendecreet, respectievelijk het uitgavendecreet bevat een raming van deze inkomsten en uitgaven.

De energiebegroting onder beheer van het VEA is verder onderverdeeld in twee programma's met enerzijds energiebeleidskredieten en anderzijds de apparaatkredieten van het VEA.

Uitgaven

De beleidsruimte van het beleidsveld Energie onder beheer van het VEA werd in de aangepaste begroting van 2018 (zonder overdrachten vorige jaren en zonder herschikkingen) gebudgetteerd op 326,96 miljoen euro als volgt:

- 227,62 miljoen euro via het Energiefonds (hoofdzakelijk gefinancierd via de energieheffing), waaronder:
    - Vergoedingen netbeheerders (waaronder de aanpak van het historisch certificatenoverschot): 181 miljoen euro (energieheffing);
    - Call groene warmte: 25,5 miljoen euro (energieheffing);
    - Kleine en middelgrote windturbines, batterijtechnologie en micro-WKK: 6,54 miljoen euro (energieheffing);
    - VREG: 6,14 miljoen euro (energieheffing);
    - Burgertraject Stroomversnelling: maximaal 6,52 miljoen euro (dotatie Klimaatfonds);
    - Gesubsidieerde uitgaven BE-REEL!-project voor lonen en werking: 0,42 miljoen euro (Europese subsidiëring);
    - Overige impulsprojecten van het Energiefonds met inbegrip van de eigen cofinancieringsuitgaven voor het Europese BE-REEL!-project: 1,5 miljoen euro (overige ontvangsten);
- 55 miljoen euro voor de Vlaamse energieleningen;
- 3,34 miljoen euro vergoedingsbudget aan de energiehuizen (frontoffice energieleningen) en 0,35 miljoen euro voor het Participatiefonds Vlaanderen (backoffice energieleningen). Het betreft netto-budget na afrekening van de verwachte renteontvangsten door de energiehuizen;
- 5,88 miljoen euro voor de kapitaalaflossingen aan de Federale Thesaurie aangaande de oude energieleningen van voor de staatshervorming (allerlaatste schijf);
- 9,1 miljoen euro voor de vergoedingen aan de netbeheerders op de algemene uitgavenbegroting (REG- en sociale ODV);
- 10,36 miljoen euro voor proef- en innovatieve projecten rond diepe geothermie (1,5 miljoen euro), hernieuwbare energie (7,78 miljoen euro) en energie-efficiëntie (1,1 miljoen euro);
- 4,76 miljoen euro gaat naar de premies voor zero-emissie voertuigen (uitvoering actieplan Clean Power for Transport);
- 2,1 miljoen euro: energiearmoedeprojecten (waaronder calls voor energieconsulenten);
- 0,88 miljoen euro voor beleidsvoorbereiding en -communicatie;
- 1 miljoen euro voor de ICT-middelen van het energiebeleid;

- 0,2 miljoen euro voor de nominatieve subsidies van het energiebeleid;
- 6,07 miljoen euro apparaatkredieten VEA.

De belangrijkste zich aandienende wijziging voor 2019 heeft betrekking op het Energiefonds waar een neerwaartse bijstelling wordt geraamd van 82,50 miljoen euro:

- Het grootste deel van bovengaande bijstelling (nl. 80,53 miljoen euro) heeft betrekking op de buffer die kan worden ingezet mocht blijken dat er zich een certificatenoverschot aandient dat moet worden afgebouwd.
- De bijstelling spoort perfect samen met de lagere energieheffing die in voege is sinds 1 januari 2018 en met de substantiële volumes certificaten die intussen al uit de markt zijn gehaald.
- De aanpassing wordt enigszins getemperd door een geraamd nieuwe inkomst uit de supercapregeling van 4 miljoen euro die kan worden ingezet voor het energiebeleid zoals vergoedingen aan de netbeheerders, energie-efficiëntieacties ten aanzien van ondernemingen of andere maatregelen.
- Wat betreft eenmalige middelen is er in 2019 een verdere accentverschuiving naar de inzet van middelen uit het Klimaatfonds via dotaties aan het Energiefonds: Maximaal 11,1 miljoen euro wordt uitgetrokken voor de uitbreiding van het warmtenet in Oostende en 4 miljoen euro gaat naar netbeheerdervergoedingen voor de nieuwe premie voor warmtepompboilers.

Op de algemene uitgavenbegroting wordt eenmalig 15 miljoen euro uitgetrokken voor de Vlaamse korting voor sloop en heropbouw (sloop- en heropbouwpremie wooneenheden).

Eenmalige kredieten van 2018 zijn in uitvoering en vallen in principe weg vanaf 2019 (7,5 miljoen euro voor de REG- en sociale ODV, 10,36 miljoen euro voor proef- en innovatieve energieprojecten, 2,1 energiearmoedeprojecten en 5,88 miljoen euro voor de Federale Thesaurie (aflopend verhaal)).

Behoudens beperkte wijzigingen, wordt de rest van het budget minstens op peil gehouden. De Europese subsidiestromen voor BE-REEL! worden sowieso ESR-neutraal aangerekend.

Uitgaven in keuro		**Aangepast 2018 (excl. overgedragen saldi en herschikkingen)**		**Initieel 2019 (excl. overgedragen saldi)**	
Algemene uitgaven energiebeleid onder beheer VEA		**VAK**	**VEK**	**VAK**	**VEK**
		93.258	**95.971**	**82.843**	**89.445**
QE0-1QEB2KC-WT	Werking en toelagen - ZEV-premies van het actieplan "Clean Power for Transport"	4.756	4.856	4.756	6.000
QE0-1QEB2KB-PA	Participaties - Het eindenergieverbruik efficiënter maken (Vlaamse energieleningen)	55.000	55.000	55.000	55.000
QE0-1QEB2KB-LE	Leningen - Het eindenergieverbruik efficiënter maken (kapitaalaflossingen aan Federale Thesaurie voor energieleningen aangegaan vóór 1 januari 2015 (6de staatshervorming))	5.882	5.882	0	0
QE0-1QEB2KA-WT	Werking en toelagen - De energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen	9.479	12.277	202	5.076
	- *Proef- en innovatieve hernieuwbare-energieprojecten (incl. diepe geothermie)*	*(9.277)*	*(9.027)*	*(0)*	*(2.224)*
	- *Overige subsidies en uitdovende regelingen*	*(202)*	*(3.250)*	*(202)*	*(2.852)*
QE0-1QEB2KB-WT	Werking en toelagen - Het eindenergieverbruik efficiënter maken	18.141	17.956	22.885	23.369

	- *Algemene werking, beleidsvoorbereiding en communicatie van het energiebeleid (excl. ICT, incl. kosten Participatiefonds Vlaanderen als backoffice energieleningen)*	*(1.230)*	*(1.901)*	*(1.130)*	*(1.831)*
	- *Werkings- en investeringskomsten informatica*	*(1.008*	*(1.130)*	*(1.008)*	*(1.130)*
	- *Vergoedingen energiehuizen als frontoffice voor de Vlaamse energieleningen (voor backoffice, zie hoger)*	*(3.690)*	*(3.322)*	*(4.117)*	*(3.669)*
	- *Vergoedingen netbeheerders voor hun REG- en sociale ODV*	*(9.090)*	*(9.090)*	*(1.590)*	*(1.974)*
	- *Proefprojecten energie-efficiëntie en projectsubsidies*	*(3.123)*	*(2.443)*	*(40)*	*(365)*
	- *Vlaamse sloop- en heropbouwkorting (premie)*	*(0)*	*(0)*	*(15.000)*	*(15.000)*
	- *Uitdovende regelingen*	*(0)*	*(70)*	*(0)*	*(0)*
Uitgaven Energiefonds		**VRKv**	**VRKo**	**VRKv**	**VRKo**
		227.629	**205.913**	**145.133**	**136.863**
QE0-1QEB4KE-WT	Werking en toelagen - Impulsprojecten (incl. calls groene warmte, batterijtechnologie, kleinschalige wind, kleinschalige WKK, BE-REEL!-werking en nieuw vanaf 2019: Warmtenet Oostende en vergoedingen netbeheerders voor premie warmtepompboilers)	33.779	17.579	37.325	26.055
QE0-1QEB4KS-IS	Interne stromen – VREG	6.139	6.139	6.280	6.280
QE0-1QEB4KG-WT	Werking en toelagen - Uitgaven ter financiering van de groenestroomdoelstellingen (buffer voor uitgaven energieheffingsinkomsten voor de aanpak van het historisch certificatenoverschot)	181.017	181.017	100.488	100.488
QE0-1QEB4KE-LO	Lonen BE-REEL!-project	178	178	340	340
QE0-1QEB4KE-PA	Spijziging en voorfinanciering uitgaven BE-REEL!-project	0	0	595	595
QE0-1QEB4KE-LE	Uitgaven BE-REEL!-project op de eerdere Europese voorschotten	0	0	105	105
QE0-1QEB4KJ-WT	Werking en toelagen – Ondersteuning klimaatbeleid	6.516	1.000	0	3.000
Apparaatkredieten VEA		**VAK**	**VEK**	**VAK**	**VEK**
		6.072	**6.123**	**6.236**	**6.263**
QE0-1QAB2ZZ-LO	Lonen – VEA	5.743	5.743	5.913	5.913
QE0-1QAB2ZZ-WT	Werking en toelagen – VEA	329	380	323	350
	- *Algemene kosten informatica*	*(88)*	*(114)*	*(88)*	*(114)*
	- *Overige algemene kosten*	*(241)*	*(266)*	*(235)*	*(236)*
Totale uitgaven energiebegroting onder beheer van het VEA		***Beleidsruimte***	***Betalingen***	***Beleidsruimte***	***Betalingen***
		326.959	**308.007**	**234.212**	**232.571**

Tabel 2: Begrootte uitgaven van het beleidsveld Energie onder beheer van het VEA 2018-2019

Inkomsten – Niveau vorderingen

Binnen het energiebeleid worden zowel algemene ontvangsten als toegewezen ontvangsten (in casu voor het Energiefonds) gerealiseerd.

////////////

De belangrijkste toegewezen inkomsten zijn deze uit de energieheffing. Zowel in 2018 als in 2019 lopen de ontvangsten uit de oude energieheffing (in voege tot 31.12.2017) en de nieuwe veel lagere energieheffing (in voege vanaf 1.1.2018) nog samen. De gezamenlijke ontvangsten worden voor 2018 geraamd op 211,76 miljoen euro. In 2019 komen de ontvangsten uit de nieuwe energieheffing quasi op kruissnelheid. De gezamenlijke inkomsten uit oude en nieuwe energieheffing dalen evenwel (geraamde daling van 88,5 miljoen euro ten opzichte van 2018) omdat de oude (veel hogere) energieheffing stilaan uitdooft.

Nieuw voor 2019 zijn de bijkomende eenmalige middelen uit het Klimaatfonds (15,1 miljoen euro ten opzichte van 6,52 miljoen euro in 2018) en een geraamde ontvangst van 4 miljoen euro uit de supercapregeling.

De overige toegewezen inkomsten aan het Energiefonds betreffen Europese subsidies en de handhavingsinkomsten van het VEA (eerder beperkte impact Energiefonds).

De algemene ontvangsten van het energiebeleid (gestort naar de algemene middelen) hebben vooral betrekking op de kapitaalaflossingen van particulieren die ofwel een lening aangingen bij het toenmalige FRGE, ofwel vanaf 1 januari 2015 de vernieuwde energielening van het Vlaamse Gewest hebben afgesloten. Voor 2018 wordt een ontvangst geraamd van 23,85 miljoen euro. Voor 2019 wordt een stijging verwacht tot 25,4 miljoen euro wat samen spoort met de toename in het aantal toegekende leningen.

Inkomsten in keuro		**Aangepast 2018**		**Initieel 2019**	
Programma LE Energie – Inkomsten		**AO**	**TO**	**AO**	**TO**
QE0-9QEBAKB-OP	Ontvangsten participaties – het eindenergieverbruik efficiënter maken (kapitaalaflossingen)	23.850	0	25.400	0
QE0-9QEBTKE-OW	Ontvangsten werking en toelagen - Impulsprojecten energiebeleid en financiering VREG (Energiefonds)	0	213.674	0	129.333
QE0-9QEBTKE-OI	Ontvangsten interne stromen – Klimaatfonds	0	6.516	0	15.100
QE0-9QEBTKE-OL	Ontvangsten leningen – Europese voorschotten BE-REEL!	0	105	0	0
Totale inkomsten voor het beleidsveld Energie		**23.850**	**220.295**	**25.400**	**144.433**

Tabel 3: Begrootte inkomsten van het beleidsveld Energie onder beheer van het VEA 2018-2019

////////////